

Határozatok Tára

A TÖRVÉNYSZÉK ÍTÉLETE (harmadik tanács)

2014. május 14.*

„Verseny — Kartellek — Az EGT-ben, Írországon, Spanyolországon, Portugálián és az Egyesült Királyságon kívül, az acél- és a gázágazatban használt kalcium-karbid és magnézium piaca — Az EK 81. cikk megsértését megállapító határozat — Az árak rögzítése és a piac felosztása — Bírságok — Az 1/2003/EK rendelet 23. cikke — A 2006. évi bírságkiszabási iránymutatás — Enyhítő körülmények — Együttműködés a közigazgatási eljárás során — Indokolási kötelezettség — Egyenlő bánásmód — Arányosság — Fizetőképesség”

A T-406/09. sz. ügyben,

a **Donau Chemie AG** (székhelye: Bécs [Ausztria], képviselik: S. Polster, W. Brugger és M. Brodey ügyvédek)

felperesnek

az **Európai Bizottság** (képviselek kezdetben: N. von Lingen és M. Kellerbauer, meghatalmazotti minőségben, segítők: T. Eilmansberger professzor, később: N. von Lingen és M. Kellerbauer)

alperes ellen

az [EK] 81. cikk és az EGT-Megállapodás 53. cikke szerinti eljárásról (COMP/39.396 – „az acél- és a gáziparban használt kalcium-karbid- és magnéziumalapú reagensek”-ügy) szóló, 2009. július 22-i C(2009) 5791 végleges bizottsági határozat 2. cikkének a felperest érintő részében való megsemmisítése iránti kérelme, valamint másodlagosan az említett határozatban vele szemben kiszabott bírság összegének csökkentése iránti kérelme tárgyában,

A TÖRVÉNYSZÉK (harmadik tanács),

tagjai: Czúcz O. elnök, I. Labucka és D. Gratsias (előadó) bírák,

hivatalvezető: K. Andová tanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2013. október 16-i tárgyalásra,

meghozta a következő

* Az eljárás nyelve: német.

Ítéletet

A jogvita előzményei

- 1 Az [EK] 81. cikk és az EGT-Megállapodás 53. cikke szerinti eljárásról (COMP/39.396 – „az acél- és a gáziparban használt kalcium-karbid- és magnéziumalapú reagensek”-ügy) szóló, 2009. július 22-i C(2009) 5791 végleges határozatával (a továbbiakban: megtámadott határozat) az Európai Közösségek Bizottsága megállapította, hogy az acél- és a gázágazatban használt kalcium-karbid és magnézium fő szállítói megsértették az EK 81. cikk (1) bekezdését és az Európai Gazdasági Térségről (EGT) szóló megállapodás 53. cikkét azzal, hogy 2004. április 7. és 2007. január 16. között olyan egységes és folyamatos jogsértésben vettek részt, amely az EGT-ben, Írországon, Spanyolországon, Portugálián, az Egyesült Királyságon kívül, a piacok felosztásában, kvóták rögzítésében, ügyfelek elosztásában, árak rögzítésében, valamint az árakra, ügyfelekre és értékesítési mennyiségekre vonatkozó érzékeny kereskedelmi információk cseréjében állt.
- 2 Az eljárást az Akzo Nobel NV által a kartellügyek esetében a bírságok alóli mentességről és a bírságok csökkentéséről szóló bizottsági közlemény (HL 2002. C 45., 3. o.; magyar nyelvű különkiadás 8. fejezet, 2. kötet, 155. o.; a továbbiakban: 2002. évi engedékenységi közlemény) alapján 2006. november 20-án benyújtott mentesség iránti kérelem alapján indították meg.
- 3 A felperes, a Donau Chemie AG a 2002. évi engedékenységi közlemény alapján 2007. január 25-én a bírsága összegének csökkentése iránti kérelmet nyújtott be (a továbbiakban: a felperes engedékenységi iránti kérelme) (a megtámadott határozat (342) preambulumbekkezdése).
- 4 A megtámadott határozatban (az 1. cikk c) pontja) a Bizottság megállapította, hogy a felperes 2004. április 7-től 2007. január 16-ig vett részt a jogsértésben. A megtámadott határozat (57), (64)–(92), (114) és (214) preambulumbekkezdéséből kitűnik különösen, hogy a Bizottság szerint ez említett időszakban a felperes a vezetőségének, illetve személyzetének tagjai révén részt vett a megállapodásoknak, illetve összehangolt magatartásoknak a kalcium-karbid-porra és -granulátumra vonatkozó ágában. A Bizottság viszont megállapította, hogy a felperes nem vett részt az említett megállapodások és összehangolt magatartások magnéziumra vonatkozó másik ágában.
- 5 A Bizottság a megtámadott határozat 2. cikkének c) pontjában a fent említett jogsértésért 5 millió euró bírságot szabott ki a felperessel szemben.
- 6 A Bizottság a felperessel és a megtámadott határozat többi címzettjével szemben kiszabott bírság összegének meghatározásakor az 1/2003 rendelet 23. cikke (2) bekezdésének a) pontja alapján kiszabott bírságok megállapításáról szóló iránymutatásban (HL 2006. C 210., 2. o.; a továbbiakban: iránymutatás) leírt módszert követte.
- 7 E módszer két lépésből áll. Első lépésként a Bizottság az egyes vállalkozások vagy vállalkozások társulásai vonatkozásában meghatározza az alapösszeget, a jogsértés által közvetlenül vagy közvetve érintett, a szóban forgó vállalkozás által az érintett földrajzi területen értékesített áruk vagy szolgáltatások eladásának értéke alapján. Az alapösszeg az eladások értékéhez bizonyos meghatározott mértékben aránylik; az arányszámot a jogsértés súlyának függvényében állapítják meg, és a jogsértés éveinek számával szorozzák meg. Az iránymutatás 25. pontja ezenkívül előírja, hogy függetlenül attól, hogy a vállalkozás milyen hosszú időszakon keresztül vett részt a jogsértésben, a Bizottság az alapösszegbe beépít egy olyan összeget, az úgynevezett „belépési díjat”, mely az eladások értékének 15 és 25%-a között mozog, annak érdekében, hogy a vállalkozásokat elrettentse attól, hogy árörögzítésről, piacfelosztásról és termeléskorlátozásról szóló horizontális megállapodásokban vegyenek részt. Második lépésként a Bizottság a súlyosító vagy enyhítő körülmények figyelembevétele érdekében a bírság első lépésben meghatározott alapösszegét kiigazíthatja: emelheti vagy csökkentheti.

- 8 A jelen ügyben a Bizottság a jogsértéssel érintett eladások értékének arányát 17%-ban állapította meg, amelyet mind a bírság alapösszege, mind pedig a belépési díj vonatkozásában figyelembe kellett venni (a megtámadott határozat (301) és (306) preambulumbekzdése). Ezenkívül a megtámadott határozat (228) preambulumbekzdésében szereplő táblázatból kitűnik, hogy a Bizottság megállapította, hogy mind a kalcium-karbid-por, mind pedig a kalcium-karbid-granulátum eladásainak értéke, amelyet a bírság összegének megállapításakor figyelembe kell venni, mindkét termék esetében 5 és 10 millió euró között van.
- 9 Ráadásul a megtámadott határozat (55)–(91), illetve (92)–(112) preambulumbekzdéséből kitűnik, hogy a felperes a kartellnek a kalcium-karbid-porra vonatkozó ágában 2004. április 22-től 2007. január 16-ig (azaz két éven, nyolc hónapon és 24 napon át) vett részt, a kartellnek a kalcium-karbid-granulátumra vonatkozó ágában pedig 2004. április 7-től 2007. január 16-ig (két éven, kilenc hónapon és kilenc napon át) vett részt. Ez alapján a megtámadott határozat (304) preambulumbekzdésében szereplő táblázatból kitűnik, hogy a Bizottság megállapította, hogy a felperes kalcium-karbid-porra vonatkozó eladásai értékének (17%-ban megállapított) arányát 2,5-tel kell megszorozni a bírság alapösszege e termékre vonatkozó összetevőjének meghatározásakor. A kalcium-karbid-granulátumot illetően ugyanezen táblázatból kitűnik, hogy a Bizottság 3-as szorzót választott.
- 10 Így a felperessel szemben kiszabandó bírság alapösszege, amint az a megtámadott határozat (308) preambulumbekzdésében szereplő táblázatból kitűnik, 7,7 millió euróra emelkedett. A megtámadott határozat (342)–(346) preambulumbekzdésében szereplő okokból azonban a Bizottság úgy döntött, hogy a 2002. évi engedékenységi közlemény alapján a felperes bírságának alapösszegét a közigazgatási eljárásban tanúsított együttműködése címén 35%-kal csökkenti (lásd a fenti 3. pontot).
- 11 Egyébiránt a megtámadott határozat (362)–(378) preambulumbekzdésében a Bizottság megvizsgálta a kartell több résztvevőjének arra irányuló kérelmét, hogy az iránymutatás 35. pontja alapján a bírság összegének csökkentésében részesüljenek. A Bizottság elutasította a felperes erre irányuló kérelmét (a megtámadott határozat (373) és (374) preambulumbekzdése). A kartell egy másik résztvevőjét, az Almamet GmbH-t azonban a bírság összegének 20%-os csökkentésében részesítette (a megtámadott határozat (372) preambulumbekzdése).
- 12 A Bizottság a fenti 9. és 10. pontban összefoglalt megfontolások alapján állapította meg 5 millió euróban a megtámadott határozatban a felperessel szemben kiszabott bírság összegét.

Az eljárás és a felek kérelmei

- 13 A Törvényszék Hivatalához 2009. október 5-én benyújtott keresetlevelével a felperes előterjesztette a jelen keresetet.
- 14 Mivel a Törvényszék tanácsainak összetétele megváltozott, és az eredetileg kijelölt előadó bírót a harmadik tanácshoz osztották be, a jelen ügyet ennek a tanácsnak osztották ki. A Törvényszék részleges megújulása miatt a jelen ügyet az ugyanezen tanácshoz tartozó új előadó bírónak osztották ki.
- 15 Az előadó bíró jelentése alapján a Törvényszék (harmadik tanács) úgy határozott, hogy megnyitja a szóbeli szakaszt, és a Törvényszék eljárási szabályzata 64. cikkében előírt pervezető intézkedés keretében bizonyos dokumentumok benyújtására hívta fel a Bizottságot. A Bizottság e felhívásnak a megszabott határidőn belül eleget tett.
- 16 A Törvényszék a 2013. október 16-i tárgyaláson meghallgatta a felek szóbeli előadásait és a Törvényszék által feltett kérdésekre adott válaszaikat.

- 17 A tárgyaláson a felperes kérte, hogy benyújthassa az engedékenységi iránti kérelme keretében a Bizottságnak benyújtott nyilatkozat kivonatait. A Bizottság tiltakozott a szóban forgó dokumentum benyújtásával szemben. A Törvényszék a lenti 212–214. pontban megjelölt okokból a felperes felajánlását elutasította.
- 18 A felperes azt kéri, hogy a Törvényszék:
- az őt érintő részében semmisítse meg a megtámadott határozat 2. cikkét;
 - másodlagosan csökkentse a megtámadott határozatban vele szemben kiszabott bírság összegét;
 - a Bizottságot kötelezze a költségek viselésére.
- 19 A Bizottság azt kéri, hogy a Törvényszék:
- utasítsa el a keresetet;
 - a felperest kötelezze a költségek viselésére.

A jogkérdésről

- 20 A felperes kifejtette, hogy keresete csak a vele szemben kiszabott bírság összegének megállapítását célozza. E tekintetben arra hivatkozik, hogy a Bizottság a vele szemben kiszabott bírság összegének meghatározásakor több tekintetben is megsértette az uniós jogot, valamint az iránymutatást és a 2002. évi engedékenységi közleményt. Úgy érvel, hogy a Bizottság figyelmen kívül hagyta a jelen ügy azon lényeges körülményeit, amelyek a javára szóltak, és ezen túlmenően mind jogi, mind pedig ténybeli szempontból tévesen értékelte és alkalmazta a használt szempontokat, ami szerinte az uniós jog megsértésének minősül. A Bizottság ezenkívül jogellenesen túllépett a rendelkezésre álló mérlegelési mozgásterén.
- 21 Noha a felperes formailag nem tagolta érvelését jogalapokra, a keresetlevélből kitűnik, hogy lényegében öt, először is a bírság alapösszegének hibás meghatározására, másodszer az enyhítő körülmények felperes érdekében való figyelembevételének jogellenes elmulasztására, harmadszor a 2002. évi engedékenységi közlemény megsértésére, negyedszer az egyenlő bánásmód elvének és az arányosság elvének megsértésére, ötödször pedig az arra alapított jogalapra hivatkozik, hogy a Bizottság jogellenesen nem csökkentette a bírságának összegét a fizetőképességének hiánya és a jelen ügy sajátosságai miatt. Ezen jogalapok az alábbiakban egymást követően kerülnek megvizsgálásra. Ezenkívül emlékeztetni kell arra, hogy a felperes a keresetlevél végén egy részt szentelt a lényeges eljárási szabályok amiatt való megsértésére való hivatkozásnak, hogy a megtámadott határozat indokolása állítólag több tekintetben is hiányos. Ugyanakkor a keresetlevél e része nem irányul önálló jogalap kifejtésére, hanem arra emlékeztet, hogy a megtámadott határozat indokolásának állítólagos hiányosságaira alapított különböző kifogásokra történt hivatkozás a fent említett öt jogalappal összefüggésben. E kifogások ennél fogva az ezen öt jogalap mindegyikére vonatkozó érvelés többi részével együtt kerülnek megvizsgálásra.

A bírság alapösszegének hibás meghatározására alapított, első jogalapról

- 22 A felperes úgy érvel, hogy a vele szemben kiszabott bírságnak a megtámadott határozat (308) preambulumbekzdésében 7,7 millió euróban megállapított alapösszege túlzott mértékű. A felperes által e tekintetben előadott érvelés hat részből áll, amelyek közül az első a kartell résztvevői összesített piaci részesedésének abból eredő hibás értékelésén alapul, hogy az érintett piacokat tévesen határozták meg, a második azon alapul, hogy a Bizottság elmulasztotta figyelembe venni a jogsértés

piacra gyakorolt hatásának hiányát, a harmadik az érintett piac gazdasági jelentőségének téves értékelésén, a negyedik a felperes jogsértésben való részvétele relatív súlyának téves értékelésén, továbbá az ötödik azon alapul, hogy a Bizottság elmulasztotta figyelembe venni azon tényt, hogy a felperes csak a jogsértés néhány ágában vett részt, a hatodik pedig azon, hogy a belépési díj meghatározását illetően tévesen alkalmazták a jogot, és megsértették az indokolási kötelezettséget.

Bevezető megjegyzések

- 23 Amint a fenti 7. pontban kiemelésre került, az iránymutatásban előírt és a Bizottság által a jelen ügyben alkalmazott módszer szerint a jogsértés minden egyes résztvevőjével szemben kiszabandó bírság alapösszege a jogsértés által érintett eladások értékéhez bizonyos meghatározott mértékben aránylik, és az arányszámot a jogsértés éveinek számával szorozzák meg (az iránymutatás 19. pontja).
- 24 Az iránymutatás 21. pontja alapján „[á]ltalános szabály szerint az eladások értékének szóban forgó arányát akár 30%-ban is megállapíthatják”. A 22. pont e tekintetben kimondja: „Annak eldöntéséhez, hogy az eladások értékének adott esetben alkalmazandó aránya alacsonyabb vagy magasabb legyen ennél a mértéknél [helyesen: e skála alsó vagy felső értékéhez közelítsen], a Bizottság olyan tényezőket fog figyelembe venni, mint például a jogsértés jellege, az érintett felek összesített piaci részesedése, a jogsértés földrajzi kiterjedése, valamint az, hogy a jogsértés megvalósult-e.” A 23. pont szerint „[a]z árak rögzítéséről, a piac felosztásáról és a termelés korlátozásáról szóló – általában titkos – horizontális megállapodások [...] természetüknél fogva a legsúlyosabb versenykorlátozások közé számítanak[; a] versenypolitika elvei jegyében szigorú bírságokat kell ellenük alkalmazni[; e]zért az ilyen jellegű jogsértések esetén az eladások arányát általában a legmagasabb szinten állapítják meg”.
- 25 Az iránymutatás 25. pontjában előírt belépési díj (lásd a fenti 7. pontot) hozzáadódik az így meghatározott összeghez, és az összeg a bírság alapösszegét képezi. Amint már kiemelésre került, a Bizottság által a jelen ügyben mind az iránymutatás 19–24. pontja, mind pedig 25. pontja alapján megállapított százalék a kartell valamennyi résztvevője esetében 17%-ot tett ki.
- 26 Előzetesen meg kell állapítani, hogy a jelen ügyben, noha a jogsértés jellege az iránymutatás 23. pontjának szövege alapján igazolta volna az értékesítéseknek a (30%-ig terjedő) skála felső értékéhez közelítő százaléka alkalmazását, a Bizottság által alkalmazott 17% körülbelül e skála közepén helyezkedik el. A belépési díj meghatározását illetően ugyanezen százalék igen közel áll az iránymutatás 25. pontjában előírt skála (15%-os) alsó határához. A felperes által a jelen jogalap keretében előadott érvelés különböző részeinek elemzésekor e megállapítást figyelembe kell venni.
- A kartell résztvevői összesített piaci részesedésének az érintett piacok téves meghatározásából eredő hibás értékelésén alapuló, első részről
- 27 A felperes egyrésztől alaki szempontból a megtámadott határozat indokolásának hiányát vagy elégtelenségét, valamint másrésztől az érdemet illetően a kartell résztvevői összesített piaci részesedésének meghatározásakor elkövetett téves jogalkalmazást és ténybeli hibákat ró a Bizottság terhére. Úgy véli, hogy a Bizottság, noha a kartell által érintett piacokat pontosan értékelte, ez alapján azt állapította meg, hogy a vitatott jogsértés súlya kevésbé jelentős, és a bírság alapösszegét alacsonyabb mértékben állapította meg.
- 28 Előzetesen emlékeztetni kell arra, hogy az EK 253. cikkben előírt indokolási kötelezettség olyan lényeges formai követelmény, amelyet külön kell választani az indokolás megalapozottságának kérdésétől, amely a vitatott jogi aktus tartalmi jogszerűségére vonatkozik (a Bíróság C-367/95. P. sz., Bizottság kontra Sytraval és Brink's France ügyben 1998. április 2-án hozott ítéletének [EBHT 1998., I-1719. o.] 67. pontja, C-17/99. sz., Franciaország kontra Bizottság ügyben 2001. március 22-én hozott ítéletének [EBHT 2001., I-2481. o.] 35. pontja és C-521/09. P. sz., Elf Aquitaine kontra Bizottság ügyben 2011. szeptember 29-én hozott ítéletének [EBHT 2011., I-8947. o.] 146. pontja).

- 29 Az ítélezési gyakorlatból kitűnik továbbá, hogy az EK 253. cikkben előírt indokolásnak a kérdéses aktus jellegéhez kell igazodnia, és abból világosan és egyértelműen ki kell tűnnie az aktust kibocsátó intézmény érvelésének oly módon, hogy az érdekelték megismerhessék a meghozott intézkedés indokait, az illetékes bíróság pedig gyakorolhassa felülvizsgálati jogkörét. Nem szükséges, hogy az indokolás valamennyi releváns tény- és jogkérdésre kitérjen, mivel azt a kérdést, hogy valamely aktus indokolása megfelel-e az EK 253. cikk követelményeinek, nem pusztán a szövegére figyelemmel kell megítélni, hanem az összefüggéseire, valamint az érintett tárgyra vonatkozó jogszabályok összességére tekintettel is (lásd a fenti 28. pontban hivatkozott Bizottság kontra Sytraval és Brink's France ügyben hozott ítélet 63. pontját, valamint az ott hivatkozott ítélezési gyakorlatot; a Törvényszék T-304/02. sz., Hoek Loos kontra Bizottság ügyben 2006. július 4-én hozott ítéletének [EBHT 2006., II-1887. o.] 58. pontját).
- 30 Ezenkívül az EK 253. cikkben alapuló indokolási kötelezettség megköveteli, hogy a határozatot megalapozó érvelés világos és egyértelmű legyen. Ily módon a jogi aktus indokolásának logikusnak kell lennie, és különösen nem tartalmazhat olyan belső ellentmondást, amely megakadályozza az e jogi aktus alapjául szolgáló indokok megfelelő megértését (a fenti 28. pontban hivatkozott Elf Aquitaine kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 151. pontja).
- 31 Először is a felperes úgy érvel, hogy a megtámadott határozatot az indokolási kötelezettség megsértésével hozták, mivel a (297) preambulumbekzdés arra hivatkozik, hogy „azon vállalkozások összesített teljes piaci részesedése, amelyek vonatkozásában a jogsértést a vizsgált földrajzi piacon bizonyították [...], 80% alatt van”. A felperes megjegyzi, hogy e megállapítás értelmetlen, mivel valamennyi 80%-ig terjedő lehetséges piaci részesedésre vonatkozhat.
- 32 Ezen érvek nem lehet helyt adni. E tekintetben figyelembe kell venni a 620. lábjegyzetet, amelyre a megtámadott határozat (297) preambulumbekzdése utal. E lábjegyzet a következőképpen szól: „Az eladások felek által szolgáltatott értékén [lásd különösen a (288) preambulumbekzdést és a 604. lábjegyzetet] és a (46) preambulumbekzdésben foglalt táblázathoz felhasznált adatokon alapuló becslés”.
- 33 A megtámadott határozat (46) preambulumbekzdése ugyanis tartalmaz egy táblázatot, amely megjelöli, hogy a kartellben részt vevő egyes vállalkozások milyen piaci részesedéssel rendelkeztek 2006-ban a kartell által érintett három termék mindegyike vonatkozásában. Ugyanezen táblázat külön sorban megjelöli továbbá a „többiek”, azaz az ugyanezen piacokon tevékeny, a kartellben részt nem vevő vállalkozások összesített piaci részesedését. E táblázatból kitűnik, hogy a kartell résztvevői által 2006-ban végzett összesített eladások az érintett földrajzi területen a kalcium-karbid-por teljes eladásainak 80–85%-át, a kalcium-karbid-granulátum teljes értékesítéseinek 65–70%-át, a magnéziumgranulátum értékesítéseinek pedig 70%-át tették ki. A kartell egyes résztvevői által ugyanezen időszakban végzett eladások euróban kifejezett értéke, ahogyan az maguk az érintett vállalkozások által szolgáltatott információk alapján megállapításra került, egyébiránt a megtámadott határozat (288) preambulumbekzdésében foglalt táblázatban szerepel.
- 34 Ebből következik, hogy a megtámadott határozat (297) preambulumbekzdésében szereplő „80% alatt” kifejezés a szövegkörnyezetébe illesztve könnyen érthető úgy – amint a Bizottság helyesen érvel –, hogy a kartellben résztvevők összesített piaci részesedése e százalékhoz igen közel áll, azt azonban nem haladja meg, így a megtámadott határozat e tekintetben megfelelően megindokolt.
- 35 Másodszor a felperes azt kifogásolja, hogy a Bizottság a megtámadott határozatot a kartell által érintett termékpiacok meghatározását illetően az indokolási kötelezettség megsértésével hozta. A felperes e tekintetben úgy érvel, hogy a Bizottság a megtámadott határozat (3) és azt követő preambulumbekzdéseiben a magnéziumpor és a magnéziumgranulátum felhasználása közötti különbségekre, valamint a (40) és azt követő preambulumbekzdésekben az e termék között a keresleti oldal tekintetében fennálló különbségre hivatkozott. Egyébiránt a megtámadott határozat (46) preambulumbekzdésében szereplő, a piaci részesedésekre vonatkozó táblázat különbséget tesz a

kalcium-karbid-por és a kalcium-karbid-granulátum között. Márpedig, noha ezen információk alapján arra lehetne gondolni, hogy e két utóbbi termék két elkülönülő piachoz tartozik, a megtámadott határozat (182) és (183) preambulumbekzdésében szereplő, e két termék hasonló tulajdonságaira, valamint áraik és költségszerkezetük alakulására vonatkozó információk alapján az állapítható meg, hogy a Bizottság úgy tekintette, hogy ugyanazon piachoz tartoznak. Ugyanígy a kalcium-karbid-por és a magnéziumgranulátum egymáshoz való viszonyát illetően a megtámadott határozat (184) preambulumbekzdésében szereplő információk – jóllehet nem egyértelműek – azt mutatják, hogy a Bizottság úgy tekintette, hogy e két termék egy és ugyanazon piachoz tartozik. Ezzel összefüggésben a megtámadott határozat (177) preambulumbekzdésében szereplő állítás, miszerint „a jelen határozat tárgyát képező eseményekre valóban két, különbözőnek tekinthető piacon került sor, és azok három termékre terjednek ki”, egész egyszerűen érthetetlen. Mindent összevetve a felperes úgy véli, hogy a Bizottság által a megtámadott határozatban tett, a kartell által érintett piacokra vonatkozó megállapítások nem meggyőzőek, ellentmondásosak és érthetetlenek, így a megtámadott határozatot az indokolási kötelezettség megsértésével hozták, és az jogellenes.

36 Ezen, a megtámadott határozat részleges és szövegösszefüggéseitől elvonatkoztató olvasatán alapuló érvelésnek szintén nem lehet helyt adni.

37 A Bizottság a megtámadott határozat (3)–(5) és (7) preambulumbekzdésében a kartell által érintett termékeket illetően a következőket emelte ki:

„(3) A kalcium-karbid (CaC_2) egy kémiai vegyület, amelyet karbidkemencében állítanak elő magas hőmérsékleten való redukciós eljárással. Szürkésfehér színű tömbformája van, amelyet az egyes ügyfelek igényének megfelelően összezúznak, megrostálnak, porrá törnek és csomagolnak [...]. A kalcium-karbidot különböző módokon lehet felhasználni [...].

(4) Kiskocka formában (granulátum) a kalcium-karbidot a gáziparban használják acetilén előállítás céljából. Az acetilénnel való hegesztés és vágás viszonylag egyszerű technika, azonban továbbra is a leginkább használatos a világon anyagok összeillesztésére. A határozat e felhasználási típusra kalcium-karbid-granulátumként utal majd.

(5) Por formájában a kalcium-karbidot az acéliparban használják az olvasztott acél oxigéntől (dezoxidálás) és kéntől való megtisztítására (kéntelenítés). A kéntelenítés során a kalcium-karbidot a tulajdonságainak erősítése érdekében összekeverik kis mennyiségű aktív összetevőkkel, úgymint szénpor, olvasztóanyagok és magnézium [...]. A határozat e felhasználási típusra kalcium-karbid-porként utal majd. [...]

(7) Az acéliparban való kéntelenítés területén a kalcium-karbid versenyben áll a magnéziumalapú reagensekkel. A magnézium drágább, azonban kevesebb mennyiségre van szükség belőle, és gyorsabban hat [...]. A határozat a magnéziumalapú reagenseknek az acéliparban kéntelenítés során történő felhasználására magnéziumgranulátumként utal majd.”

38 A kartell által érintett három termék iránti keresletet illetően a Bizottság a megtámadott határozat (40)–(43) preambulumbekzdésében a következő magyarázatokkal szolgált:

„(40) A kalcium-karbidot kereső ügyfelek két csoportba oszthatók: az acéliparban tevékenykedő ügyfelekre (a kalcium-karbid-por fogyasztói) és a gáziparban tevékenykedő ügyfelekre (a kalcium-karbid-granulátum fogyasztói). E két csoportot illetően az ügyfelek száma korlátozott volt, mivel mindegyikük több telephellyel is rendelkezik az EGT-n belül.

(41) A kalcium-karbid-port kereső ügyfelek általában több szállítótól vásárolták a terméket. A csak egyetlen termelővel rendelkező régiókban (úgymint Észak-Európa) az ügyfél elsősorban a nemzeti piacán jelen lévő szállítótól végezte a beszerzést.

- (42) A gázipart illetően a piac stabilabb volt; műszaki okokból ugyanis a gázgyár általában egyetlen kalcium-karbid-szállítóhoz fordul [...].
- (43) A kalcium-karbid iránti kereslet a gazdasági és műszaki fejlődés miatt tovább csökkent [...]. A kokszt és a villamos energia költségének növekedése szintén keresettebbé tette a magnéziumot. Egyes ügyfelek könnyen áttérhettek a kalcium-karbid-por felhasználásáról a magnéziumgranulátum felhasználására, így követve a tendenciát. Egyébiránt az európai acél- és gázipar konszolidációja az ügyfelek piaci erejének növekedésével járt.”
- 39 A megtámadott határozat (168)–(194) preambulumbekzdése, amelyek között szerepel a felperes által érvelésében hivatkozott (177) és (182)–(184) preambulumbekzdés, azzal a kérdéssel foglalkozik, hogy az említett határozatban megállapított megállapodások és összehangolt magatartások egységes és folyamatos jogsértésnek minősülnek-e. Amint a fenti 1. pontban kiemelésre került, a Bizottság e kérdésre igenlő választ adott.
- 40 Különösen a megtámadott határozat (181)–(184) preambulumbekzdése a következőképpen szól:
- „(181) A kereslet szempontjából az acélágazat ügyfelei a magnéziumgranulátumot a kalcium-karbidot helyettesítő termékként használhatják [...]. Mindkét termék az acéliparban használt kéntelenítő anyag, tehát a kalcium-karbid-alapú reagensek szállítói számára logikus volt az, hogy az összejátszást a magnéziumalapú reagensekre is kiterjessék az e kéttípusú reagens értékesítésével foglalkozó vállalkozások esetében, és így húzzanak hasznot ki a kalcium-karbid-porra és a magnéziumgranulátumra egyaránt kiterjedő összejátszásból.
- (182) A granulátum formájú kalcium-karbidot a por formájú kalcium-karbidtól esetleg eltérően használhatják fel (gázipar/acélipar), azonban a kínálat szempontjából a termékek nagyon hasonlóak [...]. Kizárólag a végső művelet tér el. A kezeletlen termék ugyanaz marad [...], és felhasználási céljától függetlenül ugyanaz az ára. Következésképpen a granulátum formájú termék árának alakulása egy bizonyos pontig hasonló a por formájú termék árának alakulásához, és a végén szükségszerűen kiigazítják a két termék árát [...]. Nagyrészt a kezeletlen termék ezen azonos költség szerkezete és a piaci árak hasonlósága miatt volt az érintett vállalkozások számára teljesen logikus az, hogy a kalcium-karbid-porra vonatkozó összejátszásból a kalcium-karbid-granulátumot illetően is hasznot húzzanak.
- (183) Ezen túlmenően az acéliparban használt kalcium-karbid-porra vonatkozó megállapodások/összehangolt magatartások hatással voltak az érintett vállalkozásoknak a gázpiacon használt kalcium-karbid-granulátummal kapcsolatos kereskedelmi magatartására, és fordítva. A szállítók kétoldalú találkozókat és telefonos kapcsolatokat alkalmával egyszerre vitatták meg az acél- és a gázpiac vonatkozásában a volumeneket, az ügyfeleket és az árakat [...].
- (184) Az acéliparban használt kalcium-karbid-porra vonatkozó megállapodások/összehangolt magatartások hatással voltak az érintett vállalkozások magnéziumgranulátummal kapcsolatos kereskedelmi magatartására is, és fordítva [...]. A jelek szerint a magnézium és a mész mint helyettesítő termékek által jelentett versenyfenyegetést figyelembe vették a kalcium-karbid-por reális áremelésének meghatározásakor [...].”
- 41 A felperes állításaival ellentétben a megtámadott határozat fenti 37., 38. és 40. pontban idézett preambulumbekzdései egyértelműek, és semmilyen ellentmondást nem tartalmaznak. A megtámadott határozat (3)–(5), (40), (41) és (182) preambulumbekzdésében adott magyarázatokból ugyanis kitűnik, hogy a kalcium-karbid-por és a kalcium-karbid-granulátum a kémiai összetételre és a gyártási eljárásra tekintettel ugyanazon termék két különböző megjelenési formája. Amint a Bizottság a megtámadott határozat (182) preambulumbekzdésében kiemeli, a kalcium-karbid-tömböknek kizárólag a (megtámadott határozat (3) preambulumbekzdésében hivatkozott) végső művelete különbözteti meg a kalcium-karbid megtámadott határozatban hivatkozott két típusát. E két terméktípus két különböző

ipar igényeit elégíti ki. Ami a gázipar igényeit illeti, a kalcium-karbid-tömböket kocka formájú granulátumokra darabolják (lásd a megtámadott határozat (4) preambulumbekzdését), míg az acélipar igényeinek megfelelően ugyanezen blokkokat porrá zúzzák (az (5) preambulumbekzdés). Mivel lényegében ugyanazon termék két különböző megjelenési formában való forgalmazásáról van szó, a megtámadott határozat (182) preambulumbekzdésében szereplő megfontolás, amely szerint a termék e két formájának árai hasonlóan alakulnak, mindenképpen logikus és érthető.

- 42 Ami a magnéziumgranulátumot illeti, a megtámadott határozat (7), (43) és (184) preambulumbekzdéséből egyértelműen kitűnik, hogy kémiai szempontból teljesen más termékről van szó, amelyet azonban ugyanazon felhasználóknak (azaz az acéliparnak) szánnak, mint a kalcium-karbid-por, amelyet e termék helyettesíthet.
- 43 E szöveggörnyezetbe illesztve a megtámadott határozat (177) preambulumbekzdésében szereplő állítás, miszerint az említett határozatban szóban forgó cselekményekre „két, különbözőnek tekinthető piacon” került sor, csak úgy érthető, hogy az érintett piacok a gáziparban (a kalcium-karbid-granulátum), illetve az acéliparban (kalcium-karbid-por, magnéziumgranulátum) használt reagensek piacai. E megállapítást egyébként a megtámadott határozat címe is megerősíti (lásd a fenti 1. pontot). Ugyanakkor a Bizottság a megtámadott határozat (46) és (288) preambulumbekzdésében külön-külön gondosan bemutatta e három termék mindegyikének eladásait, noha ezek közül kettő ugyanazon piachoz tartozik.
- 44 Ebből következik, hogy a kartell által érintett termékpiacok meghatározását illetően a megtámadott határozat nem sérti az indokolási kötelezettséget.
- 45 Harmadszor a felperes azt kifogásolja, hogy a Bizottság tévesen határozta meg az érintett piacokat, aminek következtében a megtámadott határozatban hivatkozott piaci részesedések pontatlanok, és nem teszik lehetővé a bírság alapösszegének kiszámításakor figyelembe vett tényezők megfelelő értékelését, ahogyan azok az iránymutatás 22. pontjában szerepelnek.
- 46 Ezzel összefüggésben a felperes azt kifogásolja, hogy a Bizottság tévesen határozta meg az érintett piacot a kalcium-karbid piacaként, anélkül hogy különbséget tett volna e termék granulátum és por formája között. Márpedig ezen érvet mint téves feltevésen alapulót el kell utasítani, mivel – amint a fenti 41–43. pontból kitűnik – a Bizottság a megtámadott határozatban egyértelműen különbséget tett a gáziparban használt reagensek (kalcium-karbid-granulátum) piaca és az acéliparban használt reagensek (amelyek közé a kalcium-karbid-por is tartozik) piaca között.
- 47 A felperes továbbá úgy érvel, hogy az a piac, amelyhez a kalcium-karbid-por tartozik, a magnéziumgranulátumon kívül magában foglalja a meszet is. Az ügyfelek ez utóbbit is a kalcium-karbid-por és a magnéziumgranulátumot helyettesítő terméknek tekintik, mivel e két termékhez hasonló tulajdonságokkal rendelkeznek, és hasonló árakon értékesítik.
- 48 Amint arra a felperes emlékeztet, ezen érvre már hivatkozott a kifogásközlésre adott válaszában. Ezen érvet a megtámadott határozat (298) preambulumbekzdésében megvizsgálták és elutasították, amely preambulumbekzdés a következőképpen szól:

„A kifogásközlésre adott válaszában a Donau Chemie azt hozza fel érvként, hogy a mész az acéliparban a kéntelenítéshez használt másikkal, a kalcium-karbidot és a magnéziumot helyettesítő termék [...]. A megfelelő piac tehát tágabb, és a kartellben részt vevők összesített piaci részesedése kisebb. Igaz, hogy az (oltatlan) mész olyan termék, amelyet kéntelenítéskor hagyományosan a magnézium- és/vagy kalcium-karbid-alapú reagensekhez adnak. Önálló termékként azonban Európában nem használják gyakran a magnézium- és/vagy kalcium-karbid-alapú reagenseket helyettesítő termékként, mivel a kéntelenítés folyamatát nagyon lassan viszi előre [...]. Semmilyen jel nincs, amely azt bizonyítaná, hogy a kartellmegállapodások kiterjedtek a mészre. Egyébiránt, még ha a termékpiac vonatkozásában

figyelembe is kellene venni a meszet, a piaci részesedésekben egymást követően bekövetkezett változások a jelen ügyben semmilyen hatással nincsenek arra, hogy a Bizottság a jelen határozatban a jogsértés súlyának értékelésekor milyen módon veszi figyelembe e tényezőt.”

- 49 Ki kell emelni, hogy a felperes a keresetlevélben semmilyen konkrét érvelést nem adott elő annak bizonyítására, hogy a megtámadott határozat fent említett megfontolásai miatt lennének tévesek. Válaszában a felperes úgy érvelt, hogy ellentmondás van a megtámadott határozat (298) és (184) preambulumbekzdése között. Míg az első tagadja, hogy a meszet a kalcium-karbid-port helyettesítő termékként használják, a második azt kifejezetten ilyen terméknek minősíti. Ezen érvek azonban nem lehet helyt adni.
- 50 Igaz, hogy a megtámadott határozat (184) preambulumbekzdése „a magnézium és a mész mint helyettesítő termékek által jelentett versenyfenyegetés[re]” hivatkozik, amelyet „figyelembe vett[e]k a kalcium-karbid-por reális áremelésének meghatározásakor”. Ezen állítás azonban nincs ellentmondásban a megtámadott határozat (298) preambulumbekzdésében szereplő magyarázatokkal, amelyek szerint lényegében a meszet Európában nem használják gyakran a kalcium-karbid-port és a magnéziumgranulátumot helyettesítő termékként. A mész ugyanis mégis „versenyfenyegetést” jelenthetett abban az értelemben, hogy a kalcium-karbid-por árának jelentős növekedése arra készíthette volna az acéipar gyártóit, hogy módosítsák gyakorlatukat, és a mész mint a kéntelenítéshez használt reagens felé forduljanak.
- 51 Egyébként a felperes szintén a válaszában az acéiparban kéntelenítéshez használt reagensek piacán „nemrég bekövetkezett fejlődésre” hivatkozott. A felperes ezzel kapcsolatban úgy érvelt, hogy a kéntelenítéshez használt kalcium-karbid-por iránti teljes igény 2000-ben 140 000 tonnás csökkenéssel csupán 90 000 tonnára esett vissza. Ezenkívül megemlített néhány példát különböző vállalkozásokhoz tartozó európai acéipari gyárak közül, amelyek a kalcium-karbid-por használatát mésszel váltották fel.
- 52 Márpedig, noha igaz, hogy a Bizottság a megtámadott határozat (fenti 38. pontban átvett) (43) preambulumbekzdésében maga is elismerte a kalcium-karbid iránti igény folyamatos csökkenését, a felperes semmilyen bizonyítékkal nem támasztotta alá azon állítását, miszerint e csökkenés oka a kalcium-karbid mésszel való felváltása. A felperes nem szolgáltat bizonyítékokkal azon állításait illetően sem, hogy különböző európai gyárakban a kalcium-karbid-port mésszel váltották fel. E körülmények között nem állapítható meg, hogy a Bizottság hibás határozatot hozott, mivel a kartell résztvevői összesített piaci részesedésének meghatározásakor nem vette figyelembe a mésszeladásokat.
- 53 A felperes továbbá úgy érvel, hogy a kalcium-karbid-granulátum piaca a petrokémiai acetilén piacát is magában foglalja. Kifejti, hogy – amint a megtámadott határozat (4) preambulumbekzdése mutatja – a kalcium-karbid-granulátumot a gáziparban acetilényártásra használják, amely utóbbit hegesztőmunkákhoz használják. Márpedig a Bizottság nem vette figyelembe azt, hogy a petrokémiai úton nyert acetilént ugyanazon célokra használhatják. A petrokémiai acetilén ugyanazon funkcionálitással és árszerkezettel rendelkezik, mint a kalcium-karbid-granulátumból nyert acetilén, és a két termék helyettesíthető, amint azt a felperes egyik ügyfelének esete is tanúsítja, aki nemrégiben véget vetett a kalcium-karbidból nyert acetilén gyártásának és csomagolásának, és ezentúl petrokémiai acetilénnel látja el magát.
- 54 Amint a Bizottság helyesen megjegyzi, éppúgy, mint a felperes mészre vonatkozó állításait, a felperes arra vonatkozó állításait sem támasztja alá semmilyen bizonyíték, hogy a kalcium-karbidból nyert acetilén és a petrokémiai úton nyert acetilén állítólag helyettesíthetik egymást. Ennélfogva nem elegendők ahhoz, hogy a Bizottság terhére lehessen róni, hogy a kartell által érintett piacoknak és a kartellben részt vevő vállalkozások összesített piaci részesedésének a meghatározása során hibát követett el.

- 55 Ki kell továbbá emelni, hogy a felperes megelégszik annak állításával, hogy ha a Bizottság helyesen határozta volna meg az érintett piacokat, az összesített piaci részesedés „jóval alatta” maradt volna a megtámadott határozatban megállapítottnak, ami enyhítette volna a jogsértés súlyát, és indokolta volna a bírság alacsonyabb alapösszegének megállapítását.
- 56 Meg kell azonban állapítani, hogy olyan homályos és általános érvelésről van szó, amely nem elegendő annak megállapításához, hogy a jogsértés súlyának a megtámadott határozatban való értékelése hibákat tartalmaz. A felperes ugyanis nem jelölte meg a kartell által érintett földrajzi területen az acél-, illetve a gázipar fő mész- és petrokémiaiacetilén-szállítóit, valamint azok értékesítéseinek volumenét. Nem nyújtott be még csak hozzávetőleges számításokat sem a kartell résztvevőinek, illetve a többi vállalkozásnak a felperes saját felfogása szerint újra meghatározott piacokon fennálló részesedéseit illetően sem. Márpedig ilyen információk hiányában a felperes azon állítása, miszerint az érintett piacok helyes meghatározása jelentősen enyhítette volna a jogsértés súlyát, pusztán állítás marad, és nem fogadható el.
- 57 Ebből következik, hogy a kartell résztvevőinek összesített piaci részesedését vagy a kartell által érintett piacok meghatározását illetően a megtámadott határozatot az indokolás semmilyen hiánya vagy elégtelensége nem jellemzi. Ezenkívül meg kell állapítani, hogy a felperesnek nem sikerült bizonyítania azt, hogy a Bizottság e tekintetben bármilyen téves jogalkalmazást vagy ténybeli hibát követett volna el, így nem írható a Bizottság terhére, hogy a jogsértés súlyának és a bírság alapösszegének meghatározásakor jogellenességet követett el.
- 58 Mindenesetre emlékeztetni kell arra, hogy az [EK] 81. és [az EK 82. cikkben] meghatározott versenyszabályok végrehajtásáról szóló, 2002. december 16-i 1/2003/EK tanácsi rendelet (HL 2003. L 1., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 8. fejezet, 2. kötet, 205. o.) 31. cikke értelmében a versenyszabályok megsértése miatt kiszabott bírságok tárgyában a Törvényszék korlátlan felülvizsgálati jogkörében eljárva határoz, így a Bizottság értékelését a sajátjával helyettesítheti, következésképpen a kiszabott bírság vagy kényszerítő bírság összegét törölheti, csökkentheti vagy növelheti (a Bíróság C-389/10. P. sz., KME Germany és társai kontra Bizottság ügyben 2011. december 8-án hozott ítéletének [EBHT 2011., I-13125. o.] 130. pontja).
- 59 Korlátlan felülvizsgálati jogkörének gyakorlása során a Törvényszék nem köti az iránymutatás, amely nem határozza meg előre a bírság uniós bíróság általi értékelését (a Törvényszék T-49/02-T-51/02. sz., Brasserie nationale és társai kontra Bizottság egyesített ügyekben 2005. július 27-én hozott ítéletének [EBHT 2005., II-3033. o.] 169. pontja, valamint T-101/05. és T-111/05. sz., BASF és UCB kontra Bizottság egyesített ügyekben 2007. december 12-én hozott ítéletének [EBHT 2007., II-4949. o.] 213. pontja). Ugyanis, noha a Bizottság a saját maga számára előírt szabályok, úgymint az iránymutatás alkalmazása során köteles tiszteletben tartani a bizalomvédelem elvét, ezen elv nem kötheti ugyanolyan értelemben az uniós bíróságokat, amennyiben ez utóbbiak korlátlan felülvizsgálati jogkörükben eljárva nem kívánják a bírságok valamely konkrét számítási módszerét alkalmazni, hanem esetenként megvizsgálják az eléjük tárt helyzeteket, figyelembe véve e helyzetek valamennyi ténybeli és jogi körülményét (a Bíróság C-70/12. P. sz., Quinn Barlo és társai kontra Bizottság ügyben 2013. május 30-án hozott ítéletének 53. pontja).
- 60 A Bíróság ítélkezési gyakorlatából azonban az is következik, hogy a korlátlan felülvizsgálati jogkör gyakorlása a bírságok összegének meghatározása során nem okozhat hátrányos megkülönböztetést azok között a vállalkozások között, amelyek részt vettek az uniós jog versenyszabályaival ellentétes megállapodásban. Ha a Törvényszék e vállalkozások valamelyike esetében kimondottan el kíván térni a Bizottság által követett számítási módszertől, amelyet nem kérdőjeleztek meg, a Törvényszéknek az ítéletében magyarázatot kell adnia az eltérésre (a fenti 59. pontban hivatkozott Quinn Barlo és társai kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 46. pontja).

- 61 A jelen ügyben semmi nem indokolja a bírságösszeg meghatározásának a Bizottság által az iránymutatásban kifejtett módszerétől való eltérését. Következésképpen az említett módszert követve a Törvényszék korlátlan felülvizsgálati jogkörében eljárva a Bizottságnak a vitatott jogsértés súlyára vonatkozó értékelését a sajátjával helyettesítheti, és adott esetben módosíthatja a Bizottság által az iránymutatás 19. és 25. pontja alapján megállapított százalékot.
- 62 Márpedig az árak rögzítésével és a piacok felosztásával kapcsolatos jogsértéseket, amely elemekről a jelen ügyben is szó van, az ítélkezési gyakorlat következetesen „lényegüket tekintve súlyos” jogsértéseknek minősítette (a Bíróság C-199/99. P. sz., Corus UK kontra Bizottság ügyben 2003. október 2-án hozott ítéletének [EBHT 2003., I-11177. o.] 80. pontja és C-554/08. P. sz., Carbone-Lorraine kontra Bizottság ügyben 2009. november 12-én hozott ítéletének [az EBHT-ban nem tették közzé] 44. pontja; lásd továbbá a Törvényszék T-410/03. sz., Hoechst kontra Bizottság ügyben 2008. június 18-án hozott ítéletének [EBHT 2008., II-881. o.] 325. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot).
- 63 E körülmények között, még ha el is ismerjük, hogy – amint a felperes érvel – a kartellben részt vevő vállalkozások összesített piaci részesedése jelentősen alacsonyabb volt, mint a Bizottság által a megtámadott határozatban megállapított részesedés, a jogsértéssel érintett eladások értékének a Bizottság által a bírság alapösszegének és a belépési díjnak a megállapítása érdekében figyelembe vett 17%-os aránya a fenti 26. pontban tett általános megjegyzésre is figyelemmel semmi esetre sem haladja meg azt a mértéket, amely a jelen ügyben megfelelő lett volna. Ennélfogva korlátlan felülvizsgálati jogkörében eljárva a Törvényszéknek nem kell alacsonyabb százalékot megállapítania.
- 64 Végül mint hatástalant el kell utasítani a felperes arra alapított érvét, hogy a megtámadott határozat indokolása hiányos vagy elégtelen azért, mert a Bizottság az említett határozat (298) preambulumbekzdésében nem hivatkozott semmilyen érthető okra azzal kapcsolatban, hogy a jogsértés által érintett piac eltérő meghatározása miért nem lett volna semmilyen hatással a jogsértés súlyának értékelésére. A felperes ezen érve ugyanis az indokolás mellékes részére vonatkozik, mivel azon megállapítás, miszerint a kartell résztvevői összesített piaci részesedésének meghatározásakor nem kellett figyelembe venni a mészeladásokat, jogilag megkövetelt módon azon az állításon alapul, amely szerint a meszet Európában nem használják gyakran a kalcium-karbid-por és a magnéziumgranulátum helyett, amely állítást a felperes nem tudta megkérdőjelezni. Ráadásul az előző pontban kifejtett megfontolás alapján az is megállapítható, hogy a felperes ezen érve – még ha megalapozott is – nem indokolhatja a megtámadott határozatban a bírság alapösszegének (ideértve a belépési díjat is) meghatározása érdekében figyelembe vett, a jogsértéssel érintett eladások százalékának csökkentését.
- 65 A fenti megfontolások összességére tekintettel az első jogalap első részét el kell utasítani.

Az arra alapított második részről, hogy a Bizottság elmulasztotta figyelembe venni a jogsértés piacra gyakorolt hatásának hiányát

- 66 A felperes azt kifogásolja, hogy a Bizottság tévesen értékelte a jogsértés megvalósulásának és piacra gyakorolt hatásainak kritériumát, amelyet a bírság alapösszegének megállapításakor figyelembe kellett venni. Érvelésében az iránymutatás 22. pontjára hivatkozik, amely a bírság alapösszegének meghatározásakor alapul veendő eladások arányának megállapításakor figyelembe veendő kritériumok között felsorolja azt is, hogy „a jogsértés megvalósult-e”. A felperes ezenkívül úgy érvel, hogy a Törvényszék T-279/02. sz., Degussa kontra Bizottság ügyben 2006. április 5-én hozott ítéletének (EBHT 2006., II-897. o.) 247. pontjából, valamint a Bizottság határozathozatali gyakorlatából kitűnik, hogy az a kérdés, hogy a jogsértés tényleges hatásokkal járt-e a piacra, releváns e jogsértés súlyának értékelésekor.

- 67 A felperes szerint a fenti 66. pontban hivatkozott Degussa kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 231. pontjából kitűnik, hogy a kartellnek a piacra gyakorolt tényleges hatásait kellően bizonyítottanak kell tekinteni akkor, ha a Bizottság olyan konkrét és hitelt érdemlő valószínűsítő körülményekkel tud szolgálni, amelyek megfelelő valószínűséggel támasztják alá azt, hogy a kartell hatást gyakorolt a piacra. Egyébiránt a T-30/05. sz., Prym és Prym Consumer kontra Bizottság ügyben 2007. szeptember 12-én hozott ítéletében (az EBHT-ban nem tették közzé) a Törvényszék megkövetelte, hogy a Bizottság a kartell végrehajtásának egyszerű bizonyítékán túlmenő bizonyítékkal szolgáljon annak alátámasztására, hogy a kartell valóban hatást gyakorolt a piacra.
- 68 A jelen ügyben a felperes szerint igaz, hogy a vitatott jogsértések legalábbis részben megvalósultak. A közigazgatási eljárás során azonban bizonyította, hogy az ügyfeleket a jogsértés megvalósulásából eredően nem érte kár, és pedig több okból kifolyólag: az ügyfelek nem függnek a kartellben részt vevő vállalkozások általi szállítástól, nyereségük a jogsértés időszakában rekordszámokat ért el, a jogsértés megvalósulása során gyakoriak voltak a „csalások”, végül pedig az ügyfelek vásárlóereje jelentős, és aligha tesz lehetővé áremelést. A felperes szerint ebből az következik, hogy a kartell piacra gyakorolt hatásai mindenképpen minimálisak voltak. Különösen a megtámadott határozat azon preambulumbekendései, amelyekre a (300) preambulumbekendés és a 624. lábjegyzet utal, legfeljebb a kartell részleges végrehajtását bizonyíthatják, azt azonban semmi esetre sem, hogy a kartell hatást gyakorolt a piacra.
- 69 A felperes ezen érvelésére tekintettel először is ki kell fejteni, hogy valóban különbség van a jogsértés megvalósulására, illetve annak hiányára vonatkozó kritérium és a piacra gyakorolt tényleges hatásával kapcsolatos kritérium között. A jelen ügyben szóban forgóhoz hasonló jogsértés esetén, amely a piacok felosztásában, kvóták megállapításában, az ügyfelek elosztásában, az árak rögzítésében és érzékeny kereskedelmi információk cseréjében áll, úgy kell tekinteni, hogy e két kritérium közül az első teljesül, ha bizonyítást nyer, hogy azt, amelyben a kartell résztvevői egymás között megállapodtak, ténylegesen végrehajtották kereskedelmi gyakorlatukban, azaz a kartell tagjai intézkedéseket hoztak például a megállapított árak alkalmazására, azaz közölték azokat az ügyfelekkel, utasították az alkalmazottaikat, hogy azokat használják tárgyalási alapként, és felügyelték azoknak a versenytársaik és saját értékesítési részlegük általi alkalmazását (a Törvényszék T-259/02-T-264/02. és T-271/02. sz., Raiffeisen Zentralbank Österreich és társai kontra Bizottság egyesített ügyekben 2006. december 14-én hozott ítéletének [EBHT 2006., II-5169. o.] 258. pontja). Márpedig a felperes elismeri, hogy a Bizottság a megtámadott határozatban helyesen állapította meg, hogy e kritérium a vitatott jogsértést illetően teljesül.
- 70 Ami a jogsértés piacra gyakorolt tényleges hatására vonatkozó kritériumot illeti, e kritérium felveti a kérdést, hogy a megvalósult jogsértés ténylegesen befolyásolta-e az érintett piacon fennálló versenyt. Noha a jogsértés megvalósulása kétségtelenül olyan releváns elemet jelent, amely minden egyes ügy sajátos körülményeire figyelemmel elegendőnek bizonyulhat annak megállapításához, hogy a kérdéses jogsértés tényleges hatást gyakorolt a piacra (lásd ebben az értelemben a Törvényszék T-38/02. sz., Groupe Danone kontra Bizottság ügyben 2005. október 25-én hozott ítéletének [EBHT 2005., II-4407. o.] 148. pontját, valamint a fenti 69. pontban hivatkozott Raiffeisen Zentralbank Österreich és társai kontra Bizottság egyesített ügyekben hozott ítéletének 283–288. pontját), valamely megállapodás végrehajtása nem jár szükségképpen azzal, hogy a megállapodás tényleges hatásokat is gyakorol (a fenti 67. pontban hivatkozott Prym és Prym Consumer kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 110. pontja; lásd továbbá ebben az értelemben a Törvényszék T-43/02. sz., Jungbunzlauer kontra Bizottság ügyben 2006. szeptember 27-én hozott ítéletének [EBHT 2006., II-3435. o.] 157. pontját). A jogsértés megvalósulására, illetve annak hiányára vonatkozó kritérium és a piacra gyakorolt tényleges hatására vonatkozó kritérium tehát egyértelműen különbözik, és nem vélelmezhető, hogy az első teljesülése esetén a második is automatikusan teljesül.
- 71 Márpedig meg kell állapítani, hogy az iránymutatás 22. pontja e két kritérium közül az elsőt kifejezetten megemlíti azon elemek között, amelyek figyelembevételére a Bizottság kötelezettséget vállalt annak eldöntése érdekében, hogy a jogsértés által érintett eladások értékének aránya, amelyet a bírság

alapösszegének meghatározásakor figyelembe kell venni, az ugyanezen iránymutatás 21. pontjában előírt, akár 30%-ig is terjedő skála alsó vagy felső értékéhez közelítsen-e. Az iránymutatás azonban nem írja elő, hogy a bírság alapösszegének meghatározásakor figyelembe kell venni a jogsértés piacra gyakorolt tényleges hatását. Az említett iránymutatás 5. pontja, amely szerint a „jogsértés időtartama szükségszerűen befolyásolja a jogsértések lehetséges piaci következményeit”, nem vezethet más megállapításra, mivel – amint a Bizottság helyesen érvel – kizárólag azon tény igazolását célozza, hogy az iránymutatás 19–23. pontjának megfelelően figyelembe vett eladások értékének arányát a 24. pontnak megfelelően megszorozzák a jogsértésben való részvétel éveinek számával.

- 72 Ebből következik, hogy nem róható fel a Bizottságnak, hogy megsértette az iránymutatást azért, mert a megtámadott határozatban nem elemezte a vitatott jogsértés piacra gyakorolt esetleges tényleges hatását, és ezen elemzést a bírság alapösszegének meghatározásakor nem vette figyelembe.
- 73 E tekintetben a Bizottság helyesen emlékeztet arra, hogy a 17. rendelet 15. cikkének (2) bekezdése és az [ESZAK 65. cikk] (5) bekezdése alapján kiszabott bírság megállapításának módszeréről szóló iránymutatás (HL 1998. C 9., 3. o.; magyar nyelvű különkiadás 8. fejezet, 1. kötet, 173. o.; a továbbiakban: 1998. évi iránymutatás) az 1.A. pontjának első bekezdésében kifejezetten előírta, hogy a Bizottságnak a jogsértés súlyának megállapításánál meg kell vizsgálnia a jogsértés piacra gyakorolt tényleges hatását, ha úgy tűnik, hogy ez a hatás mérhető. A felperes által az érvelésében hivatkozott ítélkezési gyakorlat azon esetekre vonatkozik, amelyekben az 1998. évi iránymutatás volt alkalmazandó (a fenti 66. pontban hivatkozott Degussa kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 214. pontja, valamint a fenti 67. pontban hivatkozott Prym és Prym Consumer kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 108. pontja).
- 74 E tekintetben ki kell emelni, hogy noha a Bizottság nem térhet el a saját maga számára felállított szabályoktól – kivéve, ha az egyenlő bánásmód elvével összeegyeztethető okokra hivatkozik –, e szabályokat szabadon módosíthatja, illetve újakkal válthatja fel. Az új szabályok hatálya alá tartozó esetben, amint a vitatott jogsértés esetében, amely *ratione temporis* az iránymutatás hatálya alá tartozik, amint az az iránymutatás 38. pontjából kitűnik, nem róható fel a Bizottságnak, hogy a jogsértés súlyának meghatározásakor nem vizsgált meg egy olyan kritériumot, amely ezen új szabályokban nem szerepel, csupán azon okból, hogy annak vizsgálatát a régi szabályok előírták (lásd ebben az értelemben a Törvényszék T-352/09. sz., Novácke chemické závody kontra Bizottság ügyben 2012. december 12-én hozott ítéletének 93. pontját).
- 75 A felperes azonban úgy érvel, hogy a Bizottságnak a jogsértés súlyának meghatározásakor valamennyi releváns körülmény átfogó jogi és gazdasági értékelését el kellett végeznie, és ezzel összefüggésben meg kellett volna vizsgálnia a vitatott jogsértésnek az érintett piacokra gyakorolt tényleges hatásait is, és a bírság alapösszegének meghatározásakor ezekre kellett volna támaszkodnia.
- 76 E tekintetben az állandó ítélkezési gyakorlatból kitűnik, a jogsértések súlyát számos tényező alapján kell meghatározni – mint például az ügy sajátos körülményei, az ügy háttere és a bírságok elrettentő hatása –, azonban nincs olyan felsorolás, amely kötelező vagy kimerítő módon tartalmazná a kötelezően mérlegelendő tényezőket (lásd a fenti 69. pontban hivatkozott Raiffeisen Zentralbank Österreich és társai kontra Bizottság egyesített ügyekben hozott ítélet 238. pontját, és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot). Így azon tény, hogy a Bizottság az iránymutatásban kifejtette a jogsértések súlyának értékelését illető megközelítését, nem akadályozza annak, hogy ez utóbbit átfogóan értékelje az adott ügy minden releváns körülménye alapján, beleértve olyan tényezőket is, amelyek nem szerepelnek kifejezetten az iránymutatásban (a fenti 69. pontban hivatkozott Raiffeisen Zentralbank Österreich és társai kontra Bizottság egyesített ügyekben hozott ítélet 237. pontja).
- 77 Ebből következik, hogy azon tény, hogy az iránymutatás a jogsértés súlyának a bírság alapösszegének megállapítása érdekében való meghatározása céljából nem írja elő kifejezetten a jogsértés piacra gyakorolt tényleges hatásának elemzését, nem akadályozta meg a Bizottságot abban, hogy a jelen ügyben e tényezőt is megvizsgálja.

- 78 Ugyanakkor valamely felperes a versenyszabályok megsértése miatt vele szemben kiszabott bírság összegének vitatását célzó állításainak alátámasztásához nem elégedhet meg annak állításával, hogy a Bizottságnak a jogsértés súlyának értékelésekor elemeznie kellett volna egyik vagy másik olyan tényezőt is, amelynek elemzését az iránymutatás nem írta elő. Ezenkívül a felperesnek bizonyítania kell, hogy ezen elemzés mennyiben módosította volna a Bizottság által megállapított jogsértés súlyának értékelését, és mennyiben igazolta volna alacsonyabb bírság kiszabását.
- 79 Meg kell állapítani, hogy a jelen ügyben a felperes elmulasztotta ennek bizonyítását. Az e tekintetben előadott rövid és általános érvelése (lásd a fenti 68. pontot) pusztán állítások szintjén marad. E tekintetben ki kell emelni, hogy a felperes nem fejtette ki világosan azon érveket, amelyekkel a közigazgatási eljárásban állítólag bizonyítani tudta, hogy a kartell által érintett piacokon lévő ügyfeleket a kartell bizonyított végrehajtásából eredően nem érte kár, és e tekintetben semmilyen bizonyítékot sem csatolt az ügy irataihoz.
- 80 Ráadásul a felperes által előadott alátámasztott állítások nem elegendők annak kizárásához, hogy a vitatott kartell tényleges hatást gyakorolhatott a piacra. Azon tény ugyanis, hogy a kartellben résztvevők ügyfeleinek nyeresége a kartell által érintett időszakban állítólag rekordszámokat ért el, nem zárja ki, hogy a kartell érintette ez ezen ügyfelek által fizetett árakat. Ellenkezőleg, azon tény, hogy ezen ügyfelek egyéb, az általános konjunkturális helyzettel összefüggő okokból a jogsértés időszakában nagyobb jövedelmezőséget élveztek, inkább arra indíthatja őket, hogy érdektelenek legyenek azon árakkal szemben, amelyet a kartell által érintett reagensekért fizettek, és hogy ne használják fel vásárlóerejüket és a kartell tagjaitól való függetlenségüket arra, hogy kedvezőbb árakat érjenek el. Ezenkívül a felperes arra való hivatkozását illetően, hogy gyakoriak voltak a „csalások”, emlékeztetni kell arra, hogy az ilyen típusú jogsértés esetén egyáltalán nem szokatlan esetleges csalások ellenére a felperes maga is elismeri, hogy a vitatott jogsértés lényegében megvalósult.
- 81 Ki kell továbbá emelni, hogy a fenti 62. pontban hivatkozott ítélkezési gyakorlat szerint a versenyellenes magatartás hatása a bírság megfelelő összege megállapításának nem döntő kritériuma. A szándékosságból eredő tényezők nagyobb jelentőséggel bírhatnak, mint az említett hatásokkal kapcsolatos tényezők, különösen akkor, ha lényegét tekintve olyan súlyos jogsértésekről van szó, mint az árak rögzítése és a piacok felosztása, mely utóbbi tényezők a jelen ügyben szerepelnek.
- 82 E megfontolások összességéből kitűnik, hogy a felperes által a jelen részben előadott érvelés nem elegendő annak bizonyításához, hogy a vitatott jogsértés súlyának a Bizottság általi értékelése bármilyen hibát tartalmazna. Ezenkívül ugyanezen okokból és a fenti 26. pontban tett általános megjegyzésre is figyelemmel – a Törvényszék korlátlan felülvizsgálati jogkörének esetleges gyakorlása céljából – meg kell állapítani, hogy a felperes ezen érvelése alapján nem állapítható meg, hogy a vele szemben kiszabott bírságnak a Bizottság által az iránymutatásban foglalt módszer alapján meghatározott alapösszege meghaladja a megfelelő mértéket.
- 83 Következésképpen az első jogalap második részét is el kell utasítani.

Az érintett piac gazdasági jelentőségének téves értékelésére alapított, harmadik részről

- 84 A felperes egy másik, a versenyszabályok megsértésére vonatkozó ügyben hozott bizottsági határozatra hivatkozik, amelyben a Bizottság csökkentette a bírság összegét azon okból, hogy a jogsértés elég kis méretű piacot érintett. A felperes a vitatott jogsértés által érintett piacokon és a vegyi termékek ágazatának más piacain megvalósult ügyletek teljes értékére vonatkozó számszerűsített adatokra hivatkozva úgy érvel, hogy a jelen ügyben gazdaságilag jelentéktelen piacokról van szó. Azt rója a Bizottság terhére, hogy jogellenesen nem vette figyelembe a jogsértés e szempontját a bírság összegének csökkentése érdekében.

- 85 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy az iránymutatásban a bírság alapösszegének megállapításához meghatározott módszer szerint (lásd a fenti 7. pontot) ezen összeget a jogsértés által érintett eladások értékének meghatározott százaléka teszi ki, amelyet megszoroznak a jogsértésben való részvétel éveinek számával, és növelnek a belépési díjjal, amely utóbbit szintén a szóban forgó eladások értékének meghatározott százaléka teszi ki.
- 86 Ebből következik, hogy – amint a Bizottság helyesen érvel – a jelen ügyben a bírság alapösszegének megállapításakor alkalmazott módszer szinte automatikusan figyelembe veszi a jogsértéssel érintett piac többé-kevésbé jelentős gazdasági fontosságát más piacokhoz képest, mivel a gazdasági jelentőség szükségképpen megjelenik a jogsértéssel érintett eladások volumenében, következésképpen pedig a bírság többé-kevésbé jelentős alapösszegében. E körülmények között egyáltalán nem tűnik szükségesnek az, hogy olyan esetben, amikor e módszert alkalmazták, a bírság összegét tovább csökkentsék a jogsértés által érintett piac állítólag kisebb jelentőségének figyelembevételére érdekében, éspedig még azon kérdéstől függetlenül is, hogy e tényező figyelembevételére indokolt vagy megfelelő-e.
- 87 Ami a felperes által hivatkozott korábbi bizottsági határozatot illeti, az [EK] 81. cikk és az [EGT] 53. cikk szerinti eljárás[ban] (COMP/E-2/37.533 – „kolin-klorid”-ügy) 2004. december 9-én hozott bizottsági határozatról (HL 2005. L 190., 22. o.) van szó. Mivel e határozatot 2004-ben hozták, ebből az következik, hogy az említett határozatban kiszabott bírságok összegét a 2006. évi iránymutatásban előírt módszertől különböző módszer szerint határozták meg. Következésképpen a jelen ügyben a felperessel szemben kiszabott bírság jogszerűségére és megfelelő jellegére vonatkozóan e határozatból semmilyen hasznos következtetés nem vonható le. Mindenesetre emlékeztetni kell arra, hogy az állandó ítélkezési gyakorlat szerint a Bizottság korábbi határozathozatali gyakorlata nem szolgál a versenyjogi bírságok megállapításának jogi háttéréként (a Bíróság C-167/04. P. sz., JCB Service kontra Bizottság ügyben 2006. szeptember 21-én hozott ítéletének [EBHT 2006., I-8935. o.] 205. pontja, valamint C-125/07. P., C-133/07. P., C-135/07. P. és C-137/07. P. sz., Erste Group Bank és társai kontra Bizottság egyesített ügyekben 2009. szeptember 24-én hozott ítéletének [EBHT 2009., I-8681. o.] 233. pontja).
- 88 Egyébiránt ki kell emelni, hogy – amint arra a Bizottság helyesen hivatkozik – a Törvényszék a T-44/00. sz., Mannesmannröhren-Werke kontra Bizottság ügyben 2004. július 8-án hozott ítéletének (EBHT 2004., II-2223. o.) 229. pontjában kifejezetten elutasította azon feltevést, miszerint a bírságokat közvetlenül az érintett piac mérete alapján kell megállapítani. A Törvényszék kiemelte, hogy ez csak egy releváns tényező a többi közül, és az ítélkezési gyakorlat által értelmezett vonatkozó rendelkezések szerint valamely vállalkozásra a versenyjog megsértése miatt kiszabott bírságnak – a jogsértést összességében értékelve és különös tekintettel a jogsértés súlyára, amelyet a fenti 76. pontban hivatkozott ítélkezési gyakorlat szerint számos tényező alapján kell értékelni – arányosnak kell lennie a jogsértéssel.
- 89 A felperes állításainak alátámasztása érdekében továbbá a fenti 70. pontban hivatkozott Groupe Danone kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 191. pontjára hivatkozott. Márpedig az kiemeli, hogy az érintett eladások abszolút értéke szintén releváns mutatója a jogsértés súlyának, mivel hűen tükrözi azon ügyletek gazdasági jelentőségét, amelyet a jogsértés ki kíván vonni a tiszta versenyből. E megfontolás nemcsak hogy nem támasztja alá semmiben a felperes által a jelen rész keretében előadott érvelést, hanem még meg is erősíti a bírság alapösszegének a jogsértéssel érintett eladások értéke alapján való megállapításához az iránymutatásban meghatározott módszer megfelelő jellegét.
- 90 E megfontolások összességére figyelemmel meg kell állapítani, hogy nem kifogásolható, hogy a Bizottság a vitatott jogsértés által érintett piacok állítólag csekély gazdasági jelentőségének figyelembevételére érdekében a jelen ügyben nem csökkentette a felperessel szemben kiszabandó bírságnak az iránymutatásban meghatározott módszer alapján kiszámított összegét. Ráadásul, figyelemmel a Törvényszéknek a bírságokkal kapcsolatban rendelkezésre álló korlátlan felülvizsgálati

jogkörére, meg kell állapítani, hogy a felperes által a jelen rész keretében előadott érvelésben semmi nem enged arra következtetni, hogy a bírságnak a megtámadott határozatban megállapított összege meghaladja a megfelelő mértéket. Ennélfogva a harmadik részt is el kell utasítani.

A felperes jogsértésben való részvétele relatív súlyának téves értékelésére alapított, negyedik részről

- 91 A felperes emlékeztet arra, hogy amennyiben a jogsértést több vállalkozás követte el, meg kell vizsgálni az egyes vállalkozások részvételének viszonylagos súlyát. Márpedig a jelen ügyben több, a Bizottság számára is ismert tényező bizonyítja, hogy a jogsértésben való részvétele minimális jelentőségű volt. Először is a jogsértés egy másik vállalkozás, nevezetesen az Almamet kezdeményezésére indult és folytatódott. A felperes kétségtelenül részt vett a kartellben, azonban annak nem volt irányítója. Másodszor a kartell által érintett, a bírság összegének meghatározásakor figyelembe vett forgalom szempontjából a felperes a kartell legkisebb tagja. Ráadásul a kartell többi tagja arra kényszerítette őt, hogy egy a kartellben részt vevő másik vállalkozástól, az Ecka-csoporttól szerezzen be magnéziumot. Ebből az következik, hogy a felperes a kartellnek csak jelentéktelen tagja volt, amelyre a többi résztvevő a találkozók alkalmával gazdasági nyomást gyakorolt. Végül harmadszor a felperes megjegyzi, hogy teljes mérete szempontjából ő sokkal kisebb vállalkozás, mint a kartell többi tagjának többsége. Szerinte a megtámadott határozatban figyelembe kellett volna venni e tényezők összességét a jogsértésben való részvételének súlyára vonatkozó értékelés enyhítése érdekében, és így e tényezőknek a bírság vele szemben megállapított alapösszegének csökkentését kellett volna eredményezniük.
- 92 Ezen érvelésre tekintettel előzetesen ki kell emelni, hogy az állandó ítélkezési gyakorlatból kitűnik, hogy – amint a felperes érvel – amikor a jogsértést több vállalkozás követte el, a bírságok összegének meghatározása keretében meg kell vizsgálni az egyes vállalkozások részvételének relatív súlyát, amely különösen maga után vonja a jogsértésben való részvételük időtartama alatt az abban játszott egyéni szerepük megállapítását. Ez a következtetés a büntetések és szankciók egyéniesítése elvének logikus következménye, amely szerint valamely vállalkozás csak a neki személyesen felróható tények miatt szankcionálható; ez az elv alkalmazandó minden olyan közigazgatási eljárásban, amely az uniós jog versenyszabályai alapján szankciók kiszabásához vezethet (lásd a fenti 70. pontban hivatkozott Groupe Danone kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 277. és 278. pontját, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot).
- 93 Azonban, amint a Bizottság helyesen rámutat, az iránymutatás éppen azért írja elő a 28. és 29. pontjában a bírság alapösszegének bizonyos, az egyes érintett vállalkozásokat jellemző – súlyosító, illetve enyhítő – körülmények alapján való kiigazítását, hogy megfeleljen ezen elveknek. Végeredményben semmi nem kifogásolható a Bizottság által az iránymutatásban követett módszerben, amely abban áll, hogy a bírság alapösszegének meghatározásakor a jogsértés valamennyi résztvevője vonatkozásában a jogsértéssel érintett eladások ugyanazon százalékát állapítják meg, valamint az egyes résztvevők esetében így meghatározott alapösszeget a rájuk jellemző súlyosító vagy enyhítő körülmények alapján az adott esettől függően felfelé vagy lefelé igazítják ki a kartellben való részvételük relatív súlyának kifejezése érdekében (lásd ebben az értelemben a Törvényszék T-73/04. sz., Carbone-Lorraine kontra Bizottság ügyben 2008. október 8-án hozott ítéletének [EBHT 2008., II-2661. o.] 100. pontját és a fenti 74. pontban hivatkozott Novácke chemické závody kontra Bizottság ügyben hozott ítéletének 58. pontját).
- 94 Márpedig meg kell vizsgálni, hogy a felperes által a jelen részre vonatkozó érvelésében hivatkozott körülmények indokolják-e a felperessel szemben a megtámadott határozatban vele szemben kiszabott bírságnál alacsonyabb összegű bírság kiszabását. Végső soron nincs jelentősége annak, hogy a felperessel szemben kiszabott bírságösszeg ilyen csökkentésének a bírság alapösszegének a felperes esetében való csökkentéséből vagy pedig a rá vonatkozó enyhítő körülmények elismeréséből kellett volna-e erednie.

- 95 Először is az Almamet által a jogsértésben játszott állítólagos irányítói szerepet illetően ki kell emelni, hogy az iránymutatás 28. pontjának utolsó francia bekezdése szerint a jogsértés irányítóként vagy felbujtóként történő elkövetése súlyosító körülménynek minősül, amely indokolhatja a bírság alapösszegének növelését. Más szóval a felperes szóban forgó állítása, amennyiben megalapozottnak bizonyulna, inkább a bírság alapösszegének az Almamet esetében való növelését indokolná, nem pedig az említett összeg felperes esetében való csökkentését. E megállapítás azonban nem elegendő ahhoz, hogy a felperes e kifogását mint hatástalant már most el lehessen utasítani. Az egyes ügyek körülményei alapján ugyanis abban az esetben, ha a jogsértés több résztvevőjét eltérően kezelték, mivel egyes résztvevők jogsértő magatartásának súlyát alulértékelték más résztvevők jogsértő magatartásának súlyához képest, az eltérő bánásmód orvoslásának legmegfelelőbb módja lehet az utóbbi résztvevőkkel szemben kiszabott bírság összegének csökkentése (lásd ebben az értelemben a fenti 74. pontban hivatkozott Novácke chemické závody kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 55. és 56. pontját, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot).
- 96 Márpedig, anélkül hogy szükséges lenne azon kérdést megvizsgálni, hogy az előző pontban hivatkozott ítélkezési gyakorlat alkalmazható-e a felperes esetében, e kifogást mindenesetre mint megalapozatlant el kell utasítani.
- 97 Azon állításának alátámasztására ugyanis, miszerint az Almamet a kartell irányítója, a felperes csupán úgy érvel, hogy a kartell szinte valamennyi találkozóját e vállalkozás szervezte. A felperes e tekintetben a megtámadott határozat (64) és (67) preambulumbekzdésére utal, amelyek szerint a kartell első két találkozására az Almamet helyiségeiben került sor, és azokat az Almamet egyik felelős személye szervezte.
- 98 Mindenekelőtt meg kell állapítani, hogy a megtámadott határozat e két preambulumbekzdéséből kétségtelenül valóban kitűnik, hogy a kalcium-karbid-porra vonatkozó 2004. április 22-i és szeptember 7-i találkozót az Almamet helyiségeiben tartották, nem lehet azonban azt állítani, hogy a kartell valamennyi találkozóját e vállalkozás szervezte.
- 99 A megtámadott határozat (69) preambulumbekzdéséből kitűnik, hogy a 2004. szeptember 7-i találkozón a résztvevők, köztük a felperes, úgy döntöttek, hogy rendszeresen szerveznek hasonló találkozókat, és felváltva vállalják azok megszervezésének feladatát. A megtámadott határozat ezt követően a (70)–(89) preambulumbekzdésben kilenc másik, a kalcium-karbid-porral kapcsolatban a kartellben részt vevő különböző vállalkozások által szervezett találkozóra hivatkozik. A megtámadott határozat (78) preambulumbekzdése, anélkül hogy ezt a felperes vitatná, kiemeli, hogy a felperes maga szervezte a hetedik találkozót, amelyre 2005. november 22-én Bécsben (Ausztria) került sor. Ezen túlmenően a megtámadott határozat (90) preambulumbekzdése szerint az ugyanezen termékre vonatkozó utolsó, tizenegyedik találkozón úgy döntöttek, hogy a felperes feladata lesz egy új találkozó megszervezése (amelyet később töröltek, amint ugyanezen határozat (91) preambulumbekzdéséből kitűnik), amelyet 2007. január 9-én Bécsben kellett volna megtartani. A felperes e célból már foglalásokat eszközölt egy szállodában.
- 100 A kalcium-karbid-granulátumot illetően a Bizottság a megtámadott határozat (98) preambulumbekzdésében megállapította, hogy az első találkozót 2004. április 7-én tartották Szlovéniában egy szállodában, és azt a TDR-Metalurgija d.d. szervezte. Rajta kívül csak a felperes és a Novácke chemické závody a.s vállalkozás vett részt e találkozón. A megtámadott határozat (99) preambulumbekzdésében a Bizottság két további találkozóra hivatkozik, amelyeket e termék ugyanezen három gyártója tartott Pozsonyban (Szlovákia). A Bizottság hozzáfűzi ugyanakkor, hogy a kalcium-karbid-porral kapcsolatos találkozók keretében, illetve e találkozók folytatásaként tartott külön találkozók során a kalcium-karbid-granulátummal kapcsolatos kérdéseket is megvitatták (lásd a megtámadott határozat (101) és (108) preambulumbekzdését).

- 101 A kartell magnéziumra vonatkozó ága keretében tartott találkozókra vonatkozóan, amelyekben a felperes nem vett részt, a Bizottság a megtámadott határozat (115) preambulumbekzdésében megállapítja, hogy az e találkozókra részt vevő három vállalkozás, köztük az Almamet, felváltva vállalták e találkozók megszervezésének feladatát, valamint az azokkal járó költségeket.
- 102 Azon érvet illetően, amely szerint az Almamet volt a jogsértés irányítója, illetve felbujtója, mivel ő szervezte az első két találkozót, emlékeztetni kell arra, hogy az ugyanezen kartellben részt vevő másik vállalkozás által a megtámadott határozattal szemben benyújtott keresettel kapcsolatban a Törvényszéknek a fenti 74. pontban hivatkozott Novácke chemické závody kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 77–79. pontjában már alkalma volt megvizsgálni hasonló érvet, és azt elutasította.
- 103 A Törvényszék megállapította, hogy a megtámadott határozat (54) preambulumbekzdéséből kitűnik, hogy a Bizottság szerint a kalcium-karbid-porra vonatkozó megállapodás e termék árának a XXI. század elejétől kezdve tapasztalt – a termelési költség növekedésével és a kereslet csökkenésével párosuló – negatív tendenciája miatt jött létre. A megtámadott határozat (104) preambulumbekzdése szerint hasonló helyzet uralkodott el a kalcium-karbid-granulátum piacán is. Ez utóbbi preambulumbekzdés az „Akzo Nobel egyik alkalmazottját” idézi, aki azt állította, hogy a szóban forgó termék valamennyi szállítója számára „szükségesnek tűntek az áremelések”. A szintén az acéliparnak szánt és a kalcium-karbid-por helyettesítésére alkalmas magnéziumot illetően a Bizottság a megtámadott határozat (113) preambulumbekzdésében elismeri, hogy az e termék iránti kereslet növekedett, azonban hozzátézi, hogy a „szállítók tudatában voltak ügyfeleik növekvő piaci erejének is”, és ezenkívül egyre erősödő nyomás nehezedett rájuk az új kínai versenytársak piacra lépése következtében.
- 104 A Törvényszék megállapította, hogy ezen összefüggésben nem számít, hogy ki kezdeményezte az első találkozó megszervezését, amennyiben ezzel e kezdeményezésben csupán az érintett termék több gyártójának közös kívánsága jut kifejezésre. A Törvényszék ennél fogva elutasította azon érvet, miszerint a Bizottság tévesen nem állapított meg súlyosító körülményt egyes más résztvevőkkel, köztük az Almammal szemben, mivel e résztvevők a jogsértés irányítói, illetve felbujtói voltak.
- 105 E megfontolások alapján, amelyeket a felperes által előadott érvelés egyáltalán nem kérdőjelez meg, mint megalapozatlant el lehet utasítani a felperes által a jelen ügy keretében előadott hasonló kifogást is.
- 106 Másodszor a felperes által hivatkozott azon tény, hogy az általa az érintett termékekkel elért forgalom nagyságát tekintve a felperes a kartell legkisebb tagja, az alapösszeg kiszámításának az iránymutatásban elfogadott módszere keretében megfelelően figyelembe vették, amely módszer szerint az említett összeget a jogsértéssel kapcsolatban végzett eladások értéke alapján számítják ki. Nyilvánvaló, hogy az érintett piacon elért kisebb forgalom kisebb alapösszeg megállapításával jár.
- 107 Azon érvet illetően, miszerint a felperes a kartell „jelentéktelen résztvevője”, ki kell emelni, hogy a jogsértés vállalkozás általi, „kizárólag passzív módon vagy »a vezetőt követő« szerepben” történő elkövetéséről az 1998. évi iránymutatás 3. pontjának első francia bekezdése kifejezetten enyhítő körülményként rendelkezett, az iránymutatás 29. pontjában szereplő enyhítő körülmények nem kimerítő listájába azonban nem lett átvéve.
- 108 Mindenesetre a felperes nem teljesítette az ezen enyhítő körülmény elismeréséhez szükséges feltételeket, feltéve hogy ez az iránymutatás alkalmazási körében lehetséges volt. Amint a Törvényszék a T-220/00. sz., Cheil Jedang kontra Bizottság ügyben 2003. július 9-én hozott ítéletének (EBHT 2003., II-2473. o.) 167. és 168. pontjában kimondta, a jogsértés ilyen passzív módon vagy a vezetőt követő szerepben történő elkövetése az érintett vállalkozás által „visszafogottabb magatartás” elfogadását feltételezi, azaz a versenyellenes megállapodás vagy megállapodások kidolgozásában játszott aktív részvétel hiányát. A vállalkozás kartellben játszott passzív szerepére utaló tényezőként lehet figyelembe venni azt, ha a kartell többi tagjához képest jelentősen ritkábban vett részt a találkozókra, ugyanígy azt

is, ha később lépett arra a piacra, ahol a jogsértés történt, függetlenül attól, hogy mennyi ideig vett részt a jogsértésben, vagy ha a jogsértésben részt vevő más vállalkozás képviselője erre vonatkozóan kifejezetten nyilatkozatot tesz.

- 109 Márpedig a jelen ügyben a felperes részt vett a kartell valamennyi, az általa forgalmazott két termékre – azaz a kalcium-karbid-porra és a kalcium-karbid-granulátumra – vonatkozó találkozóján (lásd a megtámadott határozat (64)–(88), (98), illetve (99) preambulumbekzdését). Még szervezett is egy találkozót, és vállalta egy másik találkozó megszervezésének feladatát (lásd a fenti 99. pontot). Ráadásul a megtámadott határozatból kitűnik, hogy a felperes hozzájárulása azon találkozókhöz, amelyeken jelen volt, hasonló a többi résztvevőjéhez. A megtámadott határozat fent említett preambulumbekzdéseiből ugyanis kitűnik, hogy a különböző találkozók résztvevői közölték egymással az értékesítési mennyiségeikre vonatkozó információkat, és ezt követően frissítették a piacfelosztásra vonatkozó táblázatot. Ezenkívül megvitatták az alkalmazandó árakat, és esetenként határoztak az áremelésekről (lásd például a megtámadott határozat (67) és (68) preambulumbekzdését). Egyébiránt a megtámadott határozat (83) preambulumbekzdéséből kitűnik, hogy a kartell egy másik tagja, amely nem tudott a 2006. április 25-i találkozóon részt venni, előzetesen közölte a rá vonatkozó adatokat a felperessel, hogy az e találkozón továbbítsa azokat a kartell tagjainak. Tehát semmi nem enged arra következtetni, hogy a felperes magatartása passzív volt, a jogsértésben játszott szerepe pedig „jelentéktelen” volt, illetve általánosabban eltért a többi résztvevő által tanúsított magatartástól.
- 110 Végül, ami a felperes azon állítását illeti, miszerint a kartell többi tagja arra „kényszerítette” őt, hogy a jogsértés egy másik résztvevőjétől szerezzen be magnéziumot, azonkívül, hogy a felperes nem fejt ki, hogyan és mely eszközökkel tudott a kartell többi tagja vele szemben ilyen kötelezettséget előírni, ezen állítás – feltételezve a helyességét – nem érinti negatívan a jogsértésben való részvételének relatív súlyát. Egyébiránt – amint a Bizottság arra helyesen emlékeztet – a Törvényszék már kimondta, hogy azon vállalkozás, amelyre nyomást gyakoroltak a kartellhez való csatlakozása érdekében, a kartellhez való csatlakozás helyett erről tájékoztathatja az illetékes hatóságokat, következésképpen nem hivatkozhat e nyomásra a vele szemben kiszabott bírság összegének csökkentése érdekében (a Törvényszék T-236/01., T-239/01., T-244/01-T-246/01., T-251/01. és T-252/01. sz., Tokai Carbon és társai kontra Bizottság egyesített ügyekben 2004. április 29-én hozott ítéletének [EBHT 2004., II-1181. o.] 344. pontja).
- 111 Harmadszor a felperes arra alapított érve, hogy teljes mérete szempontjából ő sokkal kisebb vállalkozás, mint a kartell többi tagjának többsége, szintén nem fogadható el. Egyrésztől ki kell emelni, hogy az iránymutatás 30. pontja kimondja, hogy a Bizottság különös figyelmet fog fordítani annak biztosítására, hogy a bírságok megfelelő elrettentő hatással bírjanak, és ennek érdekében növelheti az olyan vállalkozásokra kirótt bírságot, amelyek a jogsértés által érintett áruk és szolgáltatások értékesítésén túl különösen jelentős forgalmat bonyolítanak. Másrésztől az iránymutatás 35. pontja szerint rendkívüli körülmények fennállása esetén a Bizottság kérelemre figyelembe veheti a vállalkozás sajátos társadalmi és gazdasági környezetben fennálló fizetőképességének hiányát. Így az iránymutatás bizonyos meghatározott feltételek mellett előírja, hogy a bírság összegének meghatározásakor figyelembe lehet venni a versenyszabályok megsértésében részt vevő vállalkozás jelentős teljes méretét, illetve fordítva, az ilyen helyzetben lévő vállalkozás korlátozott fizetőképességét.
- 112 Márpedig e lehetőségeken túl a vállalkozás nem tarthat igényt a vele szemben kiszabott bírság összegének kizárólag azon okból való csökkentésére, hogy teljes mérete sokkal kisebb, mint az ugyanazon jogsértés többi résztvevőjének teljes mérete. A Bíróság a C-189/02. P., C-202/02. P., C-205/02. P.–C-208/02. P. és C-213/02. P. sz., Dansk Rørindustri és társai kontra Bizottság egyesített ügyekben 2005. június 28-án hozott ítéletének (EBHT 2005., I-5425. o.) 312. pontjában ugyanis kimondta, hogy a Bizottság nem köteles a szóban forgó jogsértés súlyára és időtartamára tekintettel megállapítandó bírságok összegének meghatározásakor biztosítani, hogy amikor az ugyanazon jogsértésben részt vevő több vállalkozással szemben szab ki bírságokat, az érintett vállalkozások esetében elvégzett számítás eredményeként a bírságok végső összege tükrözzön bármilyen közöttük felállított, a teljes forgalmukra vonatkozó különbségtételt.

113 Mivel a felperes a vele szemben kiszabott bírság alapösszegének csökkentése érdekében csak arra hivatkozott, hogy teljes mérete állítólag kisebb, mint az ugyanazon kartell többi résztvevőjének teljes mérete, ez utóbbi érvet és következésképpen a negyedik részt teljes egészében el kell utasítani. Ezenkívül ugyanezen okokból és a fenti 26. pontban tett általános megjegyzésre is figyelemmel – a Törvényszék korlátlan felülvizsgálati jogkörének esetleges gyakorlása céljából – meg kell állapítani, hogy a felperes ezen érvelése alapján nem állapítható meg, hogy a vele szemben kiszabott bírságnak a Bizottság által az iránymutatásban foglalt módszer alapján meghatározott alapösszege meghaladja a megfelelő mértéket.

Az arra alapított ötödik részről, hogy a Bizottság elmulasztotta figyelembe venni azon tényt, hogy a felperes csak a jogsértés néhány részében vett részt

114 A felperes emlékeztet arra, hogy a Bizottság a megtámadott határozatban megállapította, hogy a szóban forgó megállapodások és összehangolt magatartások egységes és folyamatos jogsértésnek minősülnek. Márpedig a felperes az érintett három termék közül csak kettő – azaz a kalcium-karbid-por és a kalcium-karbid-granulátum – vonatkozásában vett részt a jogsértésben, amint ezt a Bizottság maga is elismerte. Az ítélkezési gyakorlat szerint a jogsértés súlyának megítélésakor és a bírság összegének meghatározásakor figyelembe kell venni e részleges részvételt, amit a Bizottság a jelen ügyben elmulasztott megtenni. A felperes szerint a Bizottságnak az ő esetében csökkentenie kellett volna a bírság alapösszegét, hogy figyelembe vegye azon tényt, hogy a felperes az érintett három termék közül csak kettő vonatkozásában vett részt a jogsértésben. Egyébiránt a jogsértésben részt vevő valamennyi vállalkozás esetében ugyanazon alapösszeg megállapítása jogellenes, mivel a jogsértés minden egyes résztvevőjével szemben kiszabandó bírság alapösszegének tükröznie kell az egyes vállalkozások jogsértésben való részvételének terjedelmét, következésképpen a nekik betudható jogsértés súlyát illetően fennálló különbségeket.

115 Kétségtelenül igaz, hogy noha az a tény, hogy valamely vállalkozás nem vett részt a kartell összes alkotóelemében, nem releváns a jogsértés fennállásának e vállalkozás tekintetében való megállapítása szempontjából, ezen elemet a jogsértés súlyának értékelésénél, és adott esetben a bírság összegének megállapításánál figyelembe kell venni (a Bíróság C-204/00. P., C-205/00. P., C-211/00. P., C-213/00. P., C-217/00. P. és C-219/00. P. sz., Aalborg Portland és társai kontra Bizottság egyesített ügyekben 2004. január 7-én hozott ítéletének [EBHT 2004., I-123. o.] 86. pontja).

116 Márpedig meg kell állapítani, hogy a bírság meghatározásának az iránymutatásban kifejtett és a fenti 7. pontban összefoglalt módszere teljes mértékben megfelel ezen ítélkezési gyakorlat követelményeinek. Amint ugyanis a Bizottság lényegében a megtámadott határozat (296) preambulumbekzdésében megállapította, a bírság alapösszegét az érintett vállalkozás által a jogsértéssel kapcsolatban végzett eladások alapján határozzák meg, ami azt jelenti, hogy kizárólag azon termékek értékesítését veszik figyelembe, amelyek vonatkozásában a szóban forgó vállalkozás a jogsértésben részt vett. Konkrétan a felperes esetében kizárólag azon értékesítéseket vették figyelembe, amelyeket a felperes a kalcium-karbid-porral és a kalcium-karbid-granulátummal végzett, amint ezt a megtámadott határozat (288) preambulumbekzdése is megerősíti.

117 Egyébként pedig nem lehet azt állítani – amint a felperes teszi – hogy a jogsértésben részt vevő valamennyi vállalkozás esetében ugyanazon alapösszeget állapították meg. Ezen összeget minden egyes vállalkozás esetében az adott vállalkozás által a jogsértéssel kapcsolatban végzett értékesítések alapján határozzák meg. Következésképpen a jogsértés minden egyes résztvevője esetében más alapösszeget állapítanak meg. A megtámadott határozat (308) preambulumbekzdése, amely a bírságnak a vitatott jogsértésben részt vevő egyes vállalkozások esetében megállapított alapösszegeit összefoglaló táblázatot tartalmaz, megerősíti egyébiránt, hogy a jelen ügyben valóban ez történt.

118 Ebből következik, hogy az ötödik rész nem megalapozott, és azt el kell utasítani. Ezenkívül a fenti 26. pontban tett általános megjegyzésre is figyelemmel – a Törvényszék korlátlan felülvizsgálati jogkörének esetleges gyakorlása céljából – meg kell állapítani, hogy a felperes ezen érvelése alapján nem állapítható meg, hogy a vele szemben kiszabott bírságnak a Bizottság által az iránymutatásban foglalt módszer alapján meghatározott alapösszege meghaladja a megfelelő mértéket.

Az arra alapított hatodik részről, hogy a belépési díj meghatározását illetően tévesen alkalmazták a jogot, és megsértették az indokolási kötelezettséget

119 Először is a felperes úgy érvel, hogy a Bizottság megsértette az indokolási kötelezettséget, mivel nem indokolta meg megfelelően a belépési díj meghatározásakor alkalmazandó százalékszám 17%-ban való megállapítását. Úgy véli, hogy a Bizottság megsértette az ítélkezési gyakorlat által meghatározott indokolási kötelezettséget, mivel üres képleteket használt, és nem nyilatkozott a belépési díj megállapításához döntő szempontokról, azaz az iránymutatás 25. pontjában hivatkozott elrettentő hatásról, valamint arról, hogy milyen okokból állapította meg 17%-ban a szándékolt elrettentő hatás eléréséhez szükséges százalékszámot.

120 A fenti 28. és 30. pont emlékeztetett az EK 253. cikkből eredő indokolási kötelezettség terjedelmére. Ami különösen a versenyszabályok megsértése miatt kiszabott bírság összegének kiszámításával kapcsolatos indokolási kötelezettség terjedelmét illeti, az állandó ítélkezési gyakorlat szerint az ezen indokolási kötelezettség esetén irányadó lényeges formai követelményeket betartják akkor, ha a Bizottság határozatában megjelöli azokat a mérlegelési tényezőket, amelyek lehetővé tették számára a jogsértés súlyának és időtartamának megítélését, valamint ha megjelöli azokat a mérlegelési tényezőket, amelyeket a fentiek megítéléséhez figyelembe vett, a saját iránymutatásában szereplő irányadó szabályoknak megfelelően (lásd a Törvényszék T-48/02. sz., Brouwerij Haacht kontra Bizottság ügyben 2005. december 6-án hozott ítéletének [EBHT 2005., II-5259. o.] 46. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot).

121 A jelen ügyben a megtámadott határozat (291) és azt követő preambulumbekzdéseiben a Bizottság „A bírság alapösszegének meghatározása” cím alatt kifejtette azon tényezőket, amelyeket a jogsértés egyes résztvevőivel szemben alkalmazandó bírság alapösszegének megállapításakor – ideértve a belépési díjat is – figyelembe vett. Különösen a megtámadott határozat (292)–(296) preambulumbekzdésében a Bizottság megvizsgálta a jogsértés súlyát, és (a (294) preambulumbekzdésben) többek között megállapította, hogy a jelen ügyben szóban forgóhoz hasonló jogsértés „jellegénél fogva a legsúlyosabb versenykorlátozások közé tartozik”. A megtámadott határozat (297) és (298) preambulumbekzdésében a Bizottság a jogsértésben résztvevők összesített piaci részesedésére utalt (lásd a fenti 28–34. pontot is). Végül a megtámadott határozat (299) és (300) preambulumbekzdésében a kartellnek a fenti 1. pontban említett földrajzi kiterjedésére, illetve arra hivatkozott, hogy a jogsértő megállapodásokat „általában végrehajtották, és alkalmazásukat ellenőrizték”.

122 A Bizottság e megfontolások kifejtését követően a megtámadott határozat (301) preambulumbekzdésében levonta a következtetéseket a bírság alapösszegének meghatározásakor alkalmazandó százalék megállapítását illetően. A belépési díj meghatározásakor alkalmazandó százalékot illetően a Bizottság a megtámadott határozat (306) preambulumbekzdésében a következőket állapította meg:

„Az ügy sajátos körülményeire, valamint a fent megvizsgált, a jogsértés jellegére és földrajzi kiterjedésére vonatkozó szempontokra figyelemmel a kiegészítő összeghez alkalmazandó százalékszámnak 17%-nak kell lennie.”

123 Ebből következik, hogy a felperes állításával ellentétben a Bizottság a megtámadott határozatban elegendő indokolást adott annak igazolásához, hogy a belépési díj meghatározásakor miért állapított meg 17%-os százalékszámot. A Bizottság nem szorítkozott „üres képletekre”, hanem a jogsértés

súlyával kapcsolatban fent kifejtett megfontolásokra utalt (a (292)–(296) preambulumbekzdés), amelyek szerint olyan jogsértésről van szó, amely jellegét tekintve a legsúlyosabb jogsértések közé tartozik, valamint utalt a jogsértés földrajzi kiterjedésére vonatkozó megfontolásokra is. Így az alkalmazott szempontokat kellő pontossággal jelölte meg, és ennél fogva az indokolási kötelezettség megsértésére alapított kifogást el kell utasítani.

- 124 Másodszor a felperes úgy érvel, hogy ha a Bizottság megfelelő értékelést végzett volna, figyelembe kellett volna vennie a közigazgatási eljárásban előadott érveit, és így alacsonyabb belépési díjat kellett volna megállapítania, sőt el is kellett volna tekintenie ilyen díjnak a vele szemben kiszabandó bírság alapösszegébe való beépítésétől. E tekintetben a felperes a versenyjogi jogsértésekkel kapcsolatos belső képzési program bevezetésére, valamint arra hivatkozik, hogy a jogsértés időszakában válsághelyzetben volt. Hangsúlyozza ráadásul, hogy ő volt a jogsértésben részt vevő egyetlen olyan vállalkozás, amely sajnálatát fejezte ki e részvételért.
- 125 Ezen érvelésre tekintettel először is ki kell emelni, hogy magának az iránymutatás 25. pontjának szövege szerint a Bizottság „az alapösszegbe beépít[i]” a belépési díjat. Más szóval a felperes állításával ellentétben a Bizottságnak nem kellett arról döntenie, hogy indokolt-e, vagy sem, beépíteni a belépési díjat a vele szemben kiszabandó bírság alapösszegébe. Az iránymutatásban kifejtett módszer, amelyet a Bizottság alkalmazott, előírja ezen összegnek az alapösszegbe való beépítését.
- 126 Ezt követően a megtámadott határozat (324), illetve (329) preambulumbekzdéséből kitűnik, hogy a Bizottság a kartell egyes résztvevői esetében megállapítandó esetleges enyhítő körülmények vizsgálata keretében figyelembe vette a felperesnek a belső képzési program bevezetésére és a jogsértés időszakában fennálló gazdasági válsághelyzetére vonatkozó állításait.
- 127 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy az iránymutatás 25. pontjában említett belépési díj a bírság alapösszegének részét képezi, amelynek – amint az iránymutatás 19. pontjából kitűnik – a jogsértés súlyát kell tükröznie, és nem az egyes érintett vállalkozások jogsértésben való részvételének relatív súlyát. Az ítélkezési gyakorlat szerint ez utóbbi kérdést a súlyosító vagy enyhítő körülmények esetleges alkalmazása keretében kell megvizsgálni. Így a Bizottság jogosult az eladások értékének az iránymutatás 25. pontjában említett százalékát – mint egyébként az iránymutatás 21. pontjában említett százalékot is – ugyanolyan szinten határozni meg a kartell valamennyi résztvevője tekintetében (lásd a fenti 74. pontban hivatkozott Novácke chemické závody kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 58. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot).
- 128 Ebből következik, hogy nem róható a Bizottság terhére téves jogalkalmazás, illetve a saját iránymutatásának amiatt való megsértése, hogy a felperes esetében a belépési díj meghatározásakor az eladások értékét nem 17% alatti százalékszámban állapította meg a felperes esetében hivatkozott, a fenti 124. pontban összefoglalt sajátos körülményekre figyelemmel. E körülményeket a felperes javára megállapítandó esetleges enyhítő körülmények vizsgálata keretében kellett megvizsgálni, és – amint a fenti 126. pontban már megállapításra került – e körülmények közül kettőre ezzel összefüggésben a megtámadott határozat hivatkozik is.
- 129 Kétségtelenül igaz, hogy a Bizottság a felperes esetében semmilyen enyhítő körülményt nem állapított meg. Azt a kérdést azonban, hogy ezen értékelés téves-e, mivel a felperes fent említett állításai indokolták volna ilyen körülmények elismerését, a második jogalap keretében kell elemezni, amelyben a felperes azt kifogásolja, hogy a Bizottság éppen ezen oknál fogva tévesen alkalmazta a jogot. Egyébiránt az e jogalap alátámasztására előadott érvelés keretében a felperes megismétli és kiegészíti ezen állításokat.
- 130 Harmadszor a felperes azt kifogásolja, hogy a Bizottság megsértette az egyenlő bánásmód elvét és az arányosság elvét, mivel „a jogsértésben részt vevő valamennyi vállalkozás esetében ugyanazon [belépési díjat]” állapította meg. Egyrésztől úgy érvel, hogy nagyobb szükség van az elrettentésre azon vállalkozások esetében, amelyek a múltban már többször is részt vettek kartellben, amint erről a

vitatott kartell bizonyos résztvevői – a jelen ügyben az Akzo Nobel és a Degussa AG – esetében szó van. Ami a felperes illeti, ő a múltban sosem volt az EK 81. cikk megsértését megállapító bizottsági határozat címzettje. Ezen oknál fogva különösen az egyenlő bánásmód elve és az arányosság elve alapján a Bizottságnak az ő esetében sokkal alacsonyabb belépési díjat kellett volna megállapítania, mint az Akzo Nobel és a Degussa esetében. Másrészt a felperes előadja, hogy a belépési díj meghatározásakor figyelembe kell venni a jogsértésben részt vevő különböző vállalkozások relatív méretét is. Az ítélezési gyakorlat elismeri különösen, hogy az adott vállalkozás teljes forgalma releváns a kartell tagjai fizetőképességének meghatározásakor. Márpedig a felperes mérete és teljes forgalma csak töredéke a jogsértésben részt vevő többi vállalkozás – különösen az Akzo Nobel és a Degussa – méretének és teljes forgalmának. A Bizottság a belépési díj meghatározásakor e jelentős különbséget figyelmen kívül hagyta. Megfelelő értékelés esetén a Bizottságnak a felperes esetében jóval 17% alatti százalékszámot kellett volna megállapítania.

- 131 Ezen érvek szintén nem fogadhatók el. Először is ki kell fejteni, hogy a felperes állításával ellentétben a Bizottság nem állapított meg ugyanazon belépési díjat a kartell valamennyi résztvevője tekintetében. Kétségtelenül valamennyi résztvevő esetében ugyanazon százalékszámot (17%) állapított meg az említett díj kiszámításához. Mivel azonban a „belépési díjnak” nevezett összeg a kartell egyes résztvevői által a jogsértéssel kapcsolatban megvalósított eladások értékének bizonyos százalékában áll, minden egyes vállalkozás esetében különbözik, az általuk megvalósított eladások értéke közötti különbségektől függően (a fenti 74. pontban hivatkozott Novácke chemické závody kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 58. pontja).
- 132 Ezt követően az Akzo Nobel és a Degussa visszaeső jellegét illetően ki kell emelni, hogy a fenti 127. pontban kifejtett megfontolások azt is indokolják, hogy a jogsértés egyik vagy másik résztvevőjével szemben megállapítandó súlyosító körülményeket (úgy mint a visszaesést) figyelembe vegyék a bírságösszeg meghatározásának későbbi szakaszában, az alapösszeg megállapítását követően, amely összeg részét képezi a belépési díj. Amint ugyanis a fenti 7. pontban megállapításra került, a Bizottság iránymutatása előírja különösen, hogy a súlyosító körülmények figyelembevétele érdekében az alapösszeg kiigazítható: emelhető. A visszaesés az iránymutatás 28. pontjának első francia bekezdésében példálózó jelleggel említett súlyosító körülmények között szerepel.
- 133 Így a jelen ügyben, amint a megtámadott határozat (309) és (310) preambulumbekzdéséből kitűnik, a Bizottság az Akzo Nobel és a Degussa esetében e súlyosító körülményt valóban figyelembe vette, és a bírságuk alapösszegét 100%-kal, illetve 50%-kal emelte.
- 134 Ennélfogva nem fogadható el a felperes azon érve, miszerint az ő esetében a belépési díj kiszámításához alacsonyabb százalékat kellett volna megállapítani, mint a kartell többi résztvevőjével és különösen a fent említett két visszaeső vállalkozással szemben.
- 135 Végül a fenti 111–113. pontban kifejtett okokból meg kell állapítani, hogy a felperes és a kartell más résztvevői között állítólag fennálló méretbeli és teljes forgalombeli különbségek – még ha bizonyítottak is vesszük őket – sem tennék szükségessé azt, hogy a belépési díj meghatározásakor a felperes esetében alacsonyabb százalékat állapítsanak meg.
- 136 A fenti megfontolások összességére tekintettel a hatodik részt el kell utasítani. Ezenkívül a fenti 26. pontban tett általános megjegyzésre is figyelemmel – a Törvényszék korlátlan felülvizsgálati jogkörének esetleges gyakorlása céljából – meg kell állapítani, hogy a felperes ezen érvelése alapján nem állapítható meg, hogy a vele szemben kiszabott bírságnak a Bizottság által az iránymutatásban foglalt módszer alapján meghatározott alapösszege meghaladja a megfelelő mértéket. Következésképpen az első jogalapot teljes egészében el kell utasítani.

Az arra alapított második jogalapról, hogy a Bizottság jogellenesen elmulasztott a felperes érdekében figyelembe venni enyhítő körülményeket

- 137 A felperes úgy érvel, hogy a megtámadott határozat jogellenes, mivel a Bizottság a felperes érdekében nem vett figyelembe jelentős enyhítő körülményeket. E jogalap öt részből áll, amelyek közül az első azon alapul, hogy a vitatott megállapodásokat nem hajtották végre, a felperes nem gazdagodott, és a fogyasztókat nem érte kár, a második azon, hogy nem vették figyelembe a felperes tényleges együttműködését, a harmadik azon, hogy nem vették figyelembe a felperes beismerő vallomását, és azt, hogy sajnálatát fejezte ki, a negyedik azon alapul, hogy nem vették figyelembe a felperes által a megfelelés érdekében hozott intézkedéseket, az ötödik pedig azon, hogy nem vették figyelembe a kalcium-karbid-gyártási ágazat válsághelyzetét, és azt, hogy maga a felperes is válsághelyzetben volt.

Előzetes megjegyzések

- 138 Amint a fenti 92. pontban megállapításra került, amikor a jogsértést több vállalkozás követte el, a bírságok összegének meghatározása keretében meg kell vizsgálni az egyes vállalkozások részvételének relatív súlyát.
- 139 E megfontolással összhangban az iránymutatás 29. pontja előírja a bírság alapösszegének az egyes érintett vállalkozásokra jellemző bizonyos enyhítő körülmények alapján való kiigazítását. E pont tartalmazza többek között a figyelembe vehető enyhítő körülmények nem kimerítő felsorolását. Az iránymutatás 29. pontjában foglalt példálózó jellegű felsorolásban nem szereplő egyéb körülményeknek a bírság összegének csökkentése érdekében való figyelembevétele azonban nem kizárt, feltéve hogy e körülmények alkalmasak az érintett személy vagy jogalany jogsértésben való részvétele relatív súlyának enyhítésére (lásd ebben az értelemben a Törvényszék T-400/09. sz., Ecka Granulate és non ferrum Metallpulver kontra Bizottság ügyben 2012. december 12-én hozott ítéletének 61. pontját).
- 140 A jelen jogalap különböző részeinek elemzésekor ezen előzetes megjegyzéseket figyelembe kell venni.

Az arra alapított első részről, hogy a vitatott megállapodásokat nem hajtották végre, a felperes nem gazdagodott, és a fogyasztókat nem érte kár

- 141 Az első rész keretében a felperes lényegében megismétli a fenti 66–68. pontban összefoglalt érveket, amelyek szerinte azt bizonyítják, hogy a vitatott megállapodásokat csak részben hajtották végre, és hogy a jogsértés semmilyen hatást nem gyakorolt a piacra, semmilyen kár nem érte az ügyfeleket, és nem tette lehetővé a résztvevők számára, hogy abból méltánytalan előnyre tegyenek szert. A felperes úgy véli, hogy e hivatkozott körülményeket a Bizottságnak figyelembe kellett volna vennie enyhítő körülményként a bírság összegének csökkentése érdekében.
- 142 E tekintetben először is emlékeztetni kell arra, hogy a megtámadott határozat (318) és (319) preambulumbekzdésében a Bizottság a következőket állapította meg:

„(318) Amint a (193) preambulumbekzdésben megállapításra került, a kalcium-karbid- és magnéziumszállítók közötti megállapodásokat valóban végrehajtották. A felek a kartell teljes időtartama alatt érzékeny kereskedelmi információkat cseréltek, elosztották egymás között az ügyfeleket, elhatározták, hogy a megállapodás szerinti áremeléseket végrehajtják, és a piaci részesedési táblázataikat frissítve megvitatták a kvótamegállapodások végrehajtását. A megállapodások nem zárták ki a résztvevők közötti további versenyt, azonban a rivalizálások és csalások előfordulása semmit nem változtat azon a megállapításon, hogy a megállapodásokat végrehajtották, és azok korlátozták a kalcium-karbid- és a magnéziumgranulátum-szállítók közötti versenyt.

- (319) Ráadásul egyetlen résztvevő sem nyilatkozott úgy, hogy mindent megtett a vitatott megállapodások végrehajtásának elkerülése érdekében. Különösen egyetlen résztvevő sem szolgáltat bizonyítékkal arra vonatkozóan, hogy a piacon versenyző magatartás tanúsításával hatékony módon elkerülte azok végrehajtását, vagy legalábbis egyértelműen és olyan nagy mértékben megszegte az e kartell végrehajtására irányuló kötelezettségeket, hogy ezáltal megzavarta annak működését. [...] A csalás sosem vezetett a megkötött megállapodások elutasításához, hanem az elfogadott megállapodásokat kezdettől fogva figyelembe vették. A csalás élénk vita tárgyát képezte a kartelltalálkozókon, és szükség esetén kiegyenlítésre került.”
- ¹⁴³ Ebből következik, hogy a Bizottság megállapította, hogy a vitatott megállapodásokat valóban végrehajtották. A Bizottság az esetleges enyhítő körülmények értékelésekor helyesen állapította meg lényegében azt, hogy azon tény, hogy az említett megállapodások nem zárták ki teljesen a résztvevők közötti versenyt, valamint az egymás közötti rivalizálások és csalások előfordulását, semmit nem változtat a jogsértés megtörténtén. A megtámadott határozat említett (318) preambulumbekzdésében lényegében maga a Bizottság által hivatkozott ítélkezési gyakorlatból ugyanis kitűnik, hogy az olyan vállalkozás, amely a versenytársaival való összehangolás ellenére többé-kevésbé független piaci politikát folytat, lehet, hogy egyszerűen csak a saját előnyére próbálja felhasználni a kartellt, és túl könnyű lenne a jogellenes kartell nyereségéből részesülő vállalkozások számára csökkenteni a súlyos bírság megfizetésének kockázatát, ha csökkentenék a bírság összegét azon az alapon, hogy csak korlátozott szerepet játszottak a jogsértés végrehajtásában, miközben fellépésük más vállalkozásokat arra ösztönzött, hogy a versenyt súlyosabban sértő módon járjanak el (lásd a fenti 69. pontban hivatkozott Raiffeisen Zentralbank Österreich és társai kontra Bizottság egyesített ügyekben hozott ítélet 491. pontját, és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot). Amint a Bíróság a fenti 58. pontban hivatkozott KME Germany és társai kontra Bizottság ügyben hozott ítéletének 94–96. pontjában megerősítette, a jogsértő megállapodások végre nem hajtásának enyhítő körülményként való figyelembevételéhez megkövetelt feltételek ilyen megszorító értelmezése egyáltalán nem minősül téves jogalkalmazásnak.
- ¹⁴⁴ Amint a megtámadott határozat (319) preambulumbekzdésében lényegében megállapításra került, a felperes vagy a kartell más résztvevője esetében csak abban az – iránymutatás 29. pontjának harmadik francia bekezdésében említett – esetben lehetett volna figyelembe venni enyhítő körülményt, ha az érintett vállalkozás bizonyítékkal szolgáltat volna arra, hogy a jogsértésben való részvétele kifejezetten csekély volt, és következésképpen bizonyítani tudta volna azt is, hogy mialatt részt vett a jogsértő megállapodásokban, a piacon versenyző magatartás tanúsításával hatékony módon elkerülte azok végrehajtását (lásd ebben az értelemben a fenti 139. pontban hivatkozott Ecka Granulate és non ferrum Metallpulver kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 86. pontját, és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot). Meg kell állapítani, hogy a felperes egyáltalán nem szolgáltat ilyen bizonyítékkal.
- ¹⁴⁵ Ezenkívül a felperes azon állítását illetően, miszerint a jogsértésben való részvétele révén semmilyen előnyt nem szerzett, e tény – amennyiben bizonyítottnak vesszük – szintén nem minősülhet enyhítő körülménynek. Amint a megtámadott határozat (320) preambulumbekzdésében is említett állandó ítélkezési gyakorlatból kitűnik, az a tény, hogy a vállalkozás semmilyen hasznot nem szerzett a jogsértésből, nem lehet akadálya a bírság kiszabásának, mert ellenkező esetben a bírság elveszteni elrettentő jellegét. Ebből következik, hogy a Bizottságnak a bírságok összegének megállapítása során nem kell figyelembe vennie a kérdéses jogsértésből származó haszon hiányát (lásd a Törvényszék T-66/01. sz., Imperial Chemical Industries kontra Bizottság ügyben 2010. június 25-én hozott ítéletének [EBHT 2010., II-2631. o.] 443. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot).
- ¹⁴⁶ A felperes úgy véli továbbá, hogy enyhítő körülményként figyelembe kellett volna venni azt, hogy a jogsértés nem gyakorolt hatást a piacra. Márpedig e tekintetben elegendő a fenti 78–80. pontban említett megfontolásokra utalni, amelyek szerint a felperes arra vonatkozó állításait, hogy a vitatott jogsértés nem gyakorolt hatást a piacra, semmilyen bizonyíték nem támasztja alá. Mindenesetre a fenti

81. pontban említett megfontolásból kitűnik, hogy még ha ezen állításokat bizonyították volna is, a vitatott jogsértés lényegét tekintve súlyos jellegére tekintettel nem volt indokolt enyhítő körülményként figyelembe venni a jogsértés piacra gyakorolt hatásainak állítólagos hiányát.

147 Következésképpen az első részt el kell utasítani.

A felperes tényleges együttműködésének figyelmen kívül hagyására alapított, második részről

148 A felperes azt kifogásolja, hogy a Bizottság jogellenesen nem vette figyelembe a bírság összegének csökkentését igazoló enyhítő körülmény címén a tényleges együttműködését. E rész a harmadik jogalappal együtt kerül megvizsgálásra, amellyel szorosan összefügg, mivel egyébiránt maga a felperes is az ez utóbbi jogalap alátámasztására előadott érvelésre utal.

Az arra alapított harmadik részről, hogy nem vették figyelembe a felperes beismerő vallomását, és azt, hogy sajnálatát fejezte ki

149 A felperes úgy érvel, hogy az ítélkezési gyakorlat szerint a Bizottság csökkentheti a bírság összegét, ha a vállalkozás beismeri a jogsértésben való részvételét. Emlékeztet arra, hogy a vele szemben felrótt egész jogsértést azonnal beismerte, és úgy véli, hogy a vele szemben kiszabandó bírság összegének meghatározásakor ezt enyhítő körülményként kellett volna figyelembe venni. Hozzáteszi, hogy ő a kartell egyetlen olyan résztvevője, amely kifejezetten sajnálatát fejezte ki az általa elkövetett jogsértésért. E célból a tulajdonosának a közigazgatási eljárás során tartott meghallgatáson tett nyilatkozataira utal, és úgy véli, hogy e címen is megérdemelte volna enyhítő körülmény elismerését.

150 E tekintetben ki kell emelni, hogy a tényállás érintett vállalkozás általi vitatásának egyszerű hiánya nem szerepel az iránymutatás 29. pontjában példálózó jelleggel felsorolt enyhítő körülmények között. A kartellügyekben a bírság kiszabásának mellőzéséről vagy a bírság összegének csökkentéséről szóló bizottsági közlemény (HL 1996. C 207., 4. o.) D. pontjának 2. alpontja valóban előírta a bírság összegének együttműködés címén való csökkentését azon vállalkozás esetében, amely a kifogásközlés kézhezvételét követően arról tájékoztatta a Bizottságot, hogy nem vitatja azon tények valóságtartalmát, amelyekre a Bizottság a vádjait alapozta. A felperes által hivatkozott ítélkezési gyakorlat azon esetekre vonatkozik, amelyekben e közleményt kellett alkalmazni. A szóban forgó közlemény azonban a jelen ügy tényállására nem volt alkalmazható, mivel annak helyébe a 2002. évi engedékenységi közlemény lépett, amely nem írt elő hasonló csökkentést.

151 Ezzel kapcsolatban emlékeztetni kell arra, hogy – amint a fenti 74. pontban kiemelésre került – noha a Bizottság nem térhet el a saját maga számára felállított szabályoktól – kivéve, ha az egyenlő bánásmód elvével összeegyeztethető okokra hivatkozik –, e szabályokat szabadon módosíthatja, illetve újakkal válthatja fel, és az új szabályok hatálya alá tartozó esetben nem róható fel a Bizottságnak, hogy nem vett figyelembe olyan enyhítő körülményt, amely ezen új szabályokban nem szerepel, csupán azon okból, hogy az a régi szabályokban szerepelt.

152 Ebből következik, hogy pusztán az a tény, hogy az azóta megváltozott szabályoknak vagy gyakorlatnak megfelelően elfogadott korábbi határozatokban a Bizottság a valamely kartellben részt vevő vállalkozással szemben kiszabott bírság összegének csökkentése érdekében figyelembe vette azt, hogy a vállalkozás a neki felrótt tényeket nem vitatta, nem jelenti azt, hogy a jelen ügyben is köteles volt ugyanezen okból a felperes bírságának összegét csökkenteni (lásd ebben az értelemben a fenti 139. pontban hivatkozott Ecka Granulate és non ferrum Metallpulver kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 60. pontját).

- 153 Következésképpen a jelen jogalap elemzésekor meg kell vizsgálni, hogy az, hogy a felperes nem vitatta a neki felrótt tényeket, valamint azon tény, hogy sajnálatát fejezte ki, alkalmas volt-e arra, hogy a kartellben való részvételének relatív súlyát csökkentse, és hogy indokolja a vele szemben kiszabott bírság összegének csökkentését (lásd ebben az értelemben a fenti 139. pontban hivatkozott Ecka Granulate és non ferrum Metallpulver kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 61. pontját).
- 154 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy az állandó ítélkezési gyakorlat szerint a bírság összegének a közigazgatási eljárás során tanúsított együttműködés alapján történő csökkentése csak akkor indokolt, ha az érintett vállalkozás magatartása lehetővé tette a Bizottság számára a jogsértés könnyebb megállapítását és adott esetben annak megszüntetését (lásd a fenti 139. pontban hivatkozott Ecka Granulate és non ferrum Metallpulver kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 62. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot).
- 155 A jelen ügyben emlékeztetni kell arra, hogy a Bizottság azt róta a felperes terhére, hogy részt vett a kartellnek a kalcium-karbid-porra és a kalcium-karbid-granulátumra vonatkozó ágaiban. E két ág közül az elsőt illetően emlékeztetni kell arra, hogy a vitatott kartell fennállásáról az Akzo Nobel tájékoztatta a Bizottságot, amint erre a megtámadott határozat (335) preambulumbekzdése emlékeztet. Egyébiránt, amint a megtámadott határozat (64) preambulumbekzdésének 143. lábjegyzetéből és (348) preambulumbekzdéséből kitűnik, a Bizottság a kartellben részt vevő másik vállalkozás, a jelen esetben a TDR Metalurgia helyiségeiben okirati bizonyítékokat foglalt le a kartell ugyanezen ágára vonatkozóan és különösen az e termékkel kapcsolatban 2004. április 22-én tartott első találkozót illetően.
- 156 E körülményekre tekintettel meg kell állapítani, hogy a Bizottság a felperessel szemben a kartell kalcium-karbid-porra vonatkozó ágában való részvételét illetően jelentős számú ténybeli bizonyítékkal rendelkezett. E körülmények között, és mivel a felperes nem hozott fel olyan érveket, amelyek az ellenkezőjét bizonyítanák, meg kell állapítani, hogy a Bizottság mindenestre bizonyítani tudta a kartell ezen ágát illetően a felperes terhére rótt tényeket. Következésképpen az említett tények felperes általi vitatásának hiánya nem tekinthető az iránymutatás 29. pontjának negyedik francia bekezdése és a fenti 154. pontban hivatkozott ítélkezési gyakorlat értelmében vett, a közigazgatási eljárás során tanúsított tényleges együttműködésnek, következésképpen nem indokolhatja a vele szemben kiszabott bírság összegének csökkentését.
- 157 A kartellnek a kalcium-karbid-granulátumra vonatkozó ágát illetően emlékeztetni kell arra, hogy – amint a megtámadott határozat (342)–(346) preambulumbekzdéséből kitűnik – a felperes volt az, aki a 2002. évi engedékenységi közlemény értelmében benyújtott kérelem keretében olyan bizonyítékokkal szolgált a Bizottság számára, amelyek hozzájárultak a jogsértés ezen ágának bizonyításához. Ezen okból a 2002. évi engedékenységi közlemény alapján a felperes bírságának összegét 35%-kal csökkentették (a megtámadott határozat (346) preambulumbekzdése).
- 158 Azon kérdéstől függetlenül, hogy a csökkentés e mértéke megfelelő volt-e, amit a felperes a lentebb megvizsgált harmadik jogalapjával vitat, semmiképpen nem fogadható el az, hogy a Bizottságnak a bírság összegét másképpen kellett volna csökkentenie azért, mert a felperes nem vitatta a kartell azon ágában való részvételét, amelynek bizonyításában saját maga segítette a Bizottságot.
- 159 Végül azon tényt illetően, hogy a felperes sajnálatát fejezte ki a kartellben való részvételéért, e nyilatkozat – noha dicséretre méltó – a megállapított jogsértés megtörténtén nem változtathat, és ennél fogva nem minősülhet a kiszabott bírság összegének csökkentését indokoló enyhítő körülménynek (lásd analógia útján a fenti 139. pontban hivatkozott Ecka Granulate és non ferrum Metallpulver kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 79. pontját).
- 160 A fenti megfontolások összességéből kitűnik, hogy a harmadik rész nem megalapozott, és azt el kell utasítani.

Az arra alapított negyedik részről, hogy nem vették figyelembe a felperes által a megfelelés érdekében hozott intézkedéseket

- 161 A felperes úgy érvel, hogy mind a Bizottság egy másik jogsértésre vonatkozó határozatában, mind pedig a Törvényszék a T-77/92. sz., Parker Pen kontra Bizottság ügyben 1994. július 14-én hozott ítéletének (EBHT 1994., II-549. o.) 93. pontjában a bírság összegének csökkentését indokoló enyhítő körülménynek tekintette azt, hogy az uniós jog versenyszabályainak megsértésével kapcsolatos eljárás alá vont vállalkozás megfelelést célzó intézkedéseket vezetett be. A felperes úgy véli, hogy – mivel a megtámadott határozat elfogadásához vezető eljárás megindítását követően ilyen intézkedéseket vezetett be – e címen a bírság összegének csökkentésében kellett volna részesülnie.
- 162 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy az állandó ítélkezési gyakorlat szerint, noha kétségtelenül fontos, hogy egy vállalkozás megtette az annak megakadályozásához szükséges intézkedéseket, hogy az alkalmazottai a jövőben az uniós versenyjogot újból megsértsék, e tény egyáltalán nem változtat a megállapított jogsértés megtörténtén. Következésképpen pusztán az a tény, hogy a Bizottság a korábbi határozathozatali gyakorlatában bizonyos esetekben a megfelelési program végrehajtását enyhítő körülményként vette figyelembe, nem jelenti azt, hogy más esetekben is köteles lenne ugyanígy eljárni (lásd a Törvényszék T-224/00. sz., Archer Daniels Midland és Archer Daniels Midland Ingredients kontra Bizottság ügyben 2003. július 9-én hozott ítéletének [EBHT 2003., II-2597. o.] 280. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot). Egyébiránt a Bizottság a megtámadott határozat (325) preambulumbekzdésében éppen erre utalt a felperes e kérelmének elutasításakor.
- 163 A felperes által érvelésének alátámasztására hivatkozott és a fenti 161. pontban említett Parker Pen kontra Bizottság ügyben hozott ítélet nem vezethet más megállapításra.
- 164 Egyrészt ezen ítélet 93. pontjában a Törvényszék annak megállapítására szorítkozott, hogy a Bizottság az ezen ügyben szóban forgó határozatában figyelembe vett a felperes javára szóló enyhítő körülményeket, többek között azon tényt, hogy a felperes megfelelési programot vezetett be annak biztosítása érdekében, hogy forgalmazói és leányvállalatai betartsák a versenyszabályokat. A Törvényszéknek nem kellett azon kérdésről határoznia – és arról nem is határozott –, hogy a Bizottságnak figyelembe kellett-e vennie e tényt enyhítő körülmény címen. Ellenkezőleg, a Törvényszék megállapította, hogy az enyhítő körülmények figyelembevétele ellenére a Bizottság által a felperessel szemben ezen ügyben kiszabott bírság nem megfelelő, különös tekintettel a jogsértéssel érintett csekély forgalomra, és korlátlan felülvizsgálati jogkörében eljárva a bírságot alacsonyabb összegben állapította meg (a fenti 161. pontban hivatkozott Parker Pen kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 95. pontja).
- 165 Másrészt az ezen ügyben szóban forgó, az [EK 81.] cikk alkalmazására vonatkozó eljárásban (IV/32.725 – Viho/Parker Pen ügy) 1992. július 15-én hozott 92/426/EGK határozatának (HL L 233., 27. o.) 24. pontjában a Bizottság megállapította, hogy a jogsértés időszaka alatt intézkedéseket hoztak a megfelelés érdekében, amelyek azonban nem tudták megakadályozni a jogsértés elkövetését, hanem a jogsértés Bizottság általi felfedését követően ezen ügy felperese a Bizottság kifejezett kérésére vetett véget a jogsértésnek. Más szóval ezen ügyben nem csupán azt vették figyelembe enyhítő körülményként, hogy a versenyszabályok betartásának biztosítását célzó intézkedéseket hoztak ugyanabban az időszakban, amikor a szóban forgó jogsértést elkövették, hanem az érintett vállalkozás által a Bizottság beavatkozását követően tanúsított magatartást is.
- 166 Ráadásul, még ha feltételezzük is, hogy – amint a felperes érvel – a Bizottság különböző korábbi határozatokban enyhítő körülmény címen figyelembe vette azon tényt, hogy a jogsértést annak ellenére követték el, hogy az érintett vállalkozás intézkedéseket hozott hasonló jogsértések megakadályozása érdekében, a fenti 162. pontban hivatkozott ítélkezési gyakorlatból kitűnik, hogy ezen érvt sem lehet elfogadni. A Bizottság tehát nem köteles enyhítő körülményként elfogadni e tényezőt, amennyiben eleget tesz az egyenlő bánásmód elvének, amelyből az következik, hogy az ugyanazon határozat címzettjeinek minősülő vállalkozások esetében e tekintetben nem alkalmaz eltérő mérlegelést

(a fenti 162. pontban hivatkozott Archer Daniels Midland és Archer Daniels Midland Ingredients kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 281. pontja). Márpedig a jelen ügyben nem állt fenn ez az eset, mivel a kartell egyetlen résztvevője esetében sem ismertek el e címen enyhítő körülményt.

- 167 Ezenkívül ki kell emelni, hogy a felperes előadja, hogy a fenti 162. pontban hivatkozott ítélkezési gyakorlat túlzottan megszorító, tekintettel arra, hogy a bírság összegének meghatározásakor figyelembe kell venni a különös megelőzéssel kapcsolatos elemeket, az abból adódó hátrányokat, hogy nem veszik figyelembe azon vállalkozások megfelelési programjait, amelyek engedékenységet kérnek a Bizottságtól, valamint azt a követelményt, miszerint a versenyszabályok megsértését legalább gondatlanságból kell elkövetni. A felperes ennél fogva úgy véli, hogy a szigorú megfelelési programjának bevezetését figyelembe kell venni enyhítő körülményként.
- 168 Ezen érvek nem meggyőzőek.
- 169 Az iránymutatásból kitűnik, hogy a Bizottság tudatában van annak, hogy nem csupán a versenyjogi jogsértések terén hozott intézkedéseinek általános elrettentő jellegét szükséges biztosítani, hanem különösen az ilyen jogsértést elkövető vállalkozással szemben kiszabott bírság speciális elrettentő hatását is. Ezt megerősíti az iránymutatás 4. pontja, amely többek között kimondja, hogy „[a] bírságoknak elégséges elrettentő hatással kell rendelkezniük, [...] az érintett vállalkozásokat szankcionálva (speciális elrettentő hatás)”. A versenyszabályoknak való megfelelési program valamely vállalkozás általi egyszerű elfogadása azonban nem jelentheti annak érvényes és biztos garanciáját, hogy ez utóbbi a jövőben tartósan tiszteletben fogja tartani a szóban forgó szabályokat, így egy ilyen program nem kényszerítheti a Bizottságot a bírságnak azon indokkal való csökkentésére, hogy a megelőzési cél, amelyet ez utóbbi szolgál, már legalábbis részben teljesült (a fenti 66. pontban hivatkozott Degussa kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 361. pontja). A felperes egyébiránt semmilyen konkrét körülményre nem hivatkozott, amely bizonyítaná, hogy a megkövetelt speciális elrettentő hatás alacsonyabb bírságösszeggel is elérhető lett volna a megfelelést célzó intézkedéseket bevezető vállalkozások esetében. Mivel ennél fogva a vállalkozás saját érdekében áll ilyen intézkedések bevezetése, hogy megelőzze a versenyszabályok jövőbeli megsértését, és így elkerülje az ilyen jogsértések által indokolt szankciókat, nem lehet sem a Bizottságtól, sem pedig a bírságokkal kapcsolatban korlátlan felülvizsgálati jogkörében eljáró Törvényszéktől megkövetelni, hogy automatikusan és rendszeresen a bírság összegének csökkentésével jutalmazza a szóban forgó intézkedések bevezetését.
- 170 El kell utasítani a felperes arra alapított érvét is, hogy ezen enyhítő körülmény figyelmen kívül hagyása miatt állítólag hátrányok érik a Bizottságtól engedékenységet kérő vállalkozásokat. E tekintetben a felperes a tárgyaláson kifejtette, hogy ezen hátrányok abból erednek, hogy az érintett vállalkozások megfelelési program hiányában nehezebben tudják felfedni belső vizsgálatok révén az egyes alkalmazottaik versenyszabályokba ütköző jogsértésben való részvételét azért, hogy erről a Bizottságot megfelelő időben tájékoztassák, és e címen engedékenységi intézkedések alkalmazását kérik. Elegendő kiemelni, hogy ezen érvelés egyáltalán nem bizonyítja, hogy a megfelelést célzó intézkedések bevezetését automatikusan jutalmazni kellene, mivel a Bizottság által a különböző engedékenységi közleményeiben (köztük a jelen ügyben alkalmazandó 2002. évi engedékenységi közleményben) előírt jutalmak e tekintetben messzemenően elegendő ösztönzést jelentenek.
- 171 Végül azon érvet illetően, hogy a versenyszabályok megsértését legalább gondatlanságból kell elkövetni, elegendő az állandó ítélkezési gyakorlatra emlékeztetni, amely szerint ahhoz, hogy a versenyszabályok megsértése szándékosan, és ne gondatlanságból elkövetettnek legyen tekinthető, nincs szükség arra, hogy az érintett vállalkozás tudatában legyen annak, hogy megsérti a versenyszabályokat, hanem elég az, ha tudnia kellett arról, hogy magatartásának célja a verseny korlátozása a közös piacon (lásd a Bíróság 246/86. sz., Belasco és társai kontra Bizottság ügyben 1989. július 11-én hozott ítéletének [EBHT 1989., 2117. o.] 41. pontját, és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot, valamint a fenti 69. pontban hivatkozott Raiffeisen Zentralbank Österreich és társai kontra Bizottság egyesített ügyekben hozott ítélet 205. pontját, és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot). Ebből következik, hogy

az, hogy a vállalkozásért felelős személyek tudjanak a versenyszabályok pontos tartalmáról, amely ismeretet megszerezhettek egy képzési vagy megfelelési programot követően, nem jelent az említett szabályok megsértésének megállapításához szükséges előfeltételt. Ellenkezőleg, a fent említett ítélkezési gyakorlatból következik, hogy ezen ismeret hiánya ellenére meg lehet állapítani nem csupán az említett szabályok gondatlanságból, hanem szándékosan történő megsértését is.

- 172 A fenti megfontolások összességéből következik, hogy a jelen rész nem megalapozott, következésképpen el kell utasítani.

Az arra alapított ötödik részről, hogy nem vették figyelembe a kalcium-karbid-gyártási ágazat válsághelyzetét, és azt, hogy maga a felperes is válsághelyzetben volt

- 173 A felperes úgy érvel, hogy a Bizottság egy sor korábbi ügyben az érintett egész ágazat válsághelyzete esetén jelentősen csökkentette a bírság összegét. Egyébiránt gyakran az uniós bíróság is a bírság összegének csökkentését indokoló enyhítő körülményként ismerte el valamely ágazat nehéz helyzetét. Márpedig, mivel a felperes a közigazgatási eljárásban bizonyította, hogy mind a jogsértés időszakát megelőzően, mind pedig azalatt az egész kalcium-karbid-gyártási ágazat és különösen maga a felperes is válsághelyzetben volt, a Bizottság tévesen tagadta meg e címen enyhítő körülmény elismerését. A felperes e tekintetben megismétli a közigazgatási eljárás szakaszában az állítólagos válsághelyzet bizonyítása érdekében már előadott érvelését.

- 174 A Bizottság a közigazgatási eljárásban elutasította a felperes és a kartell más résztvevői által ezzel kapcsolatban előadott érvelést, és e tekintetben a megtámadott határozat (330) preambulumbekzdésében a következőket állapította meg: „Ezen érvek kétségtelenül magyarázatot adhatnak arra, hogy a kalcium-karbid- és a magnéziumgranulátum-szállítók miért akarhatták korlátozni a versenyt, a kartellgyakorlatokat azonban nem igazolhatják”. Azon érvre válaszolva, miszerint a Bizottság hasonló körülmények között korábban már csökkentette a bírság összegét, a Bizottság emlékeztetett az ítélkezési gyakorlatra, amely szerint a Bizottságot nem köti korábbi határozathozatali gyakorlata (lásd a fenti 87. pontot), és hozzátette: „Egyébiránt a Törvényszék [...] megerősítette, hogy a Bizottság nem köteles enyhítő körülményként figyelembe venni a szóban forgó ágazat rossz gazdasági helyzetét”.

- 175 Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint ugyanis a Bizottság nem köteles enyhítő körülményként figyelembe venni a szóban forgó ágazat rossz gazdasági helyzetét. Azért, mert a Bizottság korábbi ügyekben enyhítő körülményként figyelembe vette az ágazat gazdasági helyzetét, nem kell szükségképpen ezt a gyakorlatot folytatnia. E tekintetben rá kell mutatni arra, hogy a kartellek általában akkor jönnek létre, amikor valamely ágazat nehézségekkel küzd (lásd a Törvényszék fenti 69. pontban hivatkozott Raiffeisen Zentralbank Österreich és társai kontra Bizottság egyesített ügyekben hozott ítéletének 510. pontját, valamint T-39/06. sz., Transcat kontra Bizottság ügyben 2011. október 5-én hozott ítéletének [EBHT 2011., II-6831. o.] 352. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

- 176 A felperes éppen ezen ítélkezési gyakorlatra hivatkozik annak állításakor, hogy az uniós bíróság gyakran elismerte enyhítő körülményként valamely meghatározott ágazat válsághelyzetét, és egyértelmű, hogy a felperes azt tévesen értelmezi.

- 177 Egyébként pedig meg kell állapítani, hogy a felperes által azzal kapcsolatban előadott érvelés, hogy mind az egész érintett ágazat, mind pedig különösen maga is gazdasági válsághelyzetben volt, csak a kifogásközlésre adott válaszában előadott hasonló érvek egyszerű megismétlésének minősül. Márpedig a fenti 175. pontban hivatkozott ítélkezési gyakorlatból kitűnik, hogy a Bizottság helyesen utasította el ezen érvelést, és pedig annál is inkább, mivel a felperes a Törvényszék előtt egyáltalán nem hivatkozott olyan további körülményre, amely megkérdőjelezhetné a Bizottságnak a megtámadott határozatban szereplő értékelését.

- 178 Következésképpen – figyelemmel a második résznek a harmadik jogalappal való együttes vizsgálatára is – az ötödik részt és következésképpen a második jogalapot el kell utasítani. Egyébiránt, mivel a felperes fentebb megvizsgált összes érvét el kell utasítani, meg kell állapítani, hogy ezen érvek nem indokolják azt, hogy a Törvényszék a felperessel szemben kiszabott bírság összegének csökkentése érdekében gyakorolja korlátlan felülvizsgálati jogkörét.

A 2002. évi engedékenységi közlemény megsértésére alapított, harmadik jogalapról

- 179 A felperes úgy érvel, hogy azon bírságösszeg-csökkentés, amelyet a Bizottság a közigazgatási eljárásban való együttműködését jutalmazva adott neki (lásd a fenti 10. pontot), túlságosan csekély, és ennél fogva jogellenes.

A 2002. évi engedékenységi közlemény

- 180 A 2002. évi engedékenységi közlemény B. szakaszának 20–23. pontja a következőképpen szól:

„B. A BÍRSÁG CSÖKKENTÉSE

20. Azok a vállalkozások, amelyek nem felelnek meg a fenti A. szakasz [MENTESSÉG A BÍRSÁGOK ALÓL] feltételeinek, jogosultak lehetnek annak a bírságnak a csökkentésére, amelyet egyébként kiszabtak volna.
21. Annak érdekében, hogy a csökkentésre jogosultságot szerezzon, a vállalkozásnak a Bizottság rendelkezésére kell bocsátania a feltehető jogsértésre vonatkozó olyan bizonyítékait, amelyek jelentős hozzáadott értéket képviselnek a Bizottságnak már rendelkezésére álló bizonyítékok értékéhez képest, és véget kell vetnie a feltehető jogsértésben való részvételének nem később, mint a bizonyíték benyújtása időpontjában.
22. A »hozzáadott érték« fogalma arra vonatkozik, hogy a benyújtott bizonyíték jellege és/vagy részletessége folytán mennyiben segíti a Bizottságot a kérdéses tényállás bizonyításában. Ennek mérlegelésében a Bizottság általában azokat az írásos bizonyítékokat, amelyek abból az időszakból származnak, mint a bizonyítandó tényállás, értékesebbnek tekinti, mint a később keletkezett bizonyítékokat. Ehhez hasonlóan a kérdéses tényállással kapcsolatos közvetlen bizonyítékokat általában nagyobb értékűnek tekinti, mint a közvetett vonatkozásúakat.
23. A Bizottság a közigazgatási eljárás végén elfogadott végső határozatban eldönti a következőket:
- a vállalkozás által szolgáltatott bizonyíték jelentős hozzáadott értéket képviselt-e az egyidejűleg a Bizottság rendelkezésére álló bizonyítékokhoz képest;
 - a vállalkozásnak nyújtott csökkentés mértéke az egyébként kiszabható bírsághoz képest mekkora, a következők szerint:
 - a 21. pontnak megfelelő első vállalkozás esetében: 30–50%-os csökkentés,
 - a 21. pontnak megfelelő második vállalkozás esetében: 20–30%-os csökkentés,
 - a 21. pontnak megfelelő további vállalkozások esetében: 20%-ig terjedő csökkentés.

Annak érdekében, hogy e tartományok mindegyikében meg tudja határozni a csökkentés mértékét, a Bizottság figyelembe veszi a 21. pont feltételeinek megfelelő bizonyíték benyújtásának időpontját és az általa képviselt hozzáadott érték mértékét. Figyelembe veheti még, hogy a benyújtás időpontját követően a vállalkozás milyen mértékben és mennyire folyamatosan működött együtt vele.

Továbbá, ha egy vállalkozás a Bizottság előtt korábban ismeretlen tényekre vonatkozóan szolgáltat bizonyítékot, amely közvetlenül összefügg a feltételezett kartell jelentőségével [helyesen: súlyával] vagy fennállása időtartamával, a Bizottság ezeket a tényezőket nem veszi figyelembe a bizonyítékot szolgáltató vállalkozásra kiszabott bírság megállapításakor.”

A megtámadott határozat

181 A megtámadott határozat (342)–(346) preambulumbekzdésében a Bizottság a 2002. évi engedékenységi közlemény felperesre való alkalmazását illetően a következőket állapította meg:

- „(342) A Donau Chemie 2007. január 25-én, a helyszíni vizsgálatokat követően egy héttel terjesztett elő a bírság összegének csökkentése iránti kérelmet, amelynek alátámasztására a kalcium-karbiddal (por és granulátum) kapcsolatos bizonyítékokat nyújtott be. [...] A Bizottságnak már birtokában voltak az Akzo [Nobeltől] származó bizonyítékok és a kalcium-karbid-porra vonatkozó helyszíni vizsgálatok. A kérelem azonban a kalcium-karbid-granulátummal kapcsolatban bekövetkezett eseményekre vonatkozó konkrét részletekkel szolgált a Bizottság számára. Ebben az időpontban az e termékszegmensen kapcsolatban a Bizottság birtokában lévő bizonyítékok i. az Akzo [Nobel] egyik alkalmazottjának nyilatkozataira, aki a kartell e részéről másodlagos ismeretekkel bírt, valamint ii. elszórt információkat tartalmazó vizsgálati dokumentumokra korlátozódtak. Ezen, a Donau Chemie által szolgáltatott alátámasztó bizonyítékok hozzájárultak a jogsértés bizonyításához.
- (343) A Donau Chemie volt az első vállalkozás, amely e termékszegmens vonatkozásában a találkozó időpontjáról és tartalmának részleteiről beszámolt a Bizottságnak. Ezen információk jellegük és részletességük folytán segítették a Bizottságot a kérdéses tényállás bizonyításában.
- (344) Szintén a Donau Chemie volt az első vállalkozás, amely jelezte, hogy a kalcium-karbiddal kapcsolatos összejárás egy tágabb, a magnéziumgranulátumot is magában foglaló versenyellenes terv részét képezte. A Donau Chemie a feltételezett jogsértésben való részvételének a kérelmének benyújtását megelőzően véget vetett. A Donau Chemie tájékoztatáskéréseknek alávetve magát folytatta az együttműködést, önként azonban nem szolgáltatott további bizonyítékokat.
- (345) A 2002. évi engedékenységi közlemény 23. pontja értelmében a Bizottság a Donau Chemie-nek adható bírságcsökkentés 30-tól 50%-ig terjedő tartományba eső százalékos mértékének meghatározásakor figyelembe veszi azon tény, hogy a Donau Chemie-nek nyújtott csökkentés kihat a kalcium-karbid-granulátum és a kalcium-karbid-por miatti bírságra. A Donau Chemie kizárólag a kalciumgranulátumot illetően szolgált jelentős hozzáadott értékkel bíró bizonyítékokkal, azaz azon két termék egyikét illetően, amelyek miatt bírságkiszabásra sor kerül. A Bizottság megjegyzi, hogy a Donau Chemie utalt egy tágabb, a magnéziumgranulátumot is magában foglaló versenyellenes terv esetleges fennállására.
- (346) Végül e bizonyítékokra figyelemmel a Bizottság a Donau Chemie esetében 35%-kal csökkenti az egyébként vele szemben kiszabandó bírság összegét.”

Bevezető megjegyzések

- 182 A felperes úgy érvel, hogy a neki nyújtott bírságösszeg-csökkentés a 2002. évi engedékenységi közlemény B. 23. pontja első bekezdése b) alpontjának első francia bekezdésében előírt 30–50%-os tartomány alsó részén helyezkedik el. Úgy véli, hogy ha a Bizottság megfelelően értékelte volna az együttműködésének terjedelmét és értékét, az 50%-os felső határhoz közeli, magasabb csökkentést kellett volna neki adnia. Ezzel összefüggésben érveket ad elő a bizonyítékok Bizottsággal való közlésének időpontjával, valamint azzal kapcsolatban, hogy e bizonyítékok jelentős hozzáadott értéket képviseltek a kalcium-karbid-granulátum, a kalcium-karbid-por és a magnéziumgranulátum tekintetében is. Ezen érvek az alábbiakban, egymást követően kerülnek megvizsgálásra.
- 183 E vizsgálatot követően és a levont következtetések alapján kell majd értékelni, hogy a bírság összegének a felperes esetében való csökkentése megfelelő-e, vagy sem. A 2002. évi engedékenységi közlemény B. 23. pontjának második bekezdése ugyanis az előírt tartományokban nyújtandó bírságösszeg-csökkentés mértékének meghatározásához előírja annak figyelembevételét, hogy az érintett vállalkozás által szolgáltatott bizonyítékok milyen mértékű hozzáadott értéket képviseltek. Ennélfogva minden egyes megvizsgált bizonyíték esetében el kell dönteni, hogy azt e mérték meghatározásakor pozitív vagy negatív módon kell-e figyelembe venni.
- 184 A felperes másodlagosan úgy érvel továbbá, hogy abban az esetben, ha az érvelésében hivatkozott bizonyítékok nem indokolnák a bírság összegének a megtámadott határozatban nyújtottnál jelentősebb csökkentését, azon tény, hogy e bizonyítékokat benyújtotta, az iránymutatás 29. pontjának negyedik bekezdése értelmében vett, a Bizottsággal az engedékenységi közlemény hatókörén kívül való hatékony együttműködésnek kell tekinteni, és annak alapján enyhítő körülményt kell a javára elismerni. Ezen érv utoljára kerül megvizsgálásra.

A bizonyítékoknak a felperes által a Bizottsággal való közlésének időpontjáról

- 185 A felperes emlékeztet arra, hogy a bírság összegének csökkentése iránti, jelentős hozzáadott értékkel bíró bizonyítékokkal alátámasztott kérelmét 2007. január 25-én, azaz csak egy héttel a Bizottság által végzett vizsgálatokat követően nyújtotta be, jóval azelőtt, hogy a Bizottság tájékoztatáskérését intézett volna hozzá.
- 186 A Bizottság kiemeli, hogy „önmagában” nem ért egyet azzal a feltevéssel, miszerint a felperes kérelmének benyújtását különösen gyorsnak kellene tekinteni. Hozzáteszi azonban, hogy a megtámadott határozatban mindenképpen pozitívan értékelte a felperes engedékenység iránti kérelme előterjesztésének időpontját. E körülmény a felperes által szolgáltatott információk hozzáadott értékével együtt figyelembe véve vezetett ahhoz, hogy a bírságösszeg csökkentésének mértékét 35%-ban állapította meg.
- 187 A Bizottság e magyarázataira tekintettel, és olyan konkrét érvelése hiányában, amely azt bizonyítaná, hogy a felperes az engedékenység iránti kérelmét korábban is előterjeszthette volna, illetve azt korábban kellett volna előterjesztenie, e körülményt, ahogyan a Bizottság is tette, pozitívan kell figyelembe venni a felperes által szolgáltatott bizonyítékok által képviselt hozzáadott érték mértékének meghatározásakor.

A felperes által a kalcium-karbid-granulátummal kapcsolatban szolgáltatott bizonyítékok hozzáadott értékéről

- 188 A felperes részletesen ismerteti azon bizonyítékokat, amelyeket a kalcium-karbid-granulátummal kapcsolatban a Bizottságnak szolgáltatott, valamint azt, hogy ezek szerinte milyen hozzáadott értéket képviseltek a Bizottság számára. Megállapítja, hogy e bizonyítékok tették lehetővé először azt, hogy a

Bizottság e területen a jogsértést megállapítsa. A felperes szerint a nyilatkozatát megelőzően csak az Akzo egyik munkatársának a kartell ezen ágára vonatkozó, rendkívül homályos és meggyőző bizonyító erővel nem bíró célzásai álltak a Bizottság rendelkezésére.

- 189 A Bizottság nem vitatja, hogy a kalcium-karbid-granulátum vonatkozásában a felperes által szolgáltatott információk hasznosak voltak a számára, továbbá jellegük és részletességük folytán segítették őt a jogsértés bizonyításában. Hangsúlyozza azonban, hogy a kalcium-karbid-granulátum területén elkövetett jogsértés megtörténtének bizonyításához nem kellett kizárólag ezen információkra támaszkodnia, mivel nem csupán az Akzo Nobel nyilatkozata, hanem a kartell több résztvevőjénél végzett helyszíni vizsgálatok során gyűjtött információk is a rendelkezésére álltak.
- 190 A megtámadott határozat (343) preambulumbekkezdésében foglalt megfontolásokra és a Bizottságnak a Törvényszék előtt adott magyarázataira tekintettel meg kell állapítani, hogy a felperes által a kalcium-karbid-granulátummal kapcsolatban a nyilatkozatában szolgáltatott bizonyítékok hozzáadott értéke jelentős volt. Itt olyan elemről van szó, amelyet a felperes által szolgáltatott bizonyítékok által képviselt hozzáadott érték mértékének meghatározásakor pozitívan kell figyelembe venni. A Bizottság azon állítása, miszerint a felperes kérelme benyújtásának időpontjában a jogsértés ezen ágára vonatkozóan már rendelkezett bizonyos információkkal és bizonyítékokkal, nem vezethet eltérő megállapításra, mivel a Bizottság maga is elismerte, hogy a felperes által szolgáltatott bizonyítékok segítették őt a jogsértés ezen ágának bizonyításában.

A felperes által a kalcium-karbid-porral kapcsolatban szolgáltatott bizonyítékok hozzáadott értékéről

- 191 A felperes úgy érvel, hogy olyan bizonyítékokat szolgáltatott, amelyek a kalcium-karbid-porrt illetően is jelentősen megkönnyítették a jogsértés megállapítását. E bizonyítékok a jogsértés időtartamára vonatkoztak, ezenkívül lehetővé tették, hogy a Bizottság azonosítsa a kartell résztvevőit, és bizonyítsa a jogsértés ezen ágára vonatkozó különböző találkozókon folytatott megbeszélések tartalmát.
- 192 A Bizottság vitatja ezen állításokat. Úgy érvel, hogy a felperes által szolgáltatott információk hozzáadott értékének megítéléséhez mindazon bizonyítékokat figyelembe kell venni, amelyekkel a Bizottság a felperes nyilatkozatának megtételekor rendelkezett, és nem csupán az Akzo Nobel nyilatkozatát. Márpedig ebben az időpontban a Bizottság a jogsértés kalcium-karbid-porra vonatkozó ágával kapcsolatban már elegendő bizonyítékkal rendelkezett, így a felperes hozzájárulása e terméket illetően nem képviselt jelentős hozzáadott értéket. A felperes által az érvelésében e tekintetben hivatkozott bizonyítékok nem igazolhatják a bírság összegének a megtámadott határozatban nyújtott csökkentést meghaladó mértékű csökkentését.
- 193 A felperes három évrre támaszkodik annak állításakor, hogy a nyilatkozatában általa szolgáltatott bizonyítékok a kartell kalcium-karbid-porra vonatkozó ágát illetően is jelentős hozzáadott értéket képviseltek. Először is úgy érvel, hogy elsőként szolgált a Bizottság számára a megtámadott határozat (78), illetve (83) preambulumbekkezdésében hivatkozott 2005. november 22-i és 2006. április 25-i találkozóira vonatkozó információkkal, mivel az Akzo Nobel a saját nyilatkozata szerint e két találkozón nem vett részt.
- 194 Ezen érv nem fogadható el. Pusztán az a tény, hogy az Akzo Nobel e két találkozón nem vett részt, nem jelenti azt, hogy e tekintetben nem szolgálhatott információval a Bizottság számára. A 188., illetve a 207. lábjegyzet ugyanis, amelyre a megtámadott határozat fent említett preambulumbekkezdései utalnak, a Bizottság által e két találkozóval kapcsolatban hivatkozott bizonyítékok között említi az Akzo Nobel nyilatkozatát is. E lábjegyzetek ezenkívül megemlítik több, a Bizottság által a kartell különböző résztvevőinél végzett helyszíni vizsgálatok során lefoglalt dokumentumot is. Mivel e helyszíni vizsgálatokra a felperes engedékenység iránti kérelmének előterjesztését megelőzően került sor, olyan bizonyítékokról van szó, amelyek e kérelem előterjesztésekor már a Bizottság birtokában voltak. Következésképpen, mivel a felperes nem vitatja részletesen e bizonyítékok összességének

relevanciáját, nem állapítható meg, hogy a felperes volt az első olyan vállalkozás, amely e találkozókra vonatkozóan releváns bizonyítékokat nyújtott be a Bizottsághoz, és pedig azon kérdéstől függetlenül, hogy e körülmény – amennyiben bizonyítottnak tekintjük – elegendő lett volna-e annak megállapításához, hogy a felperes a kalcium-karbid-porra illetően is jelentős hozzáadott értékkel bíró bizonyítékokkal szolgált.

- 195 Másodszor a felperes úgy érvel, hogy az Akzo Nobeltől eltérően az engedékenységi kérelmében ő részletesen megjelölte, hogy kik voltak a kartell egyes találkozóinak résztvevői. Különösen az Akzo Nobel a 2006. december 4-i nyilatkozatában nem említette meg a Novácke chemické závody kartellben való részvételét. Csak a felperes információi tették lehetővé, hogy a Bizottság a kartell teljes méretét megállapítsa, és azokat a Bizottság ténylegesen felhasználta. A felperes e tekintetben a megtámadott határozat 154. lábjegyzetére hivatkozik.
- 196 Ezt az érvet szintén el kell utasítani. A megtámadott határozat (67) preambulumbekzdése az, amely a felperes által hivatkozott 154. lábjegyzetre utal. E preambulumbekzdés a kartellnek a kalcium-karbid-porra vonatkozó ágával kapcsolatban tartott második találkozóra vonatkozik, amelyre 2004. szeptember 7-én került sor. A Novácke chemické závody szerepel e találkozóban az említett preambulumbekzdésben hivatkozott résztvevői között. A Bizottság által hivatkozott bizonyítékok a 153. lábjegyzetben szerepelnek. A felperes által hivatkozott 154. lábjegyzet tartalmazza különösen az e találkozó résztvevőinek listáját, azonban egyszerűen az „Ua.” kifejezést tünteti fel, és így a 153. lábjegyzetre utal. Ez utóbbi lábjegyzet több bizonyítékot is felsorol, többek között az Akzo Nobel két, 2006. november 29-i és december 22-i nyilatkozatát, valamint több, a Bizottság által végzett helyszíni vizsgálatok során a kartell különböző résztvevőinek helyiségeiben lefoglalt dokumentumot. Ezek között szerepelnek többek között a magánál a Novácke chemické závodynál lefoglalt dokumentumok is. Amint már megállapításra került, e helyszíni vizsgálatokra a felperes engedékenységi kérelmének előterjesztését megelőzően került sor. E körülmények között és a felperes által e bizonyítékok összességének megkérdőjelezése érdekében előadott részletes érvek hiányában a felperes érvét, miszerint első vállalkozásként közölte a Bizottsággal, hogy kik voltak a kartell kalcium-karbid-porra vonatkozó ágának résztvevői, szintén el kell utasítani.
- 197 Harmadszor a felperes úgy érvel, hogy az engedékenységi kérelme volt az, amely lehetővé tette a Bizottság számára az ugyanezen a találkozóban kötött megállapodások jellegének meghatározását. A felperes e tekintetben a megtámadott határozat 160. lábjegyzetére, valamint „általánosabban” a 136. lábjegyzetére utal. Hozzáteszi, hogy az érintett ügyfelekről részletes listát adott a Bizottságnak.
- 198 A 136. lábjegyzetet illetően rá kell mutatni arra, hogy a megtámadott határozat (62) preambulumbekzdése utal e lábjegyzetre azon állítás alátámasztása érdekében, miszerint „[a] különböző találkozókon a résztvevők a piac felosztásán kívül megvitatták és összehangolták a kalcium-karbid-porra vonatkozásában általánosított áremeléseket”. Igaz, hogy e lábjegyzet a különböző vállalkozások engedékenységi kérelmére utal, köztük a felperesére is, amelyet az említett nyilatkozatok közül elsőként terjesztettek a Bizottság elé.
- 199 Nem lehet azonban megállapítani azt, hogy a Bizottság először a felperes nyilatkozata révén szerzett tudomást arról, hogy a kartell kalcium-karbid-porra vonatkozó ága érintette többek között a résztvevők által alkalmazott árak emelését. A megtámadott határozat ugyanezen (62) preambulumbekzdése ugyanis a következőképpen folytatja: „A Bizottság bizonyítékokkal rendelkezik arra vonatkozóan, hogy a tizenkettőtől legalább hat találkozóban megvitatták az árakat és az áremeléseket, és/vagy megegyeztek azokban”. A Bizottság rendelkezésére álló bizonyítékokat a 137. lábjegyzet sorolja fel, és tartalmazza az Akzo Nobelnek a fenti 196. pontban hivatkozott két nyilatkozatát is, valamint a Bizottság által a felperes engedékenységi kérelmének előterjesztését megelőzően a Novácke chemické závodynál és a TDR Metalurgijánál végzett helyszíni vizsgálatok során lefoglalt dokumentumokat is.

200 Ami a megtámadott határozat 160. lábjegyzetét illeti, e lábjegyzet a felperes nyilatkozatát a megtámadott határozat (68) preambulumbekzdésében foglalt azon állítás alátámasztása érdekében említi, miszerint a 2004. szeptember 7-i találkozóon „[a kartellben részt vevő másik vállalkozás] (aki A.-val, az egyesült királysági fő szállítóval licenciamegállapodást kötött) kérelmére döntöttek arról, hogy tartózkodnak attól, hogy az egyesült királysági ügyfeleknek szállítsanak”. E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy a Bizottság megállapította, hogy a vitatott kartell nem terjedt ki az Egyesült Királyságra (lásd a fenti 1. pontot). Még ha feltételezzük is, hogy a Bizottság csak a felperes ezen információjára támaszkodott a kartell e földrajzi kiterjedésének megállapításakor, nem lehet arról beszélni, hogy a felperes nyilatkozata a kalcium-karbid-port illetően jelentős hozzáadott értékkel bírt volna. E nyilatkozat ugyanis nem tette lehetővé a Bizottság számára bárminek is a bizonyítását, hanem legfeljebb azt jelezte a Bizottságnak, hogy lehetetlen bizonyítani, hogy a kartell az Egyesült Királyságra is kiterjedt.

201 E megfontolások összességére figyelemmel meg kell állapítani, hogy a Bizottság helyesen járt el, amikor nem állapította meg, hogy a felperes által szolgáltatott bizonyítékok a kalcium-karbid-port illetően jelentős hozzáadott értéket képviselnek. Itt olyan elemről van szó, amelyet a felperes által szolgáltatott bizonyítékok által képviselt jelentős hozzáadott érték mértékének meghatározásakor negatívan kell figyelembe venni.

A felperes által a magnéziumgranulátummal kapcsolatban szolgáltatott bizonyítékok hozzáadott értékéről

202 A felperes először is az indokolási kötelezettség megsértésére hivatkozik, mivel a megtámadott határozat a nyilatkozatában a magnéziumgranulátummal kapcsolatban szolgáltatott információk hozzáadott értékét illetően egymásnak ellentmondó megfontolásokat tartalmaz. A megtámadott határozat (345) preambulumbekzdése, amely szerint a felperes „kizárólag a kalciumgranulátomot illetően szolgált jelentős hozzáadott értékkel bíró bizonyítékokkal”, ellentmond a (344) preambulumbekzdésnek, amely szerint a felperes volt „az első vállalkozás, amely jelezte, hogy a kalcium-karbid-dal kapcsolatos összejárás egy tágabb, a magnéziumgranulátumot is magában foglaló versenyellenes terv részét képezte”.

203 Ezt követően a felperes úgy érvel, hogy – még az indokolási kötelezettség ezen megsértésétől függetlenül is – az, hogy a vele szemben kiszabott bírság összegének csökkentésekor nem vették figyelembe a magnéziumgranulátummal kapcsolatban általa benyújtott bizonyítékok jelentős hozzáadott értékét, szintén jogellenességnek minősül. A Bizottság a megtámadott határozatban kifejezetten megerősítette, hogy a felperes volt az első vállalkozás, amely a jogsértés magnéziumgranulátumra vonatkozó ágának fennállásáról őt tájékoztatta. Az Akzo Nobel engedékenységi iránti kérelme e tekintetben semmilyen információt nem tartalmazott. Ebből következik, hogy a felperes alapvető, a kartell ezen ágának fennállását alátámasztó bizonyítékokkal szolgált a Bizottság számára. Ugyanis, mivel a felperes fedte fel a Bizottság előtt a jogsértés ezen ágát, azt lehet állítani, hogy e kérdést illetően a felperes volt az első vállalkozás, amely a 2002. évi engedékenységi közlemény értelmében együttműködött. Mindenesetre a felperes tette lehetővé azt, hogy a Bizottság kifejtse és megerősítse az egységes tervre, valamint a három különböző termékre kiterjedő egységes jogsértésre vonatkozó érvelését. A felperes ennél fogva úgy véli, hogy hozzájárulása jelentős volt, mivel lehetővé tette a jogsértés terjedelmének és következésképpen súlyának kiterjesztését, valamint a bírságok összegének jelentős növelését.

204 A felperes egyébiránt a jogsértés magnéziumgranulátummal kapcsolatos ágára vonatkozó konkrét bizonyítékokat említi, amelyekkel kapcsolatban úgy véli, hogy hozzájárulása jelentős volt. Így egyrészt megnevezte a kartell ezen ágában részt vevő vállalkozásokat, valamint az érintett ügyfeleket. Másrészt tájékoztatta a Bizottságot a 2005. november 22-én és 2006. július 11-én tartott két találkozóon folytatott megbeszélések tárgyáról. Az elsőt a felperest meggyőzték arról, hogy az Ecka-csoporttól szerezzen be magnéziumot. A másodikon a magnéziumgranulátum-gyártók a kalcium-karbid-gyártók számára

áremelést jelentettek be. A felperes úgy érvel, hogy átadta a Bizottságnak valamennyi, ezen információkra vonatkozóan a birtokában lévő bizonyítékot is. Az általa adott tájékoztatások és bizonyítékok megfeleltek a jelentős hozzáadott érték fennállására vonatkozó valamennyi kritériumnak. Ezenkívül az általa szolgáltatott bizonyítékok jelentős hozzáadott értékét megerősíti a megtámadott határozatban foglalt számos, e bizonyítékokra való utalás.

- 205 Válaszában a felperes azt kéri a Törvényszéktől, hogy pervezető intézkedés, illetve szükség esetén bizonyításfelvétel keretében rendelje el az engedékenység iránti kérelme másolatának benyújtását a magnéziumgranulátumot illetően abban foglalt információk és bizonyítékok vizsgálata érdekében. Ezenkívül, amint a fenti 17. pontban már megállapításra került, a felperes a tárgyaláson kérte, hogy engedélyezzék számára ugyanezen nyilatkozat kivonatának benyújtását. A felperes, azon kérdésre válaszolva, hogy sajátos és konkrét okok megakadályozták-e őt abban, hogy e dokumentumot a keresetlevéllel együtt nyújtsa be, tagadó választ adott. Hozzátette azonban, hogy kérelmét a Bizottság ellenkérelmének és főleg viszonyválaszának a tartalma indokolja, amelyben a Bizottság úgy érvelt, hogy a felperesnek az említett nyilatkozatban foglalt, a kartell magnéziumgranulátumra vonatkozó ágának fennállásával kapcsolatos állításai kétértelműek. A felperes azzal, hogy felajánlotta, benyújtja az említett nyilatkozat kivonatát, ezen állítás helytelenségét kívánja bizonyítani.
- 206 Végül a felperes úgy érvel, hogy noha ő volt az első vállalkozás, amely a kartell magnéziumgranulátumra vonatkozó ágának fennállását felfedte, a Bizottság a Degussa bírságának összegét az ezen ággal kapcsolatban szolgáltatott bizonyítékok miatt csökkentette, éspedig annak ellenére, hogy – amint a Bizottság a megtámadott határozat (355) preambulumbekzdésében elismeri – a Degussával szemben kiszabott bírság csak a kartell kalcium-karbid-porra vonatkozó ágában való részvételére vonatkozott. A felperes szerint a Degussának fenntartott kedvező bánásmód még inkább egyértelművé teszi a megtámadott határozat jogellenességét. A felperes ugyanezen okból az egyenlő bánásmód elvének a hátrányára elkövetett megsértésére is hivatkozik.
- 207 Először is el kell utasítani a felperesnek a megtámadott határozat állítólag ellentmondásos indokolására vonatkozó érvét (lásd a fenti 220. pontot). A megtámadott határozat (345) preambulumbekzdéséből vett, a felperes által e tekintetben hivatkozott idézet ki van ragadva összefüggéseiből. E preambulumbekzdés egészének olvasatából az következik, hogy a Bizottság megállapítja, hogy a 2002. évi engedékenységi közlemény alapján a felperesnek nyújtandó bírságösszeg-csökkentés kihat majd mind ugyanezen bírság azon részére, amelyet a kartellnek a kalcium-karbid-porra vonatkozó ágában való részvétele miatt szabnak ki vele szemben, mind pedig a bírság azon részére, amely a jogsértés kalcium-karbid-granulátumra vonatkozó ágában való részvételét tükrözi, éspedig akkor is, ha a felperes nyilatkozata által képviselt jelentős hozzáadott érték kizárólag ez utóbbi ágra vonatkozott. A kartell magnéziumgranulátumra vonatkozó ágára ezzel összefüggésben nem történik hivatkozás, mivel a felperes abban nem vett részt, következésképpen a vele szemben kiszabott bírság nem tartalmazott ez utóbbi ágra vonatkozó összetevőt. Ebből következik, hogy a megtámadott határozat (345) preambulumbekzdése nem értelmezhető úgy, hogy a Bizottság teljesen tagadta volna a felperes nyilatkozatának a jogsértés magnéziumgranulátumra vonatkozó ága tekintetében való hozzáadott értékét, és nem tekinthető úgy sem, hogy az ellentmondásban lenne ugyanezen határozat (344) preambulumbekzdésével.
- 208 Ezt követően rá kell mutatni arra, hogy ez utóbbi preambulumbekzdésből kitűnik – amint egyébként a Bizottság a Törvényszékhez benyújtott beadványaiban is megerősítette –, hogy a Bizottság a felperesnek nyújtandó bírságösszeg-csökkentés százalékos mértékének megállapítása keretében pozitívan vette figyelembe azt a tényt, hogy a felperes első vállalkozásként tájékoztatta őt a kartell magnéziumgranulátumra vonatkozó ágának fennállásáról. A Bizottság ugyanakkor azt állította, hogy kizárólag a felperes által szolgáltatott információk alapján nem tudta bizonyítani a jogsértés ezen ágának fennállását. A Bizottság szerint ebből az következik, hogy a felperes a nyilatkozatával csak a kalcium-karbid-granulátumot illetően nyújtott jelentős hozzáadott értéket.

- 209 A Bizottság ezen állításairól való állásfoglalást megelőzően meg kell vizsgálni a felperesnek a fenti 204. pontban összefoglalt érveit, amelyek szerint a felperes a jogsértés magnéziumgranulátumra vonatkozó ágát illetően konkrét bizonyítékokkal szolgált a Bizottság számára. E tekintetben meg kell állapítani, hogy a megtámadott határozat (113)–(135) preambulumbekzdése, amely részletesen kifejti a kartell ezen ágának fejlődését, semmilyen utalást nem tartalmaz a felperes által az engedékenységre iránti kérelmének előterjesztésekor tett nyilatkozatra, illetve bármilyen más, a felperes által szolgáltatott bizonyítékokra. A megtámadott határozat ezen része kizárólag a Degussa nyilatkozatára, valamint a Bizottság által a kartell különböző résztvevőinél végzett helyszíni vizsgálatok során lefoglalt dokumentumokra hivatkozik.
- 210 A felperesnek a 2005. november 22-i és a 2006. július 11-i találkozóra való hivatkozását illetően a megtámadott határozat (78), illetve (85) preambulumbekzdéséből kitűnik, hogy e találkozók a kartell kalcium-karbid-porra vonatkozó ágának részét képezték. A megtámadott határozat (79) preambulumbekzdése, amely a 2005. november 22-i találkozóval is foglalkozik, csak megismétli a felperes állítását, miszerint a magnéziumgranulátum-szállítók megpróbálták meggyőzni őt arról, hogy az Eckától szerezzen be magnéziumot, anélkül hogy ezen állításról állást foglalt volna, vagy abból következtetéseket vont volna le. Ugyanígy a megtámadott határozatnak a 2006. július 11-i találkozóra vonatkozó (86) preambulumbekzdése megemlíti a felperes azon állítását, miszerint a magnéziumgranulátum-gyártók áremelést jelentettek be, anélkül hogy e tekintetben megjegyzéseket tett volna, vagy abból következtetéseket vont volna le. Ennélfogva nem fogadható el azon érv, hogy a felperes e két állítása legalábbis a kartellnek a magnéziumgranulátumra vonatkozó ágát illetően bármilyen hozzáadott értéket is képviselt.
- 211 E körülmények között nem kell a felperes által kért pervezető intézkedést meghozni (vagy adott esetben bizonyításfelvételt elrendelni) (lásd a fenti 205. pontot). Amint kiemelésre került, a megtámadott határozat olvasata megerősíti azt, hogy a felperes valóban benyújtotta a fenti 210. pontban említett két információt. Ennélfogva e tekintetben semmilyen vizsgálatra nincs szükség. Egyébiránt a Bizottság a megtámadott határozatban e két információnak nem tanúsított jelentőséget, és a felperes semmilyen érvre nem hivatkozott annak bizonyítása érdekében, hogy e két információ a szóban forgó jogsértő magatartás bizonyítását illetően jelentőséggel bírt. Ráadásul a felperes nem említett más olyan bizonyítékot, amely összefüggött volna a kartell magnéziumgranulátumra vonatkozó ágával, és amelyet a nyilatkozatában benyújtott, a Bizottság azonban nem vett volna figyelembe. Nem a Törvényszék feladata, hogy miután kérte a felperes nyilatkozatának benyújtását, saját maga vizsgálja meg, hogy a felperes utalt-e további ilyen információkra. Ennélfogva a felperesnek a pervezető intézkedés meghozatalára vagy bizonyításfelvétel elrendelésére irányuló kérelmét el kell utasítani.
- 212 A fenti megfontolások igazolják a felperes tárgyaláson való, ugyanezen nyilatkozat kivonatának benyújtására vonatkozó bizonyítékfelajánlásának elutasítását is. E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy az eljárási szabályzat 48. cikkének 1. §-a értelmében a válaszban, illetve a viszonzásban a felek további bizonyítékokat ajánlhatnak fel érveik alátámasztására, e rendelkezés azonban hozzáteszi, hogy a feleknek a bizonyítékok késedelmes felajánlását indokolniuk kell. Az ítélkezési gyakorlatból kitűnik, hogy a bizonyítékok viszonzászt követő felajánlása továbbra is lehetséges, ha a bizonyítékot felajánló az írásbeli szakasz lezárását megelőzően nem rendelkezhetett a szóban forgó bizonyítékokkal, vagy ha ellenfelének késedelmes bizonyítékfelajánlásai a kontradiktórius elv tiszteletben tartása érdekében igazolják az akta kiegészítését. A bizonyítékok felajánlására vonatkozó szabályok alóli kivételről lévén szó, az eljárási szabályzat 48. cikkének 1. §-a értelmében a feleknek a bizonyítékaik késedelmes felajánlását indokolniuk kell. E kötelezettség maga után vonja a bíróság azon hatáskörének elismerését, hogy megvizsgálja az e bizonyítékok benyújtásának késedelmére vonatkozó indokolás megalapozottságát, és adott esetben e bizonyítékok tartalmát, valamint hogy utasítsa el a felajánlásokat, amennyiben a kérelem jogilag nem kellően megalapozott. Még inkább vonatkozik ez a viszonzás benyújtását követő bizonyítékfelajánlásokra (a Bíróság C-243/04. P. sz., Gaki Kakouri kontra Bíróság ügyben 2005. április 14-én hozott ítéletének [az EBHT-ban nem tették közzé] 32. és

33. pontja, valamint a Törvényszék T-47/05. sz., Angé Serrano és társai kontra Parlament ügyben 2008. szeptember 18-án hozott ítéletének [EBHT-KSZ 2008., I-A-2-55. és II-A-2-357. o.] 55 és 56. pontja).

- 213 A jelen ügyben a felperes semmilyen okra nem hivatkozott, amely megakadályozta volna őt abban, hogy a szóban forgó dokumentumot a keresetlevéllel együtt nyújtsa be. Azon érvét illetően, miszerint e dokumentum bizonyítja, hogy a kartell kalcium-karbid-granulátumra vonatkozó ágával kapcsolatos állításai nem kétértelműek, elegendő kiemelni, hogy a megtámadott határozatból nem tűnik ki, hogy a Bizottság a felperes nyilatkozatait ilyennek tekintette volna. Ellenkezőleg, amint már kiemelésre került, a Bizottság pozitívan vette figyelembe azt, hogy a felperes volt az első vállalkozás, amely a kartell ezen ágáról tájékoztatta őt, azonban megjegyezte, hogy a felperes a kartell ezen ágát illetően nem szolgált a számára elegendő bizonyítékkal. Amennyiben feltételezzük, hogy a Bizottság által a Törvényszék előtt ugyanezen kérdéssel kapcsolatban előadott érvelést úgy kell érteni, hogy a Bizottság a felperes nyilatkozatainak kétértelmű jellegére hivatkozik, ezen elem, amelyet a megtámadott határozat egyáltalán nem említ, nem releváns a jogvita elbírálása szempontjából, és azt a Törvényszék nem veheti figyelembe, ily módon, ha – amint a felperes állította – az arra vonatkozó felajánlása, hogy benyújtja a nyilatkozatának kivonatát, csak ez utóbbi érv vitatására irányul, e felajánlást nem kell elfogadni.
- 214 A fenti 210. pontban kifejtett megfontolások ellenére ugyanis azon tény, hogy a felperes a nyilatkozatával elsőként tájékoztatta a Bizottságot a kartell magnéziumgranulátumra vonatkozó ágának fennállásáról, olyan körülmény, amelyet pozitívan kellett figyelembe venni, és amelyet a Bizottság a felperesnek nyújtandó bírságösszeg-csökkentés pontos százalékos mértékének meghatározásakor valóban figyelembe is vett, amint ezt a megtámadott határozat megerősíti. Ugyanezzel összefüggésben azonban figyelembe kell venni negatívan azt a felperes által hivatkozott elemek által meg nem kérdőjelezett tény is, hogy a felperes nyilatkozata önmagában nem tette lehetővé a Bizottság számára a jogsértés ezen ága fennállásának bizonyítását.
- 215 Ami a felperesnek a fenti 206. pontban összefoglalt, arra alapított érvét illeti, hogy a Degussának nyújtott bírságösszeg-csökkentést illetően jogellenességre került sor, és sérült az egyenlő bánásmód elve, az szintén nem fogadható el.
- 216 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy a Bizottság a megtámadott határozatban három különböző termékre kiterjedő egységes jogsértés fennállását állapította meg, anélkül hogy e megállapítást a felperes megkérdőjelezte volna. A Bizottság a 2002. évi engedékenységi közleménnyel kötelezte magát egyrészt arra – amint a 8. pontjából kitűnik –, hogy bírságmentességet ad annak a vállalkozásnak, amely elsőként szolgált olyan bizonyítékot, amely a Bizottság számára lehetővé teszi helyszíni vizsgálatot elrendelő határozat elfogadását vagy a versenyszabályokba ütköző jogsértés megállapítását, másrészt pedig arra, hogy a 20. és az azt követő pontok alapján csökkenti azon többi vállalkozás bírságának összegét, amelyek ugyanezen összefüggésben jelentős hozzáadott értéket képviselő bizonyítékokat nyújtottak be a Bizottság számára. Az ez utóbbi csoportba tartozó vállalkozások között fokozatos különbségtételt tesznek aszerint, hogy milyen sorrendben szolgáltak ezen információkkal, így az első 30–50%-os csökkentésre, a második 20–30%-os csökkentésre, a többi pedig legfeljebb 20%-ig terjedő csökkentésre jogosult.
- 217 A jelen ügyben a felperes volt az Akzo Nobel után az első olyan vállalkozás, amely jelentős hozzáadott értéket képviselő bizonyítékokat tartalmazó engedékenység iránti kérelmet terjesztett elő, és így 30–50%-os csökkentésre volt jogosult. A felperes végül 35%-os csökkentést kapott. A Degussa volt a második vállalkozás, amely csökkentésre tarthatott igényt, és a megtámadott határozatban 20%-os csökkentést kapott. Ennélfogva nem áll fenn jogellenesség, és a Degussa a felpereshez képest nem részesült kedvező bánásmódban sem.
- 218 Amennyiben a felperes érvelését úgy kell érteni, hogy ő volt az első olyan vállalkozás, amely a kartell magnéziumgranulátumra vonatkozó ágát illetően csökkentésre tarthatott igényt, azonban a Bizottság e csökkentést a Degussának nyújtotta, ezen érvelést szintén el kell utasítani. Egységes jogsértésről lévén szó, nem volt arról szó, hogy a kartell egyik vagy másik ága miatt nyújtanak-e csökkentést. A

bírságösszeg-csökkentésnek le kellett fednie, és valóban le is fedte az érintett vállalkozással szemben kiszabott bírság egészét. Az a kérdés, hogy a szóban forgó vállalkozás mely termékekkel kapcsolatban szolgált jelentős hozzáadott értéket képviselő bizonyítékokkal, kétségtelenül releváns, azonban kizárólag a szolgáltatott bizonyítékok által képviselt hozzáadott érték mértékének megítélése során, a nyújtandó bírságösszeg-csökkentés pontos mértékének meghatározása érdekében. Azon tény, hogy a felperes volt az első vállalkozás, amely tájékoztatta a Bizottságot a kartell magnéziumgranulátumra vonatkozó ágának fennállásáról, nem jelenti sem azt, hogy valamely másik vállalkozás, a jelen esetben a Degussa, a kartell ugyanezen ágára vonatkozóan nem szolgálhatott jelentős hozzáadott értéket képviselő bizonyítékokkal, sem pedig azt, hogy e címen nem részesülhetett a bírság összegének olyan csökkentésében, amely végül a felperesnek nyújtott csökkentés alatti volt.

- 219 Ugyanezen okokból el kell utasítani a felperesnek a válaszban előadott érvét, amely az Akzo Nobel nyilatkozatában a kalcium-karbid-granulátumra vonatkozóan szereplő állítások állítólag homályos jellegére és maga a jogsértés magnéziumgranulátumra vonatkozó ága fennállásának állítólagos vitatására figyelemmel kétségbe vonja az Akzo Nobelnek adott bírságmentességet. A felperes ugyanis nem vitatja, hogy az Akzo Nobel a kalcium-karbid-porra illetően jelentős hozzáadott értéket képviselő bizonyítékokkal szolgált, amelyek lehetővé tették a Bizottság számára helyszíni vizsgálatok elrendelését, majd az e termékre vonatkozó ágat is magában foglaló egységes jogsértés megállapítását. E tények önmagukban elegendők az Akzo Nobelnek nyújtott bírságmentesség igazolásához.

A felperesnek nyújtott bírságösszeg-csökkentés mértéke megfelelő jellegének értékelése

- 220 A felperes úgy véli, hogy a jogsértéssel érintett három terméket illetően jelentős hozzáadott értéket képviselő bizonyítékokat nyújtott be a Bizottságnak, és következésképpen az előírt tartomány felső értékéhez (50%) közeli mértékű csökkentést kellett volna kapnia.
- 221 A Bizottság először is hangsúlyozza, hogy a 2002. évi engedékenységi közlemény mérlegelési jogkört biztosít a számára a valamely vállalkozásnak az együttműködése jutalmául nyújtandó bírságösszeg-csökkentés mértékének meghatározását illetően.
- 222 Márpedig a fenti 58. pontban kifejtett megfontolásokból következik, hogy a Törvényszék hatáskörrel rendelkezik arra, hogy a Bizottságnak a csökkentés megfelelő mértékére vonatkozó értékelését a sajátjával helyettesítse, és ha megállapítja, hogy más mérték lett volna megfelelő, korlátlan felülvizsgálati jogkörében eljárva a számára megfelelőnek tűnő mértékre csökkentheti vagy növelheti a Bizottság által kiszabott bírság összegét. Egyébiránt a fenti 59. és 60. pontban kifejtett megfontolásokra, valamint arra figyelemmel, hogy a felperes egyáltalán nem adott elő olyan elemet vagy érvet, amely indokolhatná azt, hogy a Törvényszék eltérjen a 2002. évi engedékenységi közleménynek megfelelően a felperesre alkalmazandó csökkentési tartománytól (30–50%), a Törvényszék úgy határoz, hogy tartja magát e tartományhoz. Következésképpen meg kell vizsgálni, hogy a csökkentés Bizottság által alkalmazott 35%-os mértéke megfelelő volt-e, illetve hogy egy másik, adott esetben a felperes érvelésének megfelelően a felső határhoz közelebb eső mérték alkalmazása lett volna-e indokolt.
- 223 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy – amint fentebb kifejtésre került – az az időpont, amikor a felperes közölte a Bizottsággal a jogsértésre vonatkozó bizonyítékokat tartalmazó engedékenység iránti kérelmét, az azon jelentős hozzáadott érték, amelyet e bizonyítékok a jogsértés kalcium-karbid-granulátumra vonatkozó ágának bizonyítása tekintetében képviseltek, valamint azon tény, hogy a felperes volt az első vállalkozás, amely tájékoztatta a Bizottságot a jogsértés magnéziumgranulátumra vonatkozó harmadik ágáról, mind olyan körülménynek minősül, amelyet ezen értékelés során pozitívan kell figyelembe venni. Ugyanezen értékelés során azonban negatívan kell figyelembe venni azt, hogy a felperes által szolgáltatott bizonyítékok a kartell kalcium-karbid-porra vonatkozó ága tekintetében semmilyen jelentős hozzáadott értéket nem képviseltek, valamint azon tény, hogy a felperes, noha tájékoztatta a Bizottságot a kartell magnéziumgranulátumra vonatkozó

ágának fennállásáról, nem tudott olyan konkrét bizonyítékokkal szolgálni, amelyek lehetővé tették volna a Bizottság számára a jogsértés ezen ágának bizonyítását. E bizonyítékokat ezt követően a Degussa nyújtotta be.

- 224 Rá kell mutatni még arra, hogy a megtámadott határozat (34) preambulumbekzdésében a Bizottság megjegyezte, hogy a felperes a bizonyítékokat tartalmazó engedékenységi iránti kérelmének előterjesztését követően „tájékoztatáskéréseknek alávetve magát folytatta az együttműködést, önként azonban nem szolgáltatott további bizonyítékokat”. Mivel azonban a Bizottság semmilyen magyarázatot nem adott, amely arra utalt volna, hogy a felperes más bizonyítékokkal is rendelkezett, amelyeket azonban nem adott át önként a Bizottságnak, meg kell állapítani, hogy egyszerűen a Bizottság semleges megjegyzéséről van szó, amely a releváns tények összességében való bemutatására irányul, és amelyet sem pozitívan, sem pedig negatívan nem kell figyelembe venni.
- 225 Amint a megtámadott határozat (345) preambulumbekzdésében már kiemelésre került, a Bizottság megjegyezte, hogy noha a felperes kizárólag a jogsértés kalcium-karbid-granulátumra vonatkozó ágát illetően szolgált jelentős hozzáadott értéket képviselő bizonyítékokkal, a felperesnek nyújtandó bírságösszeg-csökkentés kihat majd nem csupán a bírság azon részére, amely a felperesnek a jogsértés ezen ágában való részvételét tükrözi, hanem azon részére is, amely a kalcium-karbid-porra vonatkozó ágban való részvételét tükrözi. Egyértelmű, hogy e körülmény szerepet játszott a felperesnek nyújtandó csökkentés mértékének megválasztásában.
- 226 A Bizottság a Törvényszék előtt ugyanis rámutatott arra, hogy e körülményre tekintettel úgy véli, hogy „igencsak nagylelkűnek” mutatkozott akkor, amikor a felperes bírságának összegét 35%-os mértékkel csökkentette. Hozzátette, hogy a felperesnek nyújtott 35%-os bírságösszeg-csökkentés 2,7 millió eurónak felel meg, amely 70%-a a felperessel szemben kiszabott bírság azon részének, amely az e jogsértés kalcium-karbid-granulátumra vonatkozó ágában való részvételének felel meg. A felperes azon megjegyzésére válaszolva, miszerint ezen érvelés lényegében nem egyeztethető össze a három különböző termékre kiterjedő egységes jogsértés megállapításával, a Bizottság megjegyezte, hogy az egységes jogsértés fennállása ellenére „a közölt információk hozzáadott értéke szerint különbséget [tudott] tenni e kartell különböző elemei között”.
- 227 A Bizottság ez utóbbi, kissé homályos megjegyzését illetően pontosítani kell, hogy a fenti 218. pontban kifejtett megfontolásokból következik, hogy a 2002. évi engedékenységi közleménnyel ellentétes lett volna az, ha a bírság összegének csökkentését kizárólag a bírságnak a jogsértés azon ágával kapcsolatos összetevőjére alkalmazzák, amellyel kapcsolatban a felperes jelentős hozzáadott értéket képviselő bizonyítékokkal szolgált. Mindenesetre a Bizottság a tárgyaláson kifejtette, hogy e megjegyzést nem lehet úgy érteni, hogy az az ellenkezőjét állítja.
- 228 Valamely jogsértéssel kapcsolatban a jogsértés azon ágára vonatkozó bizonyítékok relevanciája ugyanis, amelyben a bizonyítékokkal szolgáló vállalkozás részt vett, nem szerepel azon kritériumok között, amelyeket a 2002. évi engedékenységi közlemény 23. pontjának második bekezdése alapján figyelembe kell venni az említett vállalkozásnak nyújtandó bírságösszeg-csökkentés mértékének meghatározásakor.
- 229 Ebből következik, hogy a felperes együttműködése miatt jutalmazásképpen nyújtott, a vele szemben kiszabandó bírságösszegre alkalmazandó csökkentés megfelelő mértékének meghatározásakor nem kellett figyelembe venni azon tény, hogy e bírság nem csupán a felperesnek a jogsértés azon ágában való részvételét szankcionálja, amellyel kapcsolatban jelentős hozzáadott értéket képviselő bizonyítékokkal szolgált, hanem ugyanezen jogsértés azon másik ágában való részvételét is, amellyel kapcsolatban nem szolgált ilyen bizonyítékokkal.
- 230 Ráadásul figyelembe kell venni a kartell résztvevői által a jogsértés által érintett három termék mindegyikével kapcsolatban elért forgalmakra vonatkozó információkat, ahogyan azok a megtámadott határozat (288) preambulumbekzdésében szerepelnek. Ebből kitűnik, hogy a résztvevők által a kalcium-karbid-porral elért összesített forgalom a teljes forgalom 45–50%-át teszi ki, a

kalcium-karbid-granulátummal elért forgalom a teljes forgalom 30–35-át, a magnéziumgranulátummal elért forgalom pedig a 20%-át teszi ki. Ebből következik, hogy a felperes a Bizottság saját bevallása szerint olyan bizonyítékokkal szolgált a Bizottság számára, amelyek szükségesek voltak a jogsértés azon ágának bizonyításához, amely a jogsértéssel érintett teljes forgalom 30–35%-át tette ki, ráadásul felhívta a Bizottság figyelmét arra, hogy ugyanezen jogsértésnek harmadik ága is van, noha nem tudott ezen ág fennállásának bizonyításához szükséges bizonyítékokkal szolgálni a Bizottság számára.

- 231 Ezen elemek összességére tekintettel a Törvényszék úgy ítéli meg, hogy a harmadik jogalapnak részben helyt kell adni, a megtámadott határozat 2. cikkének c) pontját meg kell semmisíteni annyiban, amennyiben a Bizottság abban a bírság összegét 35%-os mértékű bírságösszeg-csökkentésre figyelemmel állapította meg, és a felperes még meg nem vizsgálta többi jogalapjának és érveinek vizsgálatára is figyelemmel a vele szemben kiszabott bírság összegét 4,35 millió euróra kell leszállítani, azaz olyan összegre, amely megfelel a megtámadott határozat (308) preambulumbekzdésében a felperes vonatkozásában megjelölt 7,7 millió eurós alapösszeg 43,5%-os mértékű csökkentésének, amelyet a Törvényszék a jelen ügy körülményei között megfelelőnek ítél.

A felperes együttműködésének enyhítő körülményként való figyelembevételéről

- 232 A felperes azon érve maradt még, miszerint a Bizottsággal való együttműködését figyelembe kellett volna venni enyhítő körülményként. Igaz, hogy a harmadik jogalap keretében a felperes ezen érvelést csak másodlagosan fogalmazta meg „arra az esetre, ha a Törvényszék nem fogadná el” a 2002. évi engedékenységi közlemény megsértésére vonatkozó érvelését. Figyelemmel azonban arra a tényre, hogy ez utóbbi érvelésnek nem adtak helyt teljes egészében, valamint arra, hogy a felperes végül a második jogalapja keretében is hasonló érvelést adott elő (lásd a fenti 148. pontot), ezen érvet is meg kell vizsgálni.
- 233 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy az iránymutatás 29. pontjának negyedik francia bekezdése szerint a Bizottság enyhítő körülmények fennállását állapítja meg, „amikor az érintett vállalkozás hatékonyan együttműködik [vele] az Engedékenységi Közlemény hatályán, valamint a jog által előírt együttműködési kötelezettségein túl”. Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint a bírság összegének a közigazgatási eljárás során való együttműködés alapján történő csökkentése csak akkor igazolt, ha az érintett vállalkozás magatartása lehetővé tette a Bizottság számára a jogsértés fennállásának könnyebb megállapítását, és adott esetben annak megszüntetését (a Bíróság C-297/98. P. sz., SCA Holding kontra Bizottság ügyben 2000. november 16-án hozott ítéletének [EBHT 2000., I-10101. o.] 36. pontja és C-328/05. P. sz., SGL Carbon kontra Bizottság ügyben 2007. május 10-én hozott ítéletének [EBHT 2007., I-3921. o.] 83. pontja; a Törvényszék T-311/94. sz., BPB de Eendracht kontra Bizottság ügyben 1998. május 14-én hozott ítéletének [EBHT 1998., II-1129. o.] 325. pontja).
- 234 A jelen ügyben, mivel a felperes arra alapított érve, hogy nem ismerték el enyhítő körülményként a Bizottsággal való együttműködését, a 2002. évi engedékenységi közlemény szerinti kérelmének benyújtásából eredő együttműködésére vonatkozik, ezen érvet el kell utasítani. Ugyanis nyilvánvalóan nincs szó e közlemény „hatályán [kívül]” való együttműködésről. Ezen együttműködést a Bizottság az említett közlemény alapján értékelte, és a Törvényszék már felülvizsgálta ezen értékelést, a Bizottság értékelését a sajátjával felváltva, aminek következtében a felperessel szemben kiszabott bírság összegét tovább csökkentette.
- 235 Amennyiben a felperes ugyanezen érve a 2002. évi engedékenységi közlemény szerinti kérelmének benyújtásából eredő együttműködéstől eltérő együttműködésre vonatkozik, ezen érvet szintén el kell utasítani. A felperes ugyanis nem fejtette ki, hogy konkrétan miben állt ezen állítólagos együttműködés, még kevésbé azt, hogy az milyen módon tette volna lehetővé a Bizottság számára a jogsértés fennállásának könnyebb megállapítását és adott esetben annak megszüntetését.

- 236 Ennélfogva a felperes érvét el kell utasítani, és a bírság összegének a fenti 231. pontban említett csökkentésére kell szorítkozni.

Az egyenlő bánásmód elvének és az arányosság elvének a megsértésére alapított, negyedik jogalapról

- 237 A felperes úgy érvel, hogy a Bizottság a vele szemben kiszabott bírság összegének megállapításakor megsértette az egyenlő bánásmód elvét és az arányosság elvét. Az ezzel kapcsolatban általa kifejtett különböző érvek két fő kifogás köré csoportosíthatók, amelyek egyrészt azon alapulnak, hogy a bírság összegét nem differenciálták az érintett vállalkozások mérete és – mind teljes, mind pedig a jogsértés által érintett piacokon elért – forgalma alapján, másrészt pedig azon, hogy az Almamet állítólag kedvező bánásmódban részesült.
- 238 E két kifogás az alábbiakban egymást követően kerül megvizsgálásra. Előzetesen azonban emlékeztetni kell arra, hogy a jelen ügyben szóban forgó bírsághoz hasonló bírságok megállapításakor a Bizottságnak tiszteletben kell tartania az uniós bíróságok ítélkezési gyakorlata által megfogalmazott általános jogelveket, különösen az egyenlő bánásmód és az arányosság elvét (a Törvényszék fenti 66. pontban hivatkozott Degussa kontra Bizottság ügyben hozott ítéletének 77. és 79. pontja, valamint T-69/04. sz., Schunk és Schunk Kohlenstoff-Technik kontra Bizottság ügyben 2008. október 8-án hozott ítéletének [EBHT 2008., II-2567. o.] 41. pontja). Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint az egyenlő bánásmód, illetve a hátrányos megkülönböztetés tilalmának elve megköveteli különösen, hogy a hasonló helyzeteket ne kezeljék eltérő módon, és hogy a különböző helyzeteket ne kezeljék ugyanolyan módon, hacsak ez a bánásmód objektíve nem igazolt (lásd a fenti 233. pontban hivatkozott BPB de Eendracht kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 309. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot). Egyébként az arányosság elve megköveteli, hogy az intézmények jogi aktusai ne haladják meg a kitűzött cél elérésére alkalmas és az ahhoz szükséges mértéket (lásd a fenti 70. pontban hivatkozott Jungbunzlauer kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 226. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot).

Az arra alapított első kifogásról, hogy a bírság összegét nem differenciálták az érintett vállalkozások mérete és – mind teljes, mind pedig a jogsértés által érintett piacokon elért – forgalma alapján

- 239 A felperes úgy érvel, hogy a Bizottság a határozathozatali gyakorlatában a bírság alapösszegének meghatározásakor különösen az érintett vállalkozás méretére támaszkodik, mivel a jogsértésben való azonos részvétel esetén a bírság összege eltérhet a szóban forgó vállalkozások mérete alapján. Maguk az uniós bíróságok is lényeges kritériumot láttak a vállalkozások viszonylagos méretében a bírságok olyan esetekben való meghatározásakor, amikor a jogsértésben több vállalkozás is részt vett. Márpedig a jelen ügyben a Bizottság vétkesen a felperes hátrányára súlyosan megsértette az egyenlő bánásmód elvét. Miközben a felperes viszonylag szerény méretű vállalkozás, vele szemben olyan bírságot szabtak ki, amelynek alapösszege a 2006-os évben elért teljes forgalma körülbelül 4%-ának felel meg. Az Akzo Nobel és a Degussa bírságának alapösszege azonban az ugyanezen évben elért teljes forgalmuk körülbelül 0,05%-ának felel meg.
- 240 Ezenkívül a felperes azt kifogásolja, hogy a Bizottság megsértette az arányosság elvét, mivel a vele szemben kiszabandó bírság alapösszegét nem legalább az Akzo Nobel, a Degussa, az Almamet és a Novácke chemické závody esetében meghatározott alapösszeg alatt határozta meg. A felperes úgy véli, hogy mivel a jogsértéssel érintett piacokon általa elért forgalom alatta marad az Almamet és a Novácke chemické závody által elért forgalomnak, és mivel végeredményben az ötödik jogalap keretében kifejtett okokból nehéz gazdasági helyzetben volt, a Bizottságnak az ő esetében a bírság alapösszegének meghatározásakor a jogsértéssel érintett eladások értékének százalékát 17% alatt kellett volna figyelembe vennie.

- 241 A felperes úgy érvel továbbá, hogy a bírság összegének arányosnak kell lennie a jogsértéssel, a jogsértés piacra gyakorolt hatásával, az új jogsértések megelőzésének szükségességével és az érintett vállalkozás gazdasági képességével. A vele szemben kiszabott bírságösszeg szerinte aránytalan jellegének bizonyítása érdekében a jogsértéssel érintett piacok sajátos helyzetére hivatkozik, amelyek szerinte eléggé behatárolt piacok. Ugyanezen összefüggésben úgy érvel továbbá, hogy az ezen ágazatban elért üzleti eredményei viszonylag szerények, mivel az említett piacokon elért éves forgalma évente körülbelül 13 millió eurót tesz ki. Az érintett termékek nem nagyon jövedelmezőek, figyelemmel arra is, hogy veszélyes vegyi anyagok, ami a biztonság biztosításakor jelentős terhekkel jár. Így az e termékekkel elérhető haszonkulcs rendszerint szűk. A felperes úgy véli, hogy a vele szemben kiszabott bírság semmilyen összefüggésben nincs a jogsértéssel érintett termékek által számára lehetővé tett haszonkulcsokkal.
- 242 A felperes ráadásul a vele szemben kiszabott bírság aránytalan jellegének bizonyítása érdekében a bírság összegét illetően különböző összehasonlításokat tesz. Kiemeli, hogy ezen összeg az ő esetében a bírság 1/2003 rendelet 23. cikke (2) bekezdése második albekezdésében előírt felső határának (az előző üzleti évben elért teljes forgalmának 10%-a) körülbelül 20%-át teszi ki. Az Akzo Nobel esetében azonban a vele szemben kiszabandó bírság (amennyiben nem kapott volna bírságmentességet) az ő esetében előírt felső határ 1,1%-ának felelt volna meg. A Degussa esetében ugyanezen arány csak 0,5%. A felperes ezenkívül a jogsértések különböző múltbeli példáira hivatkozik, amikor is az érintett vállalkozásokkal szemben kiszabott bírság sokkal kisebb részét tette ki a teljes forgalmuknak és a bírság esetükben alkalmazható felső határának.
- 243 Ezen érveknek nem lehet helyt adni.
- 244 Először is a jogsértés különböző résztvevői közötti méretbeli különbségre alapított érvet illetően ki kell emelni, hogy – amint a Bizottság helyesen megjegyzi – a Bizottság felperes által hivatkozott határozathozatali gyakorlata olyan ügyekre vonatkozik, amelyekben a Bizottság az azóta hatályon kívül helyezett 1998. évi iránymutatást alkalmazta. Ugyanez vonatkozik a felperes által hivatkozott ítélkezési gyakorlatra is, amely szintén olyan esetekre vonatkozik, amelyekben ezen iránymutatás került alkalmazásra.
- 245 Az 1998. évi iránymutatás 1.A. és B. pontja a bírság alapösszegének megállapításához az iránymutatásban előírt rendszertől eltérő rendszert írt elő. Konkrétan a kiindulási összeghez három különböző tartományt írt elő az enyhe, a súlyos, illetve a különösen súlyos jogsértések esetére.
- 246 E rendszer alkalmazásakor a Bizottság bizonyos esetekben úgy döntött, hogy a jogsértésben részt vevő vállalkozásokat teljes forgalmuk alapján különböző csoportokba sorolja, és mindegyikre más alapösszeget alkalmazott (lásd például a fenti 162. pontban hivatkozott Archer Daniels Midland és Archer Daniels Midland Ingredients kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 13. pontját). Az uniós bíróság a Bizottság e gyakorlatát mint az uniós jog általános elveinek megfelelő gyakorlatot jóváhagyta (lásd a Törvényszék T-15/02. sz., BASF kontra Bizottság ügyben 2006. március 15-én hozott ítéletének [EBHT 2006., II-497. o.] 233. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot; lásd továbbá ebben az értelemben a fenti 162. pontban hivatkozott Archer Daniels Midland és Archer Daniels Midland Ingredients kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 186–188. pontját). A felperes éppen ezen ítélkezési gyakorlatra hivatkozik érvelésének alátámasztására.
- 247 Márpedig a Bizottság az 1998. évi iránymutatást hatályon kívül helyezte, amint arra jogosult volt (lásd a fenti 74. pontot), és azt felváltotta az iránymutatással, amely a bírság alapösszegének megállapításához más rendszert ír elő. Amint fentebb kiemelésre került (lásd a fenti 106. pontot), ezen új rendszer magában foglalja minden egyes résztvevő esetén a bírság alapösszegének a jogsértéssel kapcsolatban általa végzett eladások értéke alapján történő megállapítását, így már nem kell az ugyanazon jogsértésben résztvevőket a méretük vagy bármely más releváns kritérium alapján különböző csoportokba sorolni.

- 248 Egyébiránt, amint a fenti 111. pontban kiemelésre került, az iránymutatás 30. pontja előírja, hogy növelni lehet az olyan vállalkozásokkal szemben kiszabandó bírság összegét, amelyek a jogsértés által érintett áruk és szolgáltatások értékesítésén túl különösen jelentős forgalmat bonyolítanak, annak biztosítása érdekében, hogy e bírság kellő elrettentő hatással bírjon. A vállalkozás méretének és teljes forgalmának a bírságösszeg megállapításakor való figyelembevétele tehát nincs teljesen kizárva az iránymutatás hatálya alól.
- 249 Nem lehet azonban megkövetelni azt sem, hogy a Bizottság a bírság összegének megállapításakor e tényezőket rendszeresen figyelembe vegye.
- 250 Ugyanis, noha az iránymutatás 30. pontjából az következik, hogy a vállalkozással szemben kiszabandó bírság növelése szükségesnek bizonyulhat annak biztosítása érdekében, hogy e bírság kellő elrettentő hatással bírjon, ebből nem következik fordítva az, hogy az olyan bírság, amely nem teszi ki az érintett vállalkozás teljes forgalmának jelentős százalékát, e vállalkozás esetében nem fejt majd ki kellő elrettentő hatást. E tekintetben ki kell emelni, hogy az iránymutatásban meghatározott módszer alapján megállapított bírság főszabály szerint a szankcionált vállalkozás által a jogsértés által érintett ágazatban megvalósított eladások értékének jelentős százalékát teszi ki. Így a bírság következtében a szóban forgó vállalkozás ezen ágazatban jelentősen kevesebb nyereségre tesz szert, sőt, veszteségeket könyvelhet el. Még ha az említett vállalkozás által ezen ágazatban megvalósított forgalom a teljes forgalmának csupán kis részét jelenti is, nem lehet eleve kizárni, hogy az ezen ágazatban elért nyereség csökkenése vagy veszteséggé alakulása elrettentő hatással bírjon, mivel főszabály szerint egy kereskedelmi vállalkozás adott ágazatban nyereségszerzés céljából tevékenykedik. Az iránymutatás 30. pontja tehát helyesen rendelkezik arról, hogy a Bizottság növelheti – de nem köteles növelni – az olyan vállalkozással szemben kiszabott bírságot, amely a jogsértés által érintett áruk és szolgáltatások értékesítésén túl különösen jelentős forgalmat bonyolít (a fenti 74. pontban hivatkozott Novácke chemické závody kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 62–64. pontja).
- 251 A fenti 112. pontban hivatkozott ítélkezési gyakorlatra is figyelemmel ebből az következik, hogy a felperes által végzett, a vitatott jogsértés különböző résztvevőivel szemben kiszabott bírságok összege – mint a teljes forgalmuk bizonyos százaléka – közötti összehasonlítások nem elegendőek annak bizonyításához, hogy a Bizottság a jelen ügyben megsértette az egyenlő bánásmód elvét és az arányosság elvét.
- 252 Azon érvet illetően, miszerint a bírság felperes esetében megállapított alapösszegének abszolút számban kifejezve alacsonyabbnak kellene lennie a jogsértés bizonyos más résztvevői esetében megállapított alapösszegnél (lásd a fenti 240. pontot), a megtámadott határozat (308) preambulumbekzdéséből kitűnik, hogy csak két, a felperes által említett vállalkozás, a Degussa és az Almamet esetében alkalmaztak a felperes esetében megállapított alapösszegnél abszolút számban kifejezve alacsonyabb alapösszegű bírságot.
- 253 Márpedig egyrésről a Degussa esetét illetően e tény a jogsértésben való részvételének időtartamával magyarázható, amely jelentősen rövidebb (négy hónap) volt, mint a felperes esetében megállapított időtartam, és azon ténnyel, hogy e részvétel csak a kartell egyetlen ágát (a kalcium-karbid-porra vonatkozó ágat) érintette.
- 254 Másrésről az Almametet illetően a megtámadott határozat (15) preambulumbekzdéséből kitűnik, hogy a megtámadott határozat elfogadását megelőző utolsó teljes év során elért teljes forgalma körülbelül 40–50 millió euró összeget tett ki (a felperes esetében ez 257 millió euró volt; lásd a megtámadott határozat (17) preambulumbekzdését). Ráadásul a megtámadott határozat (288) preambulumbekzdéséből kitűnik, hogy a jogsértéssel kapcsolatban megvalósított eladásainak értéke alacsonyabb volt a felperes eladásainak értékénél. Ugyanez vonatkozik a kartellben való részvételének időtartamára is (lásd a megtámadott határozat (304) preambulumbekzdését). E tényezőkre figyelemmel kizárólag azon tény, hogy e két vállalkozás esetében abszolút számban kifejezve alacsonyabb alapösszegű bírságot alkalmaztak, mint a felperes esetében, nem valósítja meg

sem az egyenlő bánásmód elvének megsértését, sem pedig az arányosság elvének megsértését. Ugyanezen összefüggésben rá kell mutatni arra, hogy a felperes állítólagos nehéz gazdasági helyzetére vonatkozó érvek az alábbiakban, az ötödik jogalap elemzésekor kerülnek megvizsgálásra.

- 255 Nem fogadható el a felperes arra alapított érvelése sem, hogy az érintett piacok állítólag behatárolt jellegűek, ami csak korlátozott haszonkulcs elérését teszi lehetővé.
- 256 Az állandó ítélkezési gyakorlatból kétségtelenül kitűnik, hogy a versenyszabályok megsértése esetén kiszabandó bírságok összegének meghatározásakor figyelembe kell venni a jogsértések időtartamát, és az összes olyan tényezőt, amely hatással lehet a jogsértések súlyának értékelésére, mint például az egyes vállalkozások magatartása, az összehangolt magatartások létrehozásában játszott szerepük, az a haszon, amelyet e magatartásokkal szerezhettek, a méretük és az érintett termékek értéke, valamint az, hogy az ilyen típusú jogsértések milyen kockázatot jelentenek (lásd a Bíróság C-272/09. P. sz., KME és társai kontra Bizottság ügyben 2011. december 8-án hozott ítéletének [EBHT 2011., I-12789. o.] 96. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot).
- 257 Az állandó ítélkezési gyakorlatból azonban az is kitűnik, hogy bár a vállalkozással szemben kiszabott bírság összegének arányosnak kell lennie a jogsértés időtartamával, és azon más tényezőkkel, amelyek hatással lehetnek a jogsértés súlyának értékelésére, amelyek között az a haszon is szerepel, amelyet az érintett vállalkozás a magatartásával szerezhett, az, hogy a vállalkozásnak semmilyen nyeresége nem származott a jogsértésből, nem lehet akadálya a bírság kiszabásának, mert ellenkező esetben a bírság elvesztené elrettentő jellegét (lásd a fenti 233. pontban hivatkozott BPB de Eendracht kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 441. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot).
- 258 Ebből következik, hogy noha az a haszon, amelyet az érintett vállalkozás a jogsértésből szerezhett, és általánosabban az a nyereség, amelyet a jogsértés által érintett piacokon elért, azon tényezők egyikét jelenti, amelyeket a bírság összegének meghatározásakor figyelembe lehet venni, a Bizottság, illetve az uniós bíróság a bírságokkal kapcsolatos korlátlan felülvizsgálati jogkörében eljárva egyáltalán nem köteles arra, hogy megbizonyosodjon arról, hogy ezen összeg közvetlenül arányos a szóban forgó vállalkozás által az érintett piacokon elért nyereséggel, illetve azt nem haladja meg.
- 259 Végül szintén nem relevánsak a felperes által végzett, a vitatott kartell különböző résztvevőivel szemben kiszabott bírságok összege – mint az 1/2003 rendelet 23. cikke (2) bekezdésének második albekezdése alapján a bírság egyes résztvevők esetén alkalmazható felső határának bizonyos százaléka – közötti különböző összehasonlítások. Amint az ítélkezési gyakorlatból kitűnik, e felső határ egy olyan kiegyenlítő határérték, amelynek egyedüli lehetséges következménye, hogy a Bizottság a jogsértés súlyának és időtartamának szempontja alapján kiszámított bírságösszeget a maximálisan megengedett mértékre csökkenti. E felső határ alkalmazása magában foglalja azt, hogy az érintett vállalkozás nem fizeti ki azt a bírságot, amelyet főszabály szerint ki kellene fizetnie az említett szempontok alapján végzett értékelés szerint (a fenti 112. pontban hivatkozott Dansk Rørindustri és társai kontra Bizottság egyesített ügyekben hozott ítélet 283. pontja). Következésképpen pusztán azon tény, hogy a felperessel szemben kiszabott bírság összege jobban megközelíti a teljes forgalmának 10%-át jelentő határértéket, mint a kartell más résztvevői esetében, nem jelentheti az egyenlő bánásmód vagy az arányosság elvének megsértését. Ez ugyanis szorosan annak a következménye, hogy a 10%-os felső határ pusztán olyan kiegyenlítő határértékként értelmezendő, amely a bírság összegének az enyhítő körülmények vagy az arányosság elve miatti esetleges csökkentését követően kerül alkalmazásra (lásd a fenti 74. pontban hivatkozott Novácke chemické závody kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 163. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot).
- 260 A fenti megfontolások összességére figyelemmel az első kifogást el kell utasítani.

Az arra vonatkozó második kifogásról, hogy az Almamet állítólag kedvező bánásmódban részesült

- 261 A felperes az egyenlő bánásmód elvének megsértésével érvel, mivel a Bizottság nem csökkentette a bírságának összegét 20%-kal, ahogyan az Almamet esetében tette. A felperes ugyanezen összefüggésben az indokolási kötelezettség megsértésére hivatkozik.
- 262 A megtámadott határozat (372) preambulumbekzdésében a Bizottság rámutatott arra, hogy figyelembe kell venni azon tényt, hogy az Almamet igen kis méretű független kereskedő, amely egyetlen nagy cégsoporthoz sem tartozik. Az Almamet a nagy értékű anyagok kereskedelme terén tevékenykedik meglehetősen kis haszonkulccsal, és „viszonylag összpontosított termékportfólióval” rendelkezik. A Bizottság hozzáfűzte, hogy azt is figyelembe vette, „[h]ogy a kiszabott bírság viszonylag nagy hatást gyakorolna az ilyen típusú társaságok pénzügyi helyzetére”. A Bizottság arra a következtetésre jutott, hogy az Almamet e „sajátosságaira” tekintettel úgy véli, hogy a bírság összegének 20%-os csökkentése megfelelő, mivel az Almametet egy ilyen mértékű bírság mindenképpen kellően elrettenti.
- 263 A Bizottság a 685. lábjegyzetben az iránymutatás 37. pontjára utalt, amely a következőképpen szól:
- „Bár a jelen Iránymutatás meghatározza az általános módszertant a bírságok megállapítását illetően, azonban az egyes ügyek egyedisége vagy egy bizonyos ügy esetében az elrettentő hatás elérésének szükségessége okán a Bizottság eltérhet ezektől a módszerektől, valamint a 21. pontban megszabott határértékektől.”
- 264 Ebből következik, hogy a Bizottság eltért a saját iránymutatásától akkor, amikor az Almamet bírságának összegét 20%-kal csökkentette. Amint az állandó ítélkezési gyakorlatból kitűnik, az ilyen eltérésnek összeegyeztethetőnek kell lennie különösen az egyenlő bánásmód elvével (a fenti 112. pontban hivatkozott Dansk Rørindustri és társai kontra Bizottság egyesített ügyekben hozott ítélet 211. pontja; a Törvényszék fenti 238. pontban hivatkozott Schunk és Schunk Kohlenstoff-Technik kontra Bizottság ügyben hozott ítéletének 44. pontja, valamint T-446/05. sz., Amann & Söhne és Cousin Filterie kontra Bizottság ügyben 2010. április 28-án hozott ítéletének [EBHT 2010., II-1255. o.] 146. pontja).
- 265 Ki kell emelni, hogy a Bizottság az Almametnek nyújtott bírságösszeg-csökkentés igazolása végett a megtámadott határozat (372) preambulumbekzdésében felsorolta az Almamet bizonyos „sajátosságait”. Amint a fenti 74. pontban hivatkozott Novácke chemické závody kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 137–141. pontja kimondta, az e jellemzőkkel bíró vállalkozás a bírság összegének az iránymutatásban konkrétan előírt eseteken kívüli esetleges csökkentése szempontjából más helyzetben van, mint az a vállalkozás, amely az említett jellemzőkkel nem rendelkezik.
- 266 Először is emlékeztetni kell arra, hogy az 1/2003 rendelet 23. cikkének (2) bekezdése többek között úgy rendelkezik, hogy az EK 81. cikk rendelkezéseinek megsértésében részt vevő vállalkozások tekintetében a bírság egyenként nem haladhatja meg az előző üzleti év teljes forgalmának 10%-át. Az ítélkezési gyakorlat szerint a forgalommal kapcsolatos felső határ célja, hogy a Bizottság által kiszabott bírságok ne legyenek aránytalanok az érintett vállalkozás nagyságához képest (a Bíróság 100/80-103/80. sz., Musique Diffusion française és társai kontra Bizottság egyesített ügyekben 1983. június 7-én hozott ítéletének [EBHT 1983., 1825. o.] 119. pontja, valamint C-76/06. P. sz., Britannia Alloys & Chemicals kontra Bizottság ügyben 2007. június 7-én hozott ítéletének [EBHT 2007., I-4405. o.] 24. pontja).
- 267 Márpedig e felső határ nem elegendő a kiszabott bírság esetleges aránytalanságának elkerülésére egy olyan kereskedő esetében, amely a nagy értékű anyagok kereskedelme terén tevékenykedik kis haszonkulccsal, mint az Almamet. Az érintett anyagok nagy értéke miatt ugyanis az ilyen vállalkozás a bírság megfizetésére egyedül felhasználható nyereségéhez és eszközeihez képest aránytalanul magas forgalmat tud felmutatni.

- 268 Másodszer, mivel az iránymutatás módszertana szerint a bírság megállapítására a szóban forgó vállalkozásnak a jogsértés által érintett piacon megvalósított eladásai értékének egy részét kiindulópontnak véve kerül sor, az aránytalan – hiszen az említett vállalkozás teljes forgalmának igen jelentős részét képező – bírság kockázata még magasabb egy olyan vállalkozás esetében, amely az Almamethez hasonlóan „viszonylag összpontosított termékportfólióval” rendelkezik.
- 269 Harmadszer azon tény is releváns, hogy az Almamet igen kis méretű, egyetlen nagy csoporthoz sem tartozó vállalkozás, ugyanis egyedül kell megfizetnie a bírságot, mivel e bírság megfizetése tekintetében nem állapítható meg egyetlen más társaság egyetemleges felelőssége sem, vagy általánosabban egyetlen más társaság sem tud a számára e célból segítséget nyújtani.
- 270 E megfontolásokra figyelemmel először is ki kell emelni, hogy a felperes érvelésével ellentétben a Bizottság azon döntése, hogy az Almamet bírságának összegét csökkenti, jogilag megkövetelt módon meg van indokolva.
- 271 Ezenkívül mint irrelevánsat el kell utasítani a felperes arra alapított érvét, hogy az Almamet – a Bizottság által a megtámadott határozat (371) preambulumbekzdésében ténylegesen megállapítottal ellentétben – nem teljesítette az iránymutatás 35. pontjában előírt, a fizetőképesség hiánya miatt a bírság összegének csökkentésében való részesüléshez szükséges feltételeket. E tekintetben elegendő emlékeztetni arra, hogy a Bizottság az iránymutatás 37. pontja alapján döntött úgy, hogy csökkenti az Almamet bírságának összegét. Nem releváns a felperes által hivatkozott azon tény sem, hogy – amint a megtámadott határozat (152) preambulumbekzdéséből kitűnik – az Almamet részben vitatta a jogsértést. A felperes azon állítását illetően, miszerint az Almamet a jogsértés egyik irányítója volt, ezen állítás nem helytálló (lásd a fenti 97–104. pontot), azonban, még ha feltételeznénk is a helyességét, akkor is irreleváns lenne.
- 272 E körülmények között meg kell vizsgálni a felperes által annak bizonyítása érdekében előadott érveket, hogy az Almamethez hasonló helyzetben volt, és ugyanazon a címen jogosult lett volna a bírság összegének csökkentésére, mint ez utóbbi.
- 273 Először is a felperes úgy érvel, hogy az Almamethez hasonlóan maga is független és „viszonylag kis” vállalkozásként tevékenykedik az érintett piacokon. Hozzáteszi, hogy az érintett piacokon valójában kisebb gazdasági szereplő, mint az Almamet: az e piacokon megvalósított értékesítései a Bizottság szerint 10–15 millió eurót tesznek ki, míg az Almamet esetében ez 20–25 millió euró.
- 274 Ezen érv nem elegendő azon következtetés igazolásához, miszerint a felperes az Almamethez hasonló helyzetben van. Először is a Bizottság nem csupán az Almamet kis méretét vette figyelembe, hanem azon tény is, hogy kisméretű kereskedő volt. Kereskedőként semmilyen befolyása nem volt az általa beszerzett és értékesített termékek árára, hanem kizárólag a haszonkulcsára, és ennél fogva arra a végső árra, amelyen a termékeket az ügyfeleinek értékesítette. Ebből kifolyólag az Almamet által a jogsértéssel kapcsolatban megvalósított eladások értéke és általánosabban a teljes forgalma elég magasnak tűnhet, noha az így elért bevételeinek legnagyobb része közvetlenül harmadik személyek, azaz az Almamet szállítói részére kifizetendő összegekből állt. A felperes nem kereskedő, hanem saját maga által gyártott termékeket értékesít, ennél fogva nincs ugyanabban a helyzetben.
- 275 Ezt követően ki kell emelni, hogy noha a felperes kétségtelenül jóval szerényebb teljes méretű vállalkozás, mint a kartellben részt vevő más nagyvállalkozás, közte és az Almamet között a teljes forgalmat illetően jelentős különbség van (lásd a fenti 254. pontot). Ráadásul a Bizottság helyesen jegyzi meg, hogy a felperes által a keresetlevélhez mellékelte táblázatból kitűnik, hogy a felperes a jogsértés időszakában több mint 600 főt foglalkoztatott. Nehezen lehetne tehát kisméretű vállalkozásnak minősíteni.
- 276 Másodszer a felperes úgy érvel, hogy az Almamethez hasonlóan nagy értékű anyagokkal és igen kis haszonkulccsal dolgozik. Az ő termékportfóliója is nagyon összpontosított.

- 277 Meg kell állapítani, hogy a felperes ezen érvet nagyon összefoglaló jelleggel adja elő, és nem támasztja alá sem részletes magyarázatokkal, sem pedig releváns bizonyítékokkal. Különösen a felperes nem részletezte a haszonkulcsait, és azokkal kapcsolatban bizonyítékokat sem terjesztett elő. Ezenkívül a válaszában hallgatott a Bizottság azon állításával kapcsolatban, amely szerint a felperes az Almametével össze nem hasonlítható termékportfólióval rendelkezett.
- 278 Ráadásul azon tény, hogy az Almamet olyan termékekkel kereskedik, amelyeket más vállalkozásoktól szerez be, míg a felperes saját maga által gyártott termékeket értékesít, szintén releváns. Éppen ezen okból relevánsak, amint a fenti 274. pontban kiemelésre került, az Almamet által forgalmazott termékek nagy értéke és az Almamet haszonkulcsai. A felperes esetében, amely nem kereskedő, hanem gyártó, a termelési költségeire vonatkozó részletes magyarázatok hiányában, mivel ilyenekkel nem szolgált, e két tényező nem rendelkezik ugyanolyan relevanciával, mint az Almamet esetében.
- 279 Harmadszor a felperes úgy érvel, hogy a vele szemben kiszabott bírság az ő esetében is viszonylag jelentős hatást gyakorol majd a pénzügyi helyzetére. Azt állítja, hogy magas termelési, karbantartási, tárolási és beruházási költségeket kell viselnie, következésképpen egy magas bírság sokkal jobban érinti őt, mint az Almametet.
- 280 Ezen, végül igen általános és egyáltalán nem részletezett érvet a fenti 278. pontban kifejtett okokból szintén el kell utasítani.
- 281 Mivel a felperes nem adott elő más érvet annak bizonyítására, hogy az Almamethez hasonló helyzetben volt, meg kell tehát állapítani, hogy a helyzetükben fennálló különbségre tekintettel nem lehet a Bizottság terhére róni azt, hogy megsértette az egyenlő bánásmód elvét azzal, hogy a megtámadott határozat (372) preambulumbekzdésében megjelölt okokból az Almamet esetében igen, a felperes esetében azonban nem csökkentette a bírság összegét. Következésképpen a második kifogást, ahogyan a negyedik jogalapot is teljes egészében el kell utasítani. Ezenkívül, mivel a felperes fent megvizsgált összes érvét el kell utasítani, nem indokolt az, hogy a Törvényszék a felperessel szemben kiszabott bírság összegének a fenti 231. pontban említett csökkentésen túlmenő csökkentése érdekében gyakorolja korlátlan felülvizsgálati jogkörét.

Az arra alapított ötödik jogalapról, hogy a Bizottság jogellenesen nem csökkentette a felperes bírságának összegét a fizetőképességének hiánya és a jelen ügy sajátosságai miatt

- 282 A felperes úgy érvel, hogy helyzetének sajátosságaira figyelemmel teljesültek a vele szemben kiszabott bírság összegének az iránymutatás 35. pontja, illetve legalábbis az iránymutatás 37. pontja alapján való jelentős csökkentésének feltételei. Azt rója a Bizottság terhére, hogy nem vette megfelelően figyelembe korlátozott fizetőképességét az általa a Bizottságnak előadott meggyőző érvelés ellenére. Ennélfogva úgy véli, hogy a Bizottság megsértette az iránymutatást, és nyilvánvaló mérlegelési hibát követett el, amikor vele szemben megtagadta a bírság összegének csökkentését. Ez annál is inkább így van, mivel a Bizottság ilyen csökkentést nyújtott az Almametnek, noha a felperes egyéni gazdasági helyzete jóval nagyobb kockázati lehetőséggel jár.

Az iránymutatás

- 283 Az iránymutatás 35. és 37. pontja a következőképpen szól:

„35. Különleges körülmények fennállása esetén a Bizottság, kérelemre, figyelembe veheti a vállalkozás adott szociális és közgazdasági [helyesen: sajátos társadalmi és gazdasági] környezetben fennálló fizetési képességének hiányát. Ezen a címen a Bizottság nem csökkenti a bírságot csupán a vállalkozás kedvezőtlen vagy veszteséges pénzügyi helyzetének megállapítása miatt. A bírság csak

abban az esetben csökkenthető, ha objektív bizonyíték szolgál arra, hogy a bírság kiszabása – a jelen [i]ránymutatásban meghatározott feltételek mellett – visszavonhatatlanul veszélybe sodorná a vállalkozás gazdasági életképességét, és aktív eszközeit értéküktől [teljesen] megfosztaná.

[...]

37. Bár a jelen [i]ránymutatás meghatározza az általános módszertant a bírságok megállapítását illetően, azonban az egyes ügyek egyedisége vagy egy bizonyos ügy esetében az elrettentő hatás elérésének szükségessége okán a Bizottság eltérhet ezektől a módszerektől, valamint a 21. pontban megszabott határértékektől.”

A megtámadott határozat

²⁸⁴ Amint a megtámadott határozat (363) és (373) preambulumbekzdésének együttes olvasatából következik, a felperes volt az egyik olyan vállalkozás, amely a közigazgatási eljárás során az iránymutatás 35. pontjára hivatkozott. A Bizottság, miután a megtámadott határozat (364)–(368) preambulumbekzdésében bizonyos, az e pontra hivatkozó valamennyi vállalkozásra alkalmazandó általános megfontolásokat tett, a megtámadott határozat (373) és (374) preambulumbekzdésében kifejezetten a felperes esetére hivatkozott a következőket emelve ki:

„(373) A Donau Chemie által [...] közölt pénzügyi adatok elemzése alapján megállapítható, hogy a vállalkozás életképes, és a fizetéseképtelenségének veszélye csekély. Egyébiránt a bírság nem olyan jellegű, amely visszavonhatatlanul veszélybe sodorná a gazdasági életképességét, és aktív eszközeit értéküktől teljesen megfosztaná. Következésképpen a Donau Chemie fizetéseképtelenségével kapcsolatos kérelmét el kell utasítani.

(374) A Donau Chemie gyakran hivatkozott a 2005-ös katasztrofális évre, amikor elektromos erőműve megsemmisült, ezen esemény azonban már nem veszélyezteteti életképességét annyira, hogy a jelen határozatban kiszabott bírságot ne tudná megfizetni.”

Az iránymutatás 35. pontjával kapcsolatos előzetes megjegyzések

²⁸⁵ Több alkalommal megállapítást nyert, hogy a Bizottság a bírság összegének meghatározása során főszabály szerint nem köteles figyelembe venni a vállalkozás veszteséges pénzügyi helyzetét, mivel az ilyen kötelezettség elismerése indokolatlan versenylőnyhöz juttatná a piaci feltételekhez legkevésbé alkalmazkodó vállalkozásokat (a fenti 112. pontban hivatkozott Dansk Rørindustri és társai kontra Bizottság egyesített ügyekben hozott ítélet 327. pontja; a Törvényszék T-213/00. sz., CMA CGM és társai kontra Bizottság ügyben 2003. március 19-én hozott ítéletének [EBHT 2003., II-913. o.] 351. pontja, valamint a fenti 110. pontban hivatkozott Tokai Carbon és társai egyesített ügyekben hozott ítéletének 370. pontja).

²⁸⁶ Egyébiránt az állandó ítélkezési gyakorlatból kitűnik, hogy az a tény, hogy valamely uniós hatóság által hozott intézkedés egy adott vállalkozás fizetéseképtelenségéhez vagy felszámolásához vezet, önmagában az uniós jog szerint nem tiltott. Az ugyanis, ha egy vállalkozás az adott jogi formájában felszámolás alá kerül, jóllehet hátrányosan érintheti a tulajdonosok, részvényesek vagy részesedéssel rendelkezők pénzügyi érdekeit, nem jelenti azt, hogy a társaság által képviselt személyi, materiális és immateriális elemek is elveszítenék értéküket (a Törvényszék fenti 110. pontban hivatkozott Tokai Carbon és társai egyesített ügyekben hozott ítéletének 372. pontja, T-64/02. sz., Heubach kontra Bizottság ügyben 2005. november 29-én hozott ítéletének [EBHT 2005. II-5137. o.] 163. pontja és T-452/05. sz., BST kontra Bizottság ügyben 2010. április 28-án hozott ítéletének [EBHT 2010. II-1373. o.] 96. pontja).

- 287 Nem tételezhető fel, hogy az iránymutatás 35. pontjának elfogadásával a Bizottság olyan kötelezettséget rótt magára, amely ellentétes lenne ezen ítélkezési gyakorlattal. Ezt bizonyítja az a tény, hogy az említett pont nem a vállalkozás fizetéseképtelenségére hivatkozik, hanem olyan „adott szociális és közgazdasági [helyesen: sajátos társadalmi és gazdasági] környezetben” felmerült helyzetről ír, amelyben a bírság kiszabása „visszavonhatatlanul veszélybe sodorná a vállalkozás gazdasági életképességét, és aktív eszközeit értéküktől [teljesen] megfosztaná” (a fenti 74. pontban hivatkozott Novácke chemické závody kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 188. pontja, valamint a fenti 139. pontban hivatkozott Ecka Granulate és non ferrum Metallpulver kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 96. pontja).
- 288 Következésképpen a pusztán tény, hogy a bírság versenyszabályok megsértése miatti kiszabása az érintett vállalkozás fizetéseképtelenségének kockázatával jár, nem elegendő az iránymutatás 35. pontjának alkalmazásához. A fenti 286. pontban hivatkozott ítélkezési gyakorlatból ugyanis az következik, hogy a fizetéseképtelenség, noha hátrányosan érinti a tulajdonosok vagy az érintett részvényesek pénzügyi érdekeit, nem jár szükségképpen a szóban forgó vállalkozás eltűnésével. A vállalkozás mint olyan fennmaradhat, akár – a fizetéseképtelenné nyilvánított társaság feltökésítése esetén – mint az említett vállalkozást működtető jogi személy, akár – az eszközeinek, így tehát a vállalkozásnak egy másik jogalany általi teljes körű átvétele esetén – mint gazdasági tevékenységet folytató jogalany. Ilyen teljes körű átvételre sor kerülhet a működtetés folytonossága mellett a fizetéseképtelen társaság eszközeinek önkéntes felvásárlásával vagy kényszerértékesítésével (a fenti 74. pontban hivatkozott Novácke chemické závody kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 189. pontja, valamint a fenti 139. pontban hivatkozott Ecka Granulate és non ferrum Metallpulver kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 97. pontja).
- 289 Következésképpen az iránymutatás 35. pontját úgy kell értelmezni, különösen az érintett vállalkozás eszközeinek értéküktől való teljes megfosztására való hivatkozást illetően, mint olyan helyzetet, amelyben a vállalkozásnak vagy legalábbis eszközeinek a fenti 288. pontban említett átvétele valószínűtlennek, sőt lehetetlennek tűnik. Ebben az esetben a fizetéseképtelen vállalkozás eszközeit egyenként kellene eladásra kínálni, és valószínű, hogy jó párat nem lehetne eladni, vagy legalábbis csak jelentősen csökkentett áron, így jogosan lehetne az értékük teljes elvesztéséről beszélni, amint az az iránymutatás 35. pontjában is szerepel (a fenti 74. pontban hivatkozott Novácke chemické závody kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 190. pontja, valamint a fenti 139. pontban hivatkozott Ecka Granulate és non ferrum Metallpulver kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 98. pontja).
- 290 Ezenkívül emlékeztetni kell arra, hogy az iránymutatás említett pontjának alkalmazásához annak szövege szerint „adott szociális és közgazdasági [helyesen: sajátos társadalmi és gazdasági] környezet” is szükséges. Az ítélkezési gyakorlat szerint az ilyen környezet abból adódik, hogy a bírság megfizetésének milyen következményei lehetnek különösen a munkanélküliség emelkedésére vagy a termelési láncban az érintett vállalkozáshoz képest feljebb vagy lejjebb álló szektorban a gazdasági helyzet romlására tekintettel (a Bíróság C-308/04. P. sz., SGL Carbon kontra Bizottság ügyben 2006. június 29-én hozott ítéletének [EBHT 2006., I-5977. o.] 106. pontja és a fenti 74. pontban hivatkozott Novácke chemické závody kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 192. pontja).
- 291 Ha a 289. és 290. pontban bemutatott feltételek teljesülnek, ténylegesen feltételezhető, hogy az érintett vállalkozás eltűnésének kockázatával járó bírság kiszabása ellentétes az arányosság elvével, amelyet a Bizottságnak minden esetben tiszteletben kell tartania, amikor a versenyjog alapján bírság kiszabásáról határoz (a fenti 74. pontban hivatkozott Novácke chemické závody kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 193. pontja, valamint a fenti 139. pontban hivatkozott Ecka Granulate és non ferrum Metallpulver kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 100. pontja).
- 292 Ezenkívül, mivel a Bizottság az érvelésében arra hivatkozik, hogy az iránymutatás 35. pontja értelmében széles mérlegelési jogkörrel rendelkezik, egyrészt rá kell mutatni arra, hogy nem szabad túlzottan nagy jelentőséget tulajdonítani annak, hogy az említett pont a „kell” helyett a „csökkenthető” kifejezést használja. E kifejezést nem lehet úgy érteni, hogy a Bizottság önkényesen megtagadhatja a bírság

összegének csökkentését akkor, ha az említett pontban foglalt valamennyi feltétel teljesül, és e csökkentés összeegyeztethetőnek tűnik az általános jogelvekkel, amelyeket a bíróság összegének megállapításakor is tiszteletben kell tartani. E kifejezés inkább arra a rugalmasságra való további utalásnak minősül, amellyel Bizottságnak rendelkeznie kell akkor, ha olyan tájékoztató jellegű magatartási szabályokat fogad el, mint az iránymutatás (a fenti 139. pontban hivatkozott Ecka Granulate és non ferrum Metallpulver kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 48. pontja).

- 293 Másrészt emlékeztetni kell arra, hogy a Törvényszék a bíróságok terén rendelkezésre álló korlátlan felülvizsgálati jogköre értelmében (lásd a fenti 58. pontot) a Bizottság értékelését a sajátjával helyettesítheti azon kérdés vizsgálatát illetően is, hogy az iránymutatás 35. pontja alapján csökkenteni kell-e a felperes bírságának összegét.
- 294 Ennélfogva a fenti megfontolások összességére figyelemmel meg kell vizsgálni, hogy – amint a felperes érvel – az általa a Bizottság előtt előadott érvelés igazolta volna-e a bíróság összegének az említett pont alapján való csökkentését.

Az iránymutatás 35. pontjának alkalmazásáról

- 295 A felperes úgy érvel, hogy egész vállalkozáscsoportja különösen nehéz gazdasági helyzetben van. Ez megmutatkozik a rendes tevékenységek eredményében, amely egyértelmű visszaesést mutatott, mivel a 2007-es évben elért 7,016 millió euróval szemben a 2008-as évben csupán 1,686 millió euró volt. A felperes csoportjának konszolidált éves eredménye is egyértelmű romlást mutat, mivel a 2007. szeptember 30-tól 2008. szeptember 30-ig tartó év mérlegében feltüntetett veszteség meghaladta a 2 millió eurót. Ezenkívül növekedett a felperes csoportjának nettó eladósodása, mivel a 2005-ös évben 14,2 millió euró volt, a 2008-as évre pedig elérte a 30,4 millió eurót. A felperes hozzáteszi, hogy vállalkozásának a kalcium-karbid-termeléssel foglalkozó ága évek óta veszteséges. Az 1999 és 2006 között felhalmozott veszteségek 15,94 millió eurót tesznek ki.
- 296 A felperes ezenkívül emlékeztet arra, hogy már a közigazgatási eljárásban felhívta a figyelmet arra, hogy a Wiesbergben (Ausztria) található hidroelektromos magánerőműve 2005 nyarán egy árvíz miatt teljes megsemmisült. A Landeckben (Ausztria) lévő kalcium-karbid-gyártó létesítménye a működését tekintve a wiesbergi erőmű által termelt villamos energiától függ, és csak az osztrák hatóságok által nyújtott pénzügyi támogatással lehetett megmenteni. Magának a felperesnek kellett viselnie azonban e központi elektromos erőmű újjáépítési költségeinek nagy részét. E természeti katasztrófa miatt a felperest 2005-ben körülbelül 20 millió eurós kár érte, és ez a landeck gyár negatív eredményében is érezte hatását, amely 2005-ben – 11,92 millió eurót tett ki, amely továbbra is hatást gyakorol a felperes pénzügyi helyzetére.
- 297 Ráadásul a felperes részletesen beszámol olyan jelentős beruházási projektekről, amelyek a közeljövőben válnak szükségessé a vállalkozásának több telephelyén is. Összességében a landeck termelőlétesítményre előirányzott beruházások 2016-ig a tervek szerint elérik a 20,17 millió eurót, és elengedhetetlenül szükségesek e létesítmény fenntartásához és az attól függő munkahelyek hosszú távú megőrzéséhez. A felperes saját anyagi eszközei hiányában kölcsönökből kell azokat finanszírozni. A vitatott bírság kiszabása, amelyet a felperesnek szintén kölcsönből kellene finanszíroznia, megakadályozná őt a szükséges hitelek megszerzésében, még súlyosabbá tenné a már amúgy is kétes gazdasági helyzetét, és a kalcium-karbid érintett piacain mint versenytársat jelentősen meggyengítené. A bíróság ezenkívül a felperes jelentős termelési létesítményeinek részbeni vagy teljes bezárásával, következésképpen számos munkahely elvesztésével járna.
- 298 A felperes különösen a landeck termelőlétesítményének helyzetére hivatkozik, amely közvetlenül 70 főt foglalkoztat, és amelytől közvetetten más munkahelyek is függnék. Úgy érvel, hogy 2006-ban számítást végzett, amelyben összehasonlította azon gazdasági eredményeit, amelyeket a létesítmény tevékenységének folytatása esetén érne el, azon eredményekkel, amelyeket a bezárása esetén a

wiesbergi erőműben termelt villamos energia harmadik személyeknek való értékesítésével érne el, amely energia elsősorban a landecki termelőlétesítmény működtetésére szolgál. E számítás bizonyította, hogy e létesítmény tevékenységének folytatása 513 000 euró veszteséghez vezetett volna, míg bezárás és a villamos energia harmadik személyeknek való értékesítése esetén 773 000 euró pozitív eredményt érhetett volna el. Társadalmi felelőssége tudatában azonban még nem zárta be a landecki termelőlétesítményt. Márpedig a vitatott bírság kiszabása minden alapjától megfosztaná a landecki termelőlétesítményben való kalcium-karbid-gyártást, és a létesítmény bezárásához vezetne.

- 299 A felperes ezen érvelését illetően emlékeztetni kell arra, hogy a fenti 139. pontban hivatkozott Ecka Granulate és non ferrum Metallpulver kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 112. pontjában a Törvényszék úgy ítélte meg, hogy az iránymutatás 35. pontjának alkalmazásához nem elegendő azt bizonyítani, hogy a bírság kiszabása esetén az érintett vállalkozást fizetéseképtelenné nyilvánítanak. Maga e pont szövege szerint „objektív bizonyíték[nek kell] szolgál[nia] arra, hogy a bírság kiszabása [...] visszavonhatatlanul veszélybe sodorná a vállalkozás gazdasági életképességét, és aktív eszközeit értéküktől [teljesen] megfosztaná”, ami nem áll fenn automatikusan a szóban forgó vállalkozást működtető társaságok fizetéseképtelensége esetén. Ennélfogva valamely felperes csak akkor hivatkozhat az iránymutatás e pontjának alkalmazására, ha objektív bizonyítékokkal szolgált e lehetőségről, ami e pont alkalmazásának lényegi feltételét jelenti.
- 300 Márpedig a jelen ügyben meg kell állapítani, hogy a felperes még csak nem is állította, illetve nem bizonyította, hogy a vitatott bírság kiszabása a fizetéseképtelenségéhez vezet. Még kevésbé bizonyította, és még csak nem is állította, hogy e fizetéseképtelenség az aktív eszközeit értéküktől teljesen megfosztaná, amint azt az iránymutatás 35. pontja megköveteli.
- 301 A felperesnek a fenti 295. pontban összefoglalt saját érveiből ugyanis az következik, hogy a rendes tevékenységeinek eredménye – noha egyértelmű visszaesést mutat – a 2008-as évig pozitív maradt. Más szóval a felperes nem veszteséget, hanem nyereséget könyvelt el. A mind 2007-ben, mind pedig 2008-ban negatív konszolidált eredményt illetően, és azon kérdéstől függetlenül, hogy az iránymutatás 35. pontja alkalmazásában ezt figyelembe lehet-e venni, mivel e negatív eredmény nem csupán a felperest mint jogalanyt érinti, hanem a cégcsoportjának más jogalanyait is, amelyeknek a felperes vállalkozása által alkotott gazdasági egységbe való betagozódását nem fejtették ki, e két évnek a felperes által a keresetlevélhez mellékelte összehasonlító mérlegéből kitűnik, hogy a felperes cégcsoportjának tőkéje az elkönyvelt veszteségek ellenére érintetlen maradt, mivel a tartalékok messzemenően elegendők voltak a veszteségek elnyelésére. Ezenkívül ugyanezen dokumentum rámutat arra, hogy 2008-ban a helyzet enyhén javult, mivel a mérlegben feltüntetett veszteség 2,63 millió euróról körülbelül 2,17 millióra csökkent.
- 302 Ami a felperes vállalkozása kalcium-karbid-gyártással foglalkozó ágának veszteséges jellegével, a wiesbergi hidroelektromos erőmű megsemmisülésével és a landecki termelőlétesítmény helyzetével kapcsolatos állításait illeti, a felperes nem fejté ki, hogy ezek miért relevánsak az iránymutatás 35. pontja alkalmazásában. Ez utóbbi pont az érintett vállalkozás egészének fizetőképességére, nem pedig egyes ágazataira hivatkozik. Márpedig a felperes nem állította, hogy a landecki termelőlétesítmény állítólagos gazdasági nehézségei olyanok, hogy a fizetéseképtelenségét eredményezhetik. Ezenkívül ki kell emelni, hogy még ha feltételezzük is, hogy a felperes bírságának összegét csökkentik, semmi nem garantálja, hogy ennek ellenére nem fogja bezárni a landecki termelőlétesítményt, annál is inkább, mivel saját maga úgy érvel, hogy e lehetőség hasznot hozna a számára.
- 303 Végül maga a felperes mutat rá arra, hogy a 2005-ben megsemmisült wiesbergi hidroelektromos erőművet időközben részben az osztrák hatóságok pénzügyi támogatásával újjá lehetett építeni. Ennélfogva nem kifogásolható, hogy a Bizottság a megtámadott határozat (374) preambulumbekzdésében megállapította, hogy ezen esemény már nem veszélyeztetheti a felperes életképességét.

304 A fenti preambulumbekkezdésekből következik, hogy a Bizottság helyesen és az iránymutatás 35. pontjának megsértése nélkül utasította el a felperesnek a bíróság összegének csökkentése iránti kérelmét. E körülmények között meg kell vizsgálni azt is, hogy az ilyen csökkentés igazolható lett volna-e az iránymutatás 37. pontja alapján, amelyre a felperes szintén hivatkozik az érvelésében.

Az iránymutatás 37. pontjának alkalmazásáról

305 A fenti 296–298. pontban összefoglalt érvekre támaszkodva a felperes úgy érvel, hogy a Bizottságnak az iránymutatás 37. pontja alapján legalábbis a helyzetének „sajátosságai” miatt csökkentenie kellett volna a bíróságának összegét, amint azt az Almamet esetében is tette. A felperes ezenkívül ez alkalommal megismétli az egyenlő bánásmód elvének és az indokolási kötelezettségnek amiatti megsértésére alapított érveit, hogy megtagadták vele szemben a bíróság összegének csökkentését, miközben az Almamet részesült ilyen csökkentésben. Ezen érveket azonban a fenti 261–281. pontban már kifejtett okokból el kell utasítani.

306 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy az iránymutatás olyan, a gyakorlatban követendő magatartási szabályt tartalmaz, amelytől az adminisztráció egyes esetekre nézve nem térhet el anélkül, hogy olyan magyarázatot ne adna erre, amely összeegyeztethető az egyenlő bánásmód elvével (a Bíróság C-397/03. P. sz., Archer Daniels Midland és Archer Daniels Midland Ingredients kontra Bizottság ügyben 2006. május 18-án hozott ítéletének [EBHT 2006., I-4429. o.] 91. pontja, és a fenti 58. pontban hivatkozott KME Germany és társai kontra Bizottság ügyben hozott ítéletének 127. pontja) Következésképpen nem zárható ki az, hogy a Bizottság konkrét esetben köteles legyen eltérni saját iránymutatásától, feltéve hogy az általános jogelvekkel összeegyeztethető magyarázatot ad, amely elveket, ideértve különösen az egyenlő bánásmód elvét, a bíróság összegének meghatározásakor tiszteletben kell tartania (a fenti 139. pontban hivatkozott Ecka Granulate és non ferrum Metallpulver kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 42. pontja).

307 A jogszabályi hierarchia szerint ugyanis valamely uniós intézmény a saját maga számára előírt belső magatartási szabály révén nem mondhat le teljesen azon mérlegelési jogkör gyakorlásáról, amellyel olyan rendelkezés ruházta fel, mint a jelen ügyben az 1/2003 rendelet 23. cikke (lásd a fenti 139. pontban hivatkozott Ecka Granulate és non ferrum Metallpulver kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 43. pontját, és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot).

308 Emlékeztetni kell továbbá arra, hogy a versenyszabályok megsértése miatt kiszabandó bírságok megállapításakor a Bizottság köteles tiszteletben tartani különösen az arányosság elvét. Márpedig egy olyan bírságkiszabási iránymutatás, amely az egyes esetekben megfelelő összeg megválasztását illetően semmilyen rugalmasságot nem hagyna a Bizottság számára, nem lenne összeegyeztethető az arányosság elvével, mivel olyan bírságok kiszabásához vezethetne, amelyek messze meghaladják a követett cél elérésére alkalmas és ahhoz szükséges mértéket, illetve fordítva, e célból nyilvánvalóan elégtelen összegű bírságok kiszabásához vezethetne (a fenti 139. pontban hivatkozott Ecka Granulate és non ferrum Metallpulver kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 45. pontja).

309 Így a Bizottság az iránymutatás 37. pontjában helyesen tartotta fenn magának a jogot arra, hogy az iránymutatásban a bíróság összegének megállapításához előírt módszertől eltérjen, és következésképpen adott esetben olyan összegű bírságot állapítson meg, amely eltér attól, amely e módszer alkalmazásából eredt volna, ha az adott eset sajátosságai megkövetelik. Márpedig ezen összeg az iránymutatásban előírt módszer szerint kiszámított összegnél magasabb és alacsonyabb is lehet.

310 Egyébiránt a Törvényszék, amely e területen korlátlan felülvizsgálati jogkörrel rendelkezik, amely lehetővé teszi számára, hogy a Bizottság értékelését a sajátjával helyettesítse, és amely bíróságot ráadásul nem köti az iránymutatás, hanem az ítéletében magyarázatot adva eltérhet attól (lásd a fenti 60. pontot), jogosult a bíróság összegét az iránymutatás alkalmazásából eredő összeg alatti mértékre csökkenteni, amennyiben a hozzá benyújtott ügy körülményei ezt indokolják. Szükséges azonban még,

hogy a felperes olyan releváns okokra hivatkozzék, amelyek indokolják e csökkentést, és azokat bizonyítékokkal támassza alá (lásd ebben az értelemben a fenti 58. pontban hivatkozott KME Germany és társai kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 131. pontját).

- 311 Márpedig a jelen ügyben a felperes által a jelen jogalap keretében előadott érvelés semmi olyat nem tartalmaz, amely indokolná a Törvényszék abban az értelemben való beavatkozását, hogy csökkentse a bírság összegét. A felperes állítólagos gazdasági nehézségei, még ha bizonyítottak is vesszük őket, nem bizonyítják – amint már kifejtésre került –, hogy a fizetésektelenség veszélye fenyegetné őt, még kevésbé azt, hogy eszközei az értéküket teljesen elveszítenék. Figyelemmel a fenti 285. és 286. pontban hivatkozott ítélkezési gyakorlatra is, e gazdasági nehézségek önmagukban nem indokolhatják, hogy a Törvényszék korlátlan felülvizsgálati jogkörében eljárva csökkentse a bírság összegét.
- 312 Egyébként pedig a landecki termelőlétesítmény nehézségeire vonatkozó érvelését illetően meg kell állapítani, hogy a felperes nem bizonyította, hogy tényleges összefüggés van a kért bírságösszeg-csökkentés, valamint a szóban forgó létesítmény és az attól függő munkahelyek fennmaradása között. Amint már kiemelésre került, semmi nem akadályozza meg a felperest abban, hogy bármikor úgy döntsön, e termelőlétesítményt bezárja, még ha részesült is volna a bírság összegének csökkentésében. E körülmények között meg kell állapítani, hogy ezen érvek sem indokolják azt, hogy a Törvényszék korlátlan felülvizsgálati jogkörében eljárva csökkentse a bírság összegét.
- 313 Mivel a felperes által az ötödik jogalap keretében előadott összes érvet el kell utasítani, e jogalapot el kell utasítani, és meg kell állapítani, hogy nem indokolt, hogy a Törvényszék korlátlan felülvizsgálati jogkörében eljárva a felperessel szemben kiszabott bírság összegét e címen tovább csökkentse.
- 314 A fenti megfontolások összességére tekintettel a megtámadott határozat 2. cikkének c) pontját meg kell semmisíteni annyiban, amennyiben a Bizottság abban a bírság összegét 35%-os mértékű bírságösszeg-csökkentésre figyelemmel állapította meg, és a felperessel szemben kiszabott bírság összegét 4,35 millió euróra kell leszállítani, amely összeget a Törvényszék korlátlan felülvizsgálati jogkörében eljárva a jelen ügy körülményeire, különösen a Bizottság által megállapított jogsértés súlyára és időtartamára, valamint a felperes teljes forrásaira tekintettel megfelelőnek ítéli, a keresetet pedig ezt meghaladó részében el kell utasítani.

A költségekről

- 315 Az eljárási szabályzat 87. cikkének 3. §-a alapján részleges pernyertesség esetén a Törvényszék elrendelheti a költségeknek a felek közötti megosztását, vagy azt, hogy a felek mindegyike maga viselje saját költségeit.
- 316 Mivel a Törvényszék a keresetnek csak részben adott helyt, az ügy körülményeinek helyes mérlegelése alapján úgy határoz, hogy a felperes viseli saját költségeinek 90%-át, valamint a Bizottság költségeinek 90%-át. A Bizottság viseli saját költségeinek 10%-át és a felperes részéről felmerült költségek 10%-át.

A fenti indokok alapján

A TÖRVÉNYSZÉK (harmadik tanács)

a következőképpen határozott:

- 1) A Törvényszék az [EK] 81. cikk és az EGT-Megállapodás 53. cikke szerinti eljárásról (COMP/39.396 – „az acél- és a gáziparban használt kalcium-karbid- és magnéziumalapú reagensek”-ügy) szóló, 2009. július 22-i C(2009) 5791 végleges bizottsági határozat 2. cikkének c) pontjában a Donau Chemie AG-vel szemben kiszabott bírság összegét 4,35 millió euróban állapítja meg.

- 2) **A Törvényszék a keresetet ezt meghaladó részében elutasítja.**
- 3) **A Donau Chemie viseli saját költségeinek 90%-át, valamint az Európai Bizottság költségeinek 90%-át. A Bizottság viseli saját költségeinek 10%-át és a Donau Chemie részéről felmerült költségek 10%-át.**

Czúcz

Labucka

Gratsias

Kihirdetve Luxembourgban, a 2014. május 14-i nyilvános ülésen.

Aláírások

Tartalomjegyzék

A jogvita előzményei.....	1
Az eljárás és a felek kérelmei.....	3
A jogkérdésről.....	4
A bírság alapösszegének hibás meghatározására alapított, első jogalapról.....	4
Bevezető megjegyzések.....	5
A kartell résztvevői összesített piaci részesedésének az érintett piacok téves meghatározásából eredő hibás értékelésén alapuló, első részről.....	5
Az arra alapított második részről, hogy a Bizottság elmulasztotta figyelembe venni a jogsértés piacra gyakorolt hatásának hiányát.....	12
Az érintett piac gazdasági jelentőségének téves értékelésére alapított, harmadik részről.....	15
A felperes jogsértésben való részvétele relatív súlyának téves értékelésére alapított, negyedik részről....	17
Az arra alapított ötödik részről, hogy a Bizottság elmulasztotta figyelembe venni azon tény, hogy a felperes csak a jogsértés néhány részében vett részt.....	21
Az arra alapított hatodik részről, hogy a belépési díj meghatározását illetően tévesen alkalmazták a jogot, és megsértették az indokolási kötelezettséget.....	22
Az arra alapított második jogalapról, hogy a Bizottság jogellenesen elmulasztott a felperes érdekében figyelembe venni enyhítő körülményeket.....	25
Előzetes megjegyzések.....	25
Az arra alapított első részről, hogy a vitatott megállapodásokat nem hajtották végre, a felperes nem gazdagodott, és a fogyasztókat nem érte kár.....	25
A felperes tényleges együttműködésének figyelmen kívül hagyására alapított, második részről.....	27
Az arra alapított harmadik részről, hogy nem vették figyelembe a felperes beismerő vallomását, és azt, hogy sajnálatát fejezte ki.....	27
Az arra alapított negyedik részről, hogy nem vették figyelembe a felperes által a megfelelés érdekében hozott intézkedéseket.....	29
Az arra alapított ötödik részről, hogy nem vették figyelembe a kalcium-karbid-gyártási ágazat válsághelyzetét, és azt, hogy maga a felperes is válsághelyzetben volt.....	31
A 2002. évi engedékenységi közlemény megsértésére alapított, harmadik jogalapról.....	32
A 2002. évi engedékenységi közlemény.....	32
A megtámadott határozat.....	33
Bevezető megjegyzések.....	34

A bizonyítékoknak a felperes által a Bizottsággal való közlésének időpontjáról	34
A felperes által a kalcium-karbid-granulátummal kapcsolatban szolgáltatott bizonyítékok hozzáadott értékéről	34
A felperes által a kalcium-karbid-porral kapcsolatban szolgáltatott bizonyítékok hozzáadott értékéről ...	35
A felperes által a magnéziumgranulátummal kapcsolatban szolgáltatott bizonyítékok hozzáadott értékéről	37
A felperesnek nyújtott bírságösszeg-csökkentés mértéke megfelelő jellegének értékelése	41
A felperes együttműködésének enyhítő körülményként való figyelembevételéről	43
Az egyenlő bánásmód elvének és az arányosság elvének a megsértésére alapított, negyedik jogalapról ...	44
Az arra alapított első kifogásról, hogy a bírság összegét nem differenciálták az érintett vállalkozások mérete és – mind teljes, mind pedig a jogsértés által érintett piacokon elért – forgalma alapján	44
Az arra vonatkozó második kifogásról, hogy az Almamet állítólag kedvező bánásmódban részesült	48
Az arra alapított ötödik jogalapról, hogy a Bizottság jogellenesen nem csökkentette a felperes bírságának összegét a fizetőképességének hiánya és a jelen ügy sajátosságai miatt	50
Az iránymutatás	50
A megtámadott határozat	51
Az iránymutatás 35. pontjával kapcsolatos előzetes megjegyzések	51
Az iránymutatás 35. pontjának alkalmazásáról	53
Az iránymutatás 37. pontjának alkalmazásáról	55
A költségekről	56